

GRUPA ONDE

RAPORT
ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU

■ 2021

(Raport stanowi sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone zgodnie z wymogami art. 49b ust. 2-8 Ustawy o rachunkowości)

 FONDE

SPIS TREŚCI

1 SŁOWEM WSTĘPU	5
2 JAK GRUPA ONDE TWORZY WARTOŚĆ DLA INTERESARIUSZY	8
3 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA.....	10
3.1 Największe rozpoczęte lub zakończone inwestycje..	11
3.2 Osiągnięcia i inicjatywy związane ze zrównoważonym rozwojem.....	16
3.3 Inne ważne wydarzenia.....	18
4 OPIS MODELU BIZNESOWEGO	20
4.1 Krótko o Grupie ONDE.....	21
4.2 Działalność Grupy ONDE	22
4.3 Łańcuch wartości	25
4.4 Strategia	27
4.5 Opis branży i rynków, na których działa Grupa ONDE	29
4.6 Główne tendencje i czynniki mające wpływ na rozwój branży i grupy	31
5 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GRUPY ONDE	34
5.1 Relacje z interesariuszami	36
5.1.1 Opis zarządzania relacjami z kluczowymi interesariuszami.....	38
5.1.2 Aspekty kluczowe dla interesariuszy	40
5.2 Pracownicy	43
5.2.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze pracowniczym.....	45
5.2.2 Najważniejsze informacje o zatrudnieniu	47
5.2.3 Rekrutacja i onboarding	48
5.2.4 Warunki pracy i benefity	50
5.2.5 Szkolenia i rozwój w Grupie ONDE	51
5.3 Bezpieczeństwo i higiena pracy.....	53
5.3.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze BHP	53
5.3.2 Wskaźniki wypadkowości Grupy ONDE	57
5.3.3 Inicjatywy w obszarze BHP	61
5.3.4 Ochrona zdrowia i życia pracowników	62
5.4 Klienci (inwestorzy i zamawiający)	63
5.5 Podwykonawcy	65
5.5.1 Standardy współpracy i procedury należytej staranności	66
5.5.2 Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ochrona środowiska we współpracy z podwykonawcami	68
5.6 Dostawcy	69
5.7 Interesariusze społeczni	72
5.7.1 ONDE Flow	73
5.7.2 Społeczności lokalne.....	74
5.7.3 Społeczność Torunia	75
5.7.4 Wydatki ponoszone na wspieranie inicjatyw wykraczających poza profil podstawowej działalności ONDE S.A.....	76
5.8 Akcjonariusze i uczestnicy rynku kapitałowego	77
5.9 Środowisko naturalne	80
5.9.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze środowiskowym.....	80
5.9.2 Główne aspekty środowiskowe.....	82
5.9.3 Cele środowiskowe i ich realizacja	85
5.9.4 Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących.....	86
5.9.5 Inicjatywy proekologiczne	87
5.10 Zaangażowanie w ograniczanie negatywnych zmian klimatu.....	88
5.10.1 Istotność zmian klimatu dla Grupy ONDE	88
5.10.2 Model biznesowy a klimat, polityka klimatyczna.....	89
5.10.3 Polityka klimatyczna	91
5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem	92
5.11 Zrównoważony ład korporacyjny	98
5.11.1 Zarządzanie i nadzór	98
5.11.2 Bim w zarządzaniu inwestycjami	102
5.11.3 Audyt wewnętrzny	102
5.11.4 Przeciwdziałanie korupcji i ochrona sygnalistów	103
5.11.5 Dobre praktyki.....	103
6 ZARZĄDZANIE RYZYKAMI ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE.....	105
6.1 Obszar: zagrożenia pracownicze	107
6.2 Obszar: środowisko naturalne	109
6.3 Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na grupę	110
6.4 Obszar: poszanowanie praw człowieka	111
6.5 Obszar: zagrożenia społeczne.....	112
6.6 Obszar: etyka i przeciwdziałanie korupcji	113
6.7 Inne ryzyka związane z zagrożeniami niefinansowymi, w tym z relacjami grupy z jej otoczeniem zewnętrznym	114
7 INFORMACJE O RAPORCIE.....	117
7.1 Wykorzystanie standardów GRI.....	120
Spis tabel i wykresów.....	123

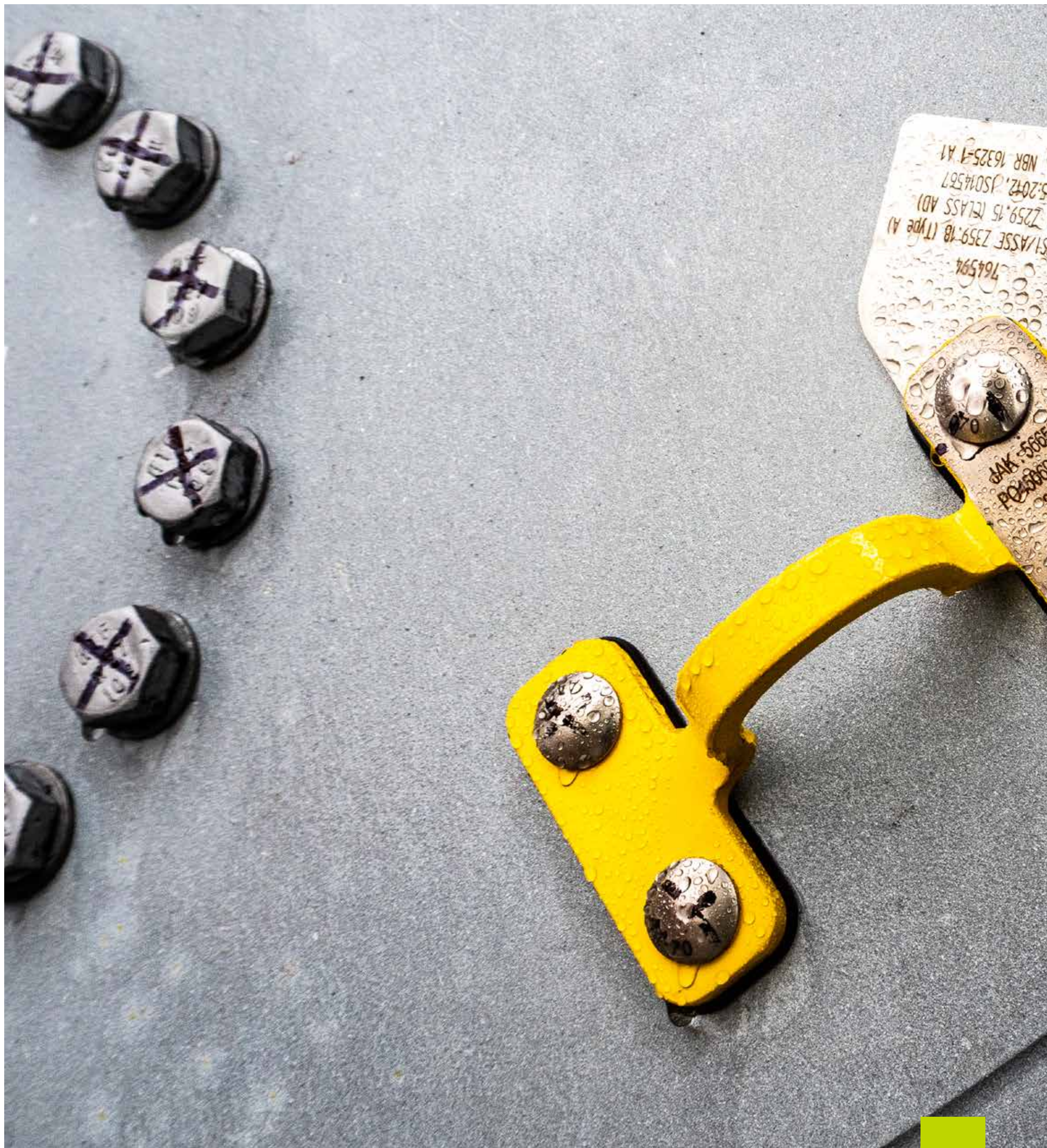

WPROWADZENIE

01

11

SŁOWEM WSTĘPU

ONDE z włoskiego oznacza fale, a te symbolizują energię, siłę natury, vitalność i moc. Dla nas ochrona środowiska oraz zaangażowanie w zmiany klimatu to nie tylko trend, ale filar naszej działalności, na którym opieramy przyszłość naszej firmy.

Naszą ambicją – jako lidera budownictwa w segmencie OZE, a także ambitnego inwestora zaangażowanego w rozwój energetyki odnawialnej w Polsce – jest wspieranie polskiej transformacji energetycznej przy równoległym tworzeniu wartości dla akcjonariuszy poprzez umocnienie pozycji Grupy ONDE. Chcemy mieć swój istotny udział w realizacji wizji neutralnej dla klimatu gospodarki, a jednocześnie rozwijać się odpowiedzialnie, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

W ONDE podejmujemy szereg działań, by wdrażać i promować pozytywne rozwiązania w obszarze ochrony środowiska i klimatu. Wierzymy, że wspólnie możemy dalej rozwijać świat i być falą czystej, zielonej zmiany. Wytwarzać niezbędną do życia energię w zgodzie i porozumieniu z naturą. Dla nas wszystkich, ale i dla przyszłych pokoleń.

Na drodze do realizacji tej misji wykonaliśmy w ostatnich latach ogromną pracę. Dowodem niech

będą liczby. W swoim portfolio mamy już ponad 350 projektów farm wiatrowych i fotowoltaicznych (zakończonych lub w trakcie realizacji) o łącznej mocy ponad 3 GW. Aktywnie działamy także wewnątrz naszej organizacji. Jesteśmy pierwszą w Polsce firmą z branży OZE, która uzyskała certyfikat EMAS – najwyższe unijne wyróżnienie w zakresie ekologii i najbardziej wiarygodny ze standardów zarządzania środowiskowego w Unii Europejskiej. Co więcej postawiliśmy sobie ambitny cel, aby w przeciągu 2-3 lat dojść do neutralności klimatycznej.

Zrównoważony rozwój nie jest oczywiście możliwy bez współpracy z naszych interesariuszami. Dlatego bardzo się cieszymy z prawdziwie partnerskich relacji, które przez lata udało nam się wypracować i dziękujemy za otwarty, szczerzy dialog pracownikom, klientom, podwykonawcom, dostawcom, uczestnikom rynku kapitałowego, członkom środowiska naukowego i lokalnych społeczności oraz wszystkim innym osobom, z którymi stykamy się w naszej codziennej działalności.

To właśnie Państwu – naszym interesariuszom – przede wszystkim dedykujemy ten pierwszy w naszej historii raport zrównoważonego rozwoju Grupy ODNE. Mamy nadzieję, że pozwoli on Państwu jeszcze lepiej poznać naszą działalność biznesową, środowiskową

i społeczną, a także nasze ambicje, priorytety i plany na kolejne lata.

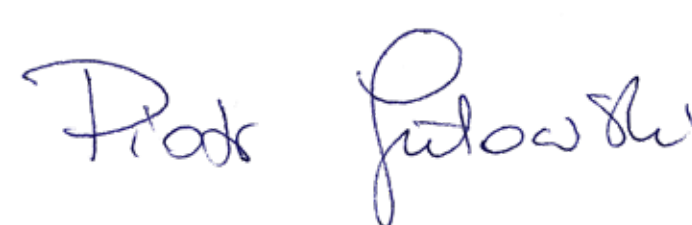
Wierzymy, że z Państwa udziałem nasz rozwój w najbliższych latach będzie dobrze nawiązywał do nazwy ONDE – fal symbolizujących energię pochodzącą z natury, która ma moc zmieniania świata.

Toruń, 6 kwietnia 2022 r.

Paweł Średniawa

Prezes Zarządu

Piotr Gutowski

Wiceprezes Zarządu

Marcin Szerszeń

Wiceprezes Zarządu

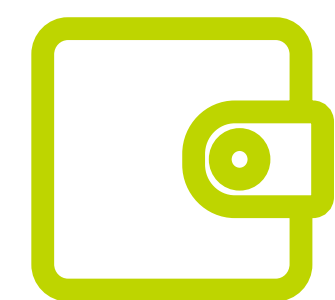

JAK GRUPA ONDE
TWORZY WARTOŚĆ
DLA INTERESARIUSZY

02

1217

mln zł
przychody ze sprzedaży w 2021 r.
(+108% r/r)

46 mln zł
zysk netto
w 2021 r.
(+40% r/r)

77%
przychodów
z OZE

32 mln zł
wyplacona
dywidenda
(za 2020)

925 mln zł
backlog Grupy
na koniec 2021 r.

594
(+139 r/r)
pracowników
na koniec
2021 r.

0 **wypadków**
ciężkich,
śmiertelnych,
zbiorowych

2|1

JAK GRUPA ONDE
TWORZY WARTOŚĆ
DLA INTERESARIUSZY

GRI 102-7

3+ GW
z ponad 350
projektów
(zakończonych
lub w realizacji)

836 MW
z projektów
własnych

-29,23%
redukcja emisji GHG
2021/2020 (Scope 1 i 2)

-44,5%
redukcja zużycia
energii elektrycznej
2021/2020

-25%
redukcja zużycia
energii elektrycznej
i ciepłej
2021/2020

-55,5%
redukcja zużycia
całkowitej energii
(elektrycznej, ciepłej
i spalania paliw)
2021/2020

EMAS
europejski system
ekozarządzania
i audytu

■ NIEZBĘDNOŚĆ DO ŻYCIA **ENERGIE**,
CZŁOWIEK MOŻE POZYSKIWAĆ
W ZGODZIE Z **NATURĄ**

NAJWAŻNIEJSZE
WYDARZENIA

03

311

NAJWIĘKSZE ROZPOCZĘTE LUB ZAKOŃCZONE INWESTYCJE

BUDOWA FARMY WIATROWEJ BIAŁY BÓR

To jedna z największych farm wiatrowych, które do tej pory realizowało ONDE, o łącznej mocy 144,9 MW. Prace wymagały szerokich kompetencji – w ich zakres weszły: przygotowanie fundamentów, budowa dróg, rozmieszczenie linii średniego i wysokiego napięcia oraz budowa stacji GPO.

WARTOŚĆ KONTRAKTU 154,6 MLN ZŁ

BUDOWA FARMY WIATROWEJ DĘBSK

Farma stanowi jeden z największych do tej pory projekt ONDE pod względem liczby turbin wiatrowych – ich liczba wynosi 55, a łączna moc sięgnie 121 MW. Prace wykonane przez Spółkę objęły: budowę sieci dróg, postawienie podestów i fundamentów pod turbiny wiatrowe.

WARTOŚĆ KONTRAKTU
79,8 MLN ZŁ

BUDOWA FARMY WIATROWEJ DĘBOWA ŁĄKA

Instalacja obejmuje 14 turbin, których moc przekracza 33 MW. Prace, mimo że były prowadzone podczas epidemii COVID-19, ukończono w terminie.

WARTOŚĆ KONTRAKTU
57 MLN ZŁ

BUDOWA FARMY WIATROWEJ BIAŁOGARD

Łączna moc realizowanej farmy wiatrowej wyniesie 125 MW.

WARTOŚĆ KONTRAKTU
75 MLN ZŁ

BUDOWA FARM FOTOWOLTAICZNYCH NA ZLECENIE SPÓŁEK Z GRUPY RPOWER

Realizacja 63 projektów fotowoltaicznych na terenie całego kraju. Zakres prac obejmuje dostawę, instalację, budowę oraz rozruch elektrowni fotowoltaicznych.

ŁĄCZNA WARTOŚĆ KONTRAKTU
164 MLN ZŁ

BUDOWA FARM FOTOWOLTAICZNYCH NA ZLECENIE SPÓŁEK Z GRUPY QAIR (WCZEŚNIEJ GRUPA QUADRAN)

Farma PV Solma 2 będzie
dysponować mocą 12 MW.

BUDOWA TRASY TRAMWAJOWEJ WZDŁUŻ UL. KUJAWSKIEJ NA ODCINKU OD RONDA KUJAWSKIEGO DO RONDA BERNARDYŃSKIEGO W BYDGOSZCZY WRAZ Z ROZBUDOWĄ UKŁADU DROGOWEGO

Budowa prawie 2 km linii
tramwajowych. Zwiększenie
dostępności transportu
miejskiego, ograniczenie
zanieczyszczenia hałasem,
budowa parkingów „Parkuj
i Jedź” oraz ponad 4,5 km
ścieżek rowerowych ze
stacjami rowerów miejskich,
elementy zapobiegające
przemieszczaniu się małych
zwierząt. Nowatorskie
wykorzystanie energii
słonecznej do ekozasilania
aktywnych znaków
drogowych.

WARTOŚĆ INWESTYCJI
16 MLN ZŁ

WARTOŚĆ KONTRAKTU
134 MLN ZŁ

BUDOWA DROGI EKSPRESOWEJ S3 NA ODCINKU LEGNICA – LUBAWKA

Realizowana przez ONDE, jako członka konsorcjum, budowa jest największą w kraju i jedną z największych w Europie pod względem liczby obiektów mostowych – obejmuje 10 estakad. Prace obejmą także elementy prośrodowiskowe: w projekcie uwzględniono przejścia dla małych i średnich zwierząt, dodatkowo powstanie łącznie niemal 6 km ścieżek rowerowych na terenie dwóch gmin.

WARTOŚĆ KONTRAKTU
154,6 MLN ZŁ

UZYSKANIE PRESTIŻOWEGO CERTYFIKATU EKOZARZĄDZANIA I AUDYTU EMAS

EMAS to system certyfikacji środowiskowej funkcjonujący w oparciu o Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25 listopada 2009 r. To obecnie najwyższe unijne wyróżnienie w zakresie ekologii i najbardziej wiarygodny ze standardów zarządzania środowiskowego w Unii Europejskiej. Rejestracja w systemie oznacza spełnienie przez ONDE najbardziej restrykcyjnych wymagań ochrony środowiska. Jesteśmy pierwszą w Polsce firmą z branży OZE, która uzyskała ten certyfikat.

ROZPOCZĘCIE LICZENIA EMISJI W ŁAŃCUCHU WARTOŚCI (SCOPE 3)

GRI/WSKAŹNIK WŁASNY

Liczenie emisji gazów cieplarnianych (ang. greenhouse gases, GHG) pozwala świadomie zarządzać swoim wpływem na klimat i jest pierwszym krokiem do redukcji śladu węglowego organizacji. Obecnie liczymy naszą emisję bezpośrednią (Scope 1) oraz pośrednią powstałą ze zużycia zakupionej energii (Scope 2). Z początkiem 2022 r. zaczęliśmy liczyć poziom emisji ekwiwalentu CO₂ w zakresie trzecim. Obejmuje on emisje powstałe w całym łańcuchu wartości, np. w wyniku wytworzenia surowców lub półproduktów, zagospodarowania odpadów, usług transportowych świadczonych przez zewnętrznych operatorów czy użytkowania produktów przez końcowych użytkowników.

POWOŁANIE DO ŻYCIA PROGRAMU ONDE FLOW

ONDE Flow to nasz sztandarowy program CSR, którego fundamentem jest edukacja w zakresie odnawialnych źródeł energii i tematów pokrewnych. Jego adresatami jest w szczególności młodzież, studenci i młodzi naukowcy z wyższych uczelni. Poza aspektem edukacyjnym planujemy wyłaniać na światło dzienne i dofinansować ich innowacyjne pomysły, aby zapewnić im szansę na pogłębianie badań, a także zwiększać społeczną świadomość dotyczącą odnawialnych źródeł energii i dbać o ich dalszy rozwój. Obecnie projekt znajduje się w fazie rozwojowej, która potrwa do końca 2022 r.

3|3

INNE WAŻNE WYDARZENIA

ZMIANA NAZWY Z PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA DROGOWO- INŻYNIERYJNEGO (PBDI) NA ONDE

Wraz ze wzrostem udziału farm fotowoltaicznych i wiatrowych w naszym portfelu zleceń pojawił się pomysł na zmianę nazwy, która lepiej odzwierciedla profil naszej działalności. „ONDE” z włoskiego oznacza fale, a te symbolizują energię, siłę natury, vitalność i moc. To także fala słoneczna czy siła wiatru oraz „nowa fala”, czyli coś świeżego, młodzieńczego, nowatorskiego. Jednak dla nas ekologia to nie nowy trend, ale rzeczywistość i przyszłość firmy – od wielu lat specjalizujemy się w odnawialnych źródłach energii, które są głównym elementem wpisanym w naszą wieloletnią strategię rozwoju.

DEBIUT NA GPW

Jako lider branży OZE w Polsce podjęliśmy strategiczną decyzję o debiucie akcji naszej spółki

na Giełdzie Papierów Wartościowych. W procesie IPO sprzedaliśmy wszystkie oferowane akcje po cenie maksymalnej, a z tytułu emisji nowych walorów pozyskaliśmy 214,5 mln zł brutto (202,6 mln zł netto). Środki te przeznaczyliśmy głównie na pozyskanie nowych projektów farm wiatrowych i fotowoltaicznych. W IPO ONDE zostało wycenione na ok. 1,43 mld zł, a pierwsze notowanie odbyło się 19 lipca ub.r.

ZAKUP IDE Projekt

W 2021 r. nasza grupa powiększyła się o biuro projektowe IDE Projekt Sp. z o.o. – doświadczony, sprawdzony i rzetelny zespół wysoko wykwalifikowanych inżynierów i projektantów. Ich specjalistyczna wiedza, doświadczenie i kompetencje w zakresie doboru najlepszych rozwiązań projektowych umożliwiły nam zwiększenie efektywności i uzyskanie oszczędności przy zachowaniu najwyższych standardów technicznych projektowanych i budowanych przez nas instalacji OZE.

■ LIDER BRANŻY
ODNAWIALNYCH
ŹRÓDEŁ ENERGII

OPIS MODELU
BIZNESOWEGO

04

4 | 1

KRÓTKO O GRUPIE ONDE

Grupa ONDE (GRI 102-1) jest liderem w segmencie budownictwa dla OZE w Polsce – największym w kraju generalnym wykonawcą lądowych farm wiatrowych pod względem łącznej wielkości realizowanych projektów, wiodącym wykonawcą farm fotowoltaicznych, posiadającym rozbudowane portfolio projektów elektrowni gotowych do rozwijania we własnym zakresie oraz portfel realizowanych kontraktów drogowych.

W skład grupy kapitałowej (GRI 102-45) wchodzi spółka dominująca ONDE S.A. (Spółka) o bogatym doświadczeniu w realizacji projektów budowy i modernizacji dróg oraz projektów energetycznych dla segmentu OZE, wraz z 23 spółkami zależnymi: wyspecjalizowaną w usługach projektowych pracownia IDE Projekt Sp. z o.o. oraz 22 spółkami celowymi, powołanymi do realizacji projektów. Siedziba Spółki znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40 (GRI 102-3). W Toruniu są zlokalizowane też: serwis ONDE S.A., wytwórnia mas bitumicznych oraz pracownia IDE Projekt. Ponadto Spółka posiada wytwórnię mas bitumicznych w Koszalinie.

Rok 2021 był dla ONDE rekordowy pod względem wykonawstwa dla OZE. Spółka zakończyła realizację 13 projektów wiatrowych oraz 64 farm słonecznych

dla swoich klientów, o łącznym potencjale wytwórczym na poziomie niemal 0,4 GW. W swoim portfolio ONDE ma ponad 350 projektów OZE (zakończonych lub w trakcie realizacji) i przekroczyło historyczny próg 3 GW mocy urządzeń na wszystkich FW i PV realizowanych od początku istnienia spółki (GRI 102-7).

Na koniec 2021 r. Grupa ONDE zatrudniała 594 pracowników, głównie na terenie północno-zachodniej Polski.

4|2

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY ONDE

GRI 102-2

Grupa działa w zdywersyfikowanym modelu biznesowym, posiadając ugruntowaną pozycję na rynku budownictwa farm wiatrowych oraz fotowoltaicznych i pozycjonuje się jako największy wykonawca inwestycji w OZE pod względem łącznej wielkości zrealizowanych projektów wiatrowych na polskim rynku (GRI 102-4).

Grupa prowadzi działalność w oparciu o następujące segmenty działalności (GRI 102-6):

- segment „Odnawialnych Źródeł Energii”, który dzieli się na trzy obszary:
  - realizacja kontraktów dla branży farm wiatrowych,
  - realizacja kontraktów dla branży farm fotowoltaicznych,
  - serwis i utrzymanie farm fotowoltaicznych,
- segment „Budownictwo Drogowo-Inżynieryjne”,
- segment „Pozostałe” (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych i produkcji pomocniczej).

Uzupełnieniem oferty Grupy są usługi projektowe w branży odnawialnych źródeł energii, a także w segmencie infrastruktury drogowej, energetyki oraz branż towarzyszących, realizowane przez pracownię IDE Projekt Sp. z o.o.

W 2021 r. Grupa ONDE realizowała projekty budowy i przebudowy dróg oraz projekty kompleksowych realizacji inwestycji budowlanych w segmencie Odnawialnych Źródeł Energii (GRI 102-7) w tym przede wszystkim:

- farmy wiatrowe: w 2021 r. weszło w życie 15 umów na kompleksową realizację farm wiatrowych o łącznej mocy ok. 454 MW i łącznej wartości umów ponad 422 mln zł. W 2021 r. zakończono również 13 projektów o łącznej mocy 289 MW. Na koniec 2021 r. w realizacji pozostaje 30 projektów o łącznej mocy 1260 MW.
- farmy fotowoltaiczne: w 2021 r. zawarto 76 umów na realizację inwestycji z obszaru PV o łącznej mocy 310 MW i wartości ponad 530 mln zł. W 2021 r. zakończono również 64 projekty o łącznej mocy 64 MW. Na koniec 2021 r. w realizacji pozostaje 109 projektów o łącznej mocy 277 MW.

W segmencie budownictwa dla OZE Grupa oferuje i pozyskuje umowy na usługi kompleksowego wykonawstwa budów farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Specjalizacja w tym obszarze połączona z doświadczeniem w realizacji kontraktów na budowy dróg jest jedną z przewag konkurencyjnych Grupy, ze względu na dominującą lokalizację inwestycji w obszarach nieposiadających

odpowiedniej infrastruktury drogowej. W obszarach budownictwa instalacji fotowoltaicznych oraz farm wiatrowych Spółka może świadczyć wybrane przez klienta usługi procesu budowlanego, realizować projekty w formule BoP i BoS albo realizować całość inwestycji na bazie powierzonej dokumentacji w formule EPC (pod klucz). Ponadto w ramach oferty wprowadzono usługi O&M (ang. operation and maintenance) dla instalacji fotowoltaicznych.

Pozyskiwane przez Grupę projekty mogą być inwestycjami na dotychczas niezabudowanym terenie przy braku odpowiedniej infrastruktury (greenfield), jak również realizacjami posiadającymi pozwolenie na budowę czy też wygraną aukcję OZE dla przewidywanej mocy instalacji. Następnie Grupa dąży do skutecznego zrealizowania projektu i uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych. W efekcie przeprowadzonego procesu inwestycyjnego, gotowe instalacje przechodzą w zarządzanie lub udziały w spółkach celowych realizujących projekt. W 2021 r. pozyskano 22 takich projektów, z czego jeden przeszedł już do fazy budowy.

Główny zakres działalności/prac Grupy ONDE:

- w zakresie energetyki wiatrowej działalność skoncentrowana jest na realizacji projektów w formule Balance of Plants (dalej: BoP). Wykonywane prace obejmują wszystkie roboty budowlane poza dostawą i montażem turbin wiatrowych. ONDE jest odpowiedzialne za roboty elektroenergetyczne, w tym projekty i budowy stacji elektroenergetycznych oraz linii kablowych średniego i wysokiego napięcia. Projektuje i wykonuje fundamenty, drogi dojazdowe do farm czy place manewrowe. Spółka może również pochwalić się zakończonymi realizacjami farm wiatrowych „pod

klucz”, co obejmuje dodatkowo dostawę, montaż oraz uruchomienie elektrowni;

- w obszarze farm fotowoltaicznych zakres prac obejmuje wszystkie etapy procesu budowlanego, od sporządzenia projektu wykonawczego, przez wybudowanie dróg dojazdowych, po dostawę i montaż modułów fotowoltaicznych, wykonanie przyłącza kablowego i uruchomienia instalacji farmy fotowoltaicznej. Grupa realizuje większość projektów fotowoltaicznych w formule pod klucz, a także wykonuje projekty instalacji;
- w segmencie budownictwa drogowo-inżynieryjnego ONDE kompleksowo realizuje inwestycje związane z budową i remontem dróg, ulic, infrastruktury towarzyszącej, jak również wykonuje prace brukarskie, kanalizacyjne czy oznakowanie i oświetlenie terenów. Spółka posiada kompetencje do realizowania projektów również formule Projektuj i Buduj. Uzupełnieniem usług w tym obszarze jest produkcja własna mas bitumicznych wykorzystywanych przy realizacji budów.

Dodatkowo Grupa z początkiem roku 2021 rozpoczęła działalność w obszarze budowy własnych Odnawialnych Źródeł Energii w modelu develop, build and sell. Działalność ta opiera się o zakup, dewelopment, budowę, a następnie planowana jest sprzedaż projektów fotowoltaicznych i wiatrowych. Aktualna sytuacja na rynku zachęca natomiast do pozostawienia wybudowanych projektów, bądź przynajmniej ich części, we własnym portfelu i czerpanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej. Grupa pozyskuje zarówno projekty na wczesnym etapie rozwoju (greenfield), jak i posiadające ustalone już warunki przyłączenia do sieci lub pozwolenie na budowę, co oznacza możliwość szybszej komercjalizacji. W listopadzie

2021 r. Spółka rozpoczęła budowę pierwszego własnego projektu fotowoltaicznego “Cyranka”, który jest zlokalizowany w woj. mazursko-warmińskim. 18 MW instalacja ma zostać uruchomiona do końca 2022 r.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA DLA ONDE OTRZYMANE W 2021 ROKU:

III Miejsce dla FW Banie III, w konkursie „Buduj bezpiecznie”

Wyróżnienie dla FW Szymankowo, w konkursie „Buduj bezpiecznie”

I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim i XV miejsce w Polsce wśród firm z przychodami pow. 250 mln zł, Diamenty Forbesa

Diamentowy Certyfikat Rzetelna Firma

Nagroda za „Firmę Roku” przyznana przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej

Arcydzieło Sztuki Budowlanej 2021 – Budownictwo Inżynieryjne i drogowe Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa

4|3

ŁAŃCUCH WARTOŚCI

Grupa ONDE kompleksowo realizuje projekty inwestycyjne w segmencie OZE – od fazy projektowania, przez roboty budowlane do zarządzania instalacją. Posiada również odpowiednie kompetencje do realizowania projektów drogowo-inżynieryjnych, również w formule Projektuj i Buduj. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu, wykwalifikowanej kadrze pracowników i współpracy ze sprawdzonymi partnerami możliwe jest oferowanie inwestorom najwyższego standardu usług, jednocześnie mając zapewnione zasoby do realizacji projektów.

Pionowa integracja umożliwia tworzenie wartości na kolejnych etapach realizacji projektów inwestycyjnych. Centrum kompetencyjnym w zakresie usług projektowych w branży odnawialnych źródeł energii jest IDE Projekt Sp. z o.o. Spółka ta wykonujemy kompleksowe projekty budowlane i wykonawcze farm fotowoltaicznych oraz farm wiatrowych, a dużą część jej zleceń stanowią również projekty w zakresie infrastruktury drogowej i energetycznej oraz branż towarzyszących. IDE Projekt opracowuje projekty budowlane i wykonawcze w zakresie budowy nowych oraz przebudowy, rozbudowy i remontów istniejących elementów układu drogowego oraz obiektów energetycznych Ponadto oferuje opracowania tras

przejazdów transportu ponadgabarytowego, prognozy ruchu i przepustowości, wsparcie w postępowaniach środowiskowych i uzyskiwaniu pozwoleń na budowę dla inwestycji z obszaru energetyki odnawialnej. Posiadanie w ramach Grupy biura projektowego eliminuje potrzebę zlecania usługi na zewnątrz, zapewnia rzetelność wykonania usługi i nie generuje dodatkowych kosztów.

Znajomość specyfiki realizacji projektów w segmencie OZE stanowi o przewadze kompetencyjnej Grupy w zakresie oceny realnego potencjału inwestycji, co przekłada się na wiarygodność wyceny i oceny stopnia trudności wykonania projektów energetycznych. Wpływa to na zdolność Grupy do selektywnego dobierania projektów o najwyższym potencjale ekonomicznym i technicznym do swojego portfela przeznaczonego do dewelopmentu.

W zakresie budownictwa drogowo-inżynieryjnego oraz projektów energetyki odnawialnej Grupa korzysta z aktywów, jakimi są posiadane wytwórnie mas bitumicznych zlokalizowane w Toruniu i Koszalinie oraz specjalistyczny sprzęt budowlany wykorzystywany w realizowanych projektach. Ponadto, doświadczenie w zakresie budowy dróg jest istotne przy realizacji projektów z sektora OZE, szczególnie w lokalizacjach nieposiadających odpowiedniej infrastruktury, pozwalającej na

sprawny transport wielkogabarytowych elementów, wykorzystywanych przy budowach.

Istotnym elementem budowania wartości w Grupie ONDE są wykwalifikowane i doświadczone kadry. Różnorodność zrealizowanych projektów wpływa na wszechstronność kadr i zdolność do realizowania niestandardowych projektów w przewidywanych terminach i budżetach. Wdrożone systemy zarządzania środowiskowego oraz BHP, zgodne z normami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 dodatkowo wspierają sprawne wykonywanie prac budowlanych.

Dodatkowo, w 2021 r. Grupa wdrożyła standard zarządzania środowiskowego EMAS, potwierdzający spełniania najbardziej restrykcyjnych wymagań ochrony środowiska w Europie. W ramach deklaracji EMAS, w aspekcie jej weryfikacji przez audytora trzeciej strony, stwierdzono, że Grupa ONDE posiada odpowiednie zasoby, wiedzę, kompetencje i postawę, włączając się w dynamiczny i szeroki sposób w procesy zmian źródeł produkcji energii elektrycznej, ciepłej i chłodu w Polsce i Europie, na źródła nisko i bezemisyjne. Uznano, że również sama, w swych procesach wewnętrznych, prowadzi także działalność minimalizującą jej ślad węglowy oraz ślad środowiskowy.

Grupa dba o markę atrakcyjnego przyszłego pracodawcy, oferując m.in. program praktyk i staży dla studentów, w celu zapewnienia sobie dostępu do ambitnych i wykształconych kadr. Posiadany kapitał ludzki jest jednym z wyróżników, stojącym za silną pozycją ONDE na rynku.

Na przestrzeni kilkunastu lat działalności

Grupa pozyskała również grono sprawdzonych, rzetelnych podwykonawców, dostarczających komplementarne usługi w najwyższym

standardzie. Zwiększa to elastyczność i skalę działalności Grupy, przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu realizowanych usług. W odniesieniu do podwykonawców, Grupa posiada polityki określające wymagania dla podwykonawców w obszarach: środowiskowym i bezpieczeństwa.

Ponadto, oferowana usługa w zakresie O&M w oparciu o najlepsze praktyki rynkowe, doświadczenie, wykwalifikowany personel oraz nowoczesne przyrządy pomiarowe i diagnostyczne pozwalają zapewnić wysoką niezawodność pracy powierzonych ONDE do eksploatacji farm fotowoltaicznych.

4|4

STRATEGIA

MISJA

Świadczenie najwyższej jakości usług budowlanych oraz rozwój działalności na rynku budownictwa dla OZE w celu wspierania polskiej transformacji energetycznej, a w konsekwencji partycypacja w realizacji wizji neutralnej dla klimatu gospodarki, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

CEL STRATEGICZNY

Tworzenie wartości dla akcjonariuszy poprzez zapewnienie dalszego wzrostu Grupy, umocnienie jej pozycji jako lidera w zakresie przyjaznych środowisku i nowoczesnych rozwiązań budowlanych dla sektorów energetyki odnawialnej i sektora drogowego w Polsce, jak również dalsze rozszerzenie prowadzonej działalności o zakup i budowę instalacji fotowoltaicznych, a następnie sprzedaż w modelu develop, build and sell lub eksploatacja na własny rachunek w tym modelu.

Grupa ONDE opiera swoją strategię o trzy filary:

1. pozycję lidera w budowie farm wiatrowych oraz czołową pozycję w dynamicznie rozwijającym się segmencie budowy farm fotowoltaicznych w Polsce;

2. przewidywany wzrost sektora produkcji zielonej energii, w szczególności produkcji energii wiatrowej i fotowoltaicznej w Polsce w okresie do 2040 r., w związku z realizacją polityki Europejskiego Zielonego Ładu oraz Polityki Energetycznej Polski do roku 2040, które zakładają wzrost i wsparcie dla rozwoju farm wiatrowych i fotowoltaicznych w Polsce;
3. utrzymanie i dalsze wykorzystanie posiadanych zasobów własnych oraz współpraca z Grupą ERBUD.

Obecna strategia zakłada kontynuowanie modelu biznesowego w oparciu o świadczenie usług budowlanych w segmencie OZE w obszarze energetyki fotowoltaicznej i wiatrowej jako podstawowej działalności. Grupa będzie również prowadzić działalność w segmencie budownictwa drogowo-inżynierskiego poprzez selektywny dobór i realizację projektów. Grupa zakłada dalsze akwizycje projektów na różnym etapie zaawansowania, w celu rozszerzenia działalności w segmencie OZE o obszar realizacji projektów OZE w modelu develop, build and sell. Jako uzupełnienie oferty, Grupa zamierza świadczyć usługi operatorskie i serwisowe dla wybudowanych przez nią farm, a także innych już funkcjonujących farm wiatrowych i fotowoltaicznych.

W horyzoncie długoterminowym strategia zakłada potencjalne dalsze rozszerzenie

działalności w zakresie budowy i eksploatacji farm fotowoltaicznych oraz podjęcie prac w innych segmentach budownictwa związanego z produkcją zielonej energii. Grupa będzie rozważać budowę instalacji magazynowania energii elektrycznej i ich eksploatacji w oparciu o doświadczenie i kompetencje projektowo-inżynieryjne. Ponadto, ONDE będzie ubiegać się o kontrakty na realizację instalacji energetyki wiatrowej i fotowoltaicznej na rynkach zagranicznych, w szczególności w krajach należących do Unii Europejskiej, realizujących politykę Europejskiego Zielonego Ładu.

W przyszłości Spółka będzie także dążyć do stworzenia strategii obejmującej tematykę ESG, w tym dla obszarów społecznych i pracowniczych.

4|5

OPIS BRANŻY I RYNKÓW, NA KTÓRYCH DZIAŁA GRUPA ONDE

Spółki z Grupy ONDE działają na polskim rynku budownictwa dla sektora energetyki odnawialnej oraz budownictwa drogowo-inżynieryjnego.

Sektor OZE jest dynamicznie rosnącym obszarem wytwarzania energii w kraju – według danych Agencji Rynku Energii w 2021 r. odpowiadał za 12,3% wyprodukowanej energii w kraju, z czego produkcja farm wiatrowych stanowiła 9,4%, a farm PV – 2,9%. W obliczu zmian regulacyjnych, tempo wzrostu mocy farm wiatrowych znacząco spadło w ostatnich pięciu latach, przy jednoczesnym przyspieszeniu dynamiki oddawania do użytkowania nowych instalacji fotowoltaicznych. W samym 2021 r. produkcja energii z farm PV wzrosła bisko dwukrotnie względem 2020 r. Na koniec października 2021 r. szacowana moc zainstalowana PV wynosiła 6 688 MW, podczas gdy w 2020 r. wynosiła 3 936 MW. Natomiast moc zainstalowana farm wiatrowych na koniec listopada 2021 r. wynosiła ok. 7 185 MW (6 350 MW na koniec 2020 r.).

W 2020 r. produkcja energii z wiatru stanowiła ponad 9% całkowitego wolumenu wyprodukowanej energii w kraju. Krajowy Plan Działań na Rzecz Energii i Klimatu przewiduje zwiększenie mocy instalacji OZE w Polsce do 24 GW w 2030 r. i 37 GW w 2040 r. (z poziomu 9,5 GW w 2020 r.), a także wzrost udziału produkcji

energii elektrycznej pochodzącej z OZE do 32% i 40% (do 2030 r. i 2040 r.).

Z kolei jak wynika z raportu WindEurope, „Energia wiatrowa w Europie: statystyki z 2021 r. i prognozy na lata 2022-2026” inwestycje w sektorze energii wiatrowej w Europie w 2019 r. sięgnęły 52 mld euro, a w latach 2021-2025 zainstalowanych zostanie 105 GW nowych mocy wiatrowych. Natomiast z inwestycjami na poziomie 1,6 mld euro w 2020 r., Polska znajduje się wśród pięciu krajów o najwyższym poziomie wydatków na lądowe farmy wiatrowe w Unii Europejskiej. Zgodnie z danymi przedstawionymi w raporcie URE łączna moc generowana przez instalacje OZE wyniosła w 2020 r. 9979 MW, wobec 6970 MW w 2015 r. (wzrost o ponad 43%), z czego 63,6% pochodziło z energetyki wiatrowej. W ciągu ostatnich 10 lat moc polskich farm wiatrowych wzrosła ponad pięciokrotnie.

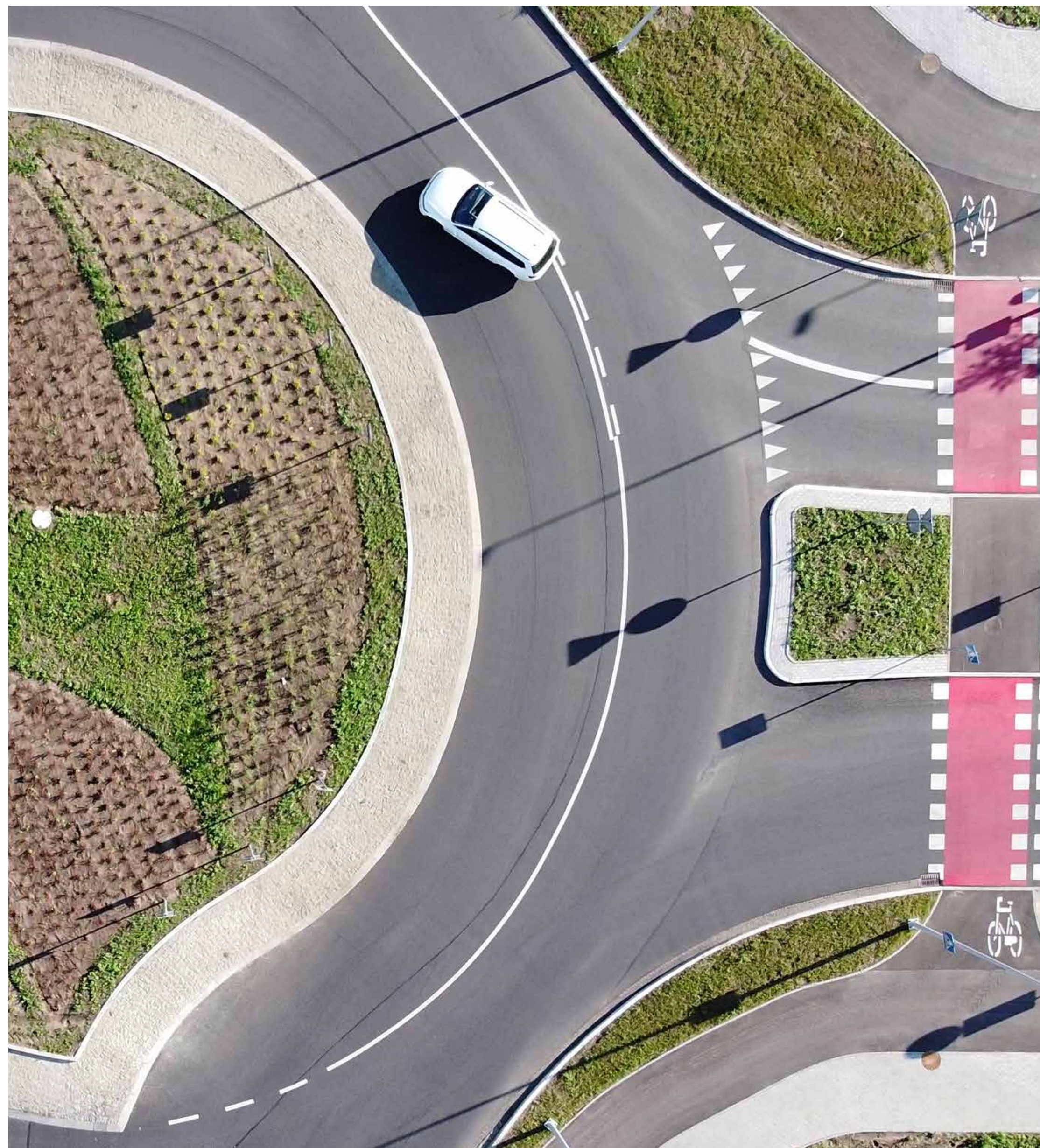
Energetyka słoneczna („PV”) rozwija się najszybciej ze wszystkich sektorów OZE w Polsce. Według SolarPower Europe, w 2021 r. Dzięki instalacji około 3,2 GW nowych mocy fotowoltaicznych, Polska zajęła czwarte miejsce w Europie pod względem przyrostowym, zaraz po Niemczech (5,8 GW), Hiszpanii 3,8 GW) oraz Holandii (3,3 GW). W 2021 r. ponad 1,1 TWh wyprodukowanej w Polsce energii elektrycznej zostało wprowadzone z mikroinstalacji PV – ponad trzykrotnie więcej niż w 2019 r. Według

danych Agencji Rynku Energii na koniec czerwca 2021 r. moc zainstalowana fotowoltaiki w Polsce wyniosła 5 357 MW, o 117,4 proc. więcej w stosunku do czerwca 2020 r. Przeciętna wielkość instalacji PV to 10,3 kW. Istotnym czynnikiem jest stabilność łańcucha dostaw kluczowych komponentów i optymalizacja kosztowa zamówień. W tym celu ONDE w okresie 4Q21 – IIQ22 realizuje jedną z największych dostaw modułów wśród wykonawców OZE w Polsce, zamawiając 440 kontenerów morskich z modułami o mocy ok. 140 MWp. Tak duży wolumen daje nie tylko komfort realizacji prac zleconych, ale też zabezpiecza budowy farm na własny rachunek i stabilność ceny ważnego komponentu.

Jedną z przyczyn szybkiego rozwoju sektora energetyki odnawialnej w ostatnich latach jest rozdrobnienie rynku i łatwość w pozyskiwaniu finansowania projektów. W efekcie, krajowe inwestycje w farmy wiatrowe i fotowoltaiczne w znaczącej mierze realizowane są przez mniejszych, prywatnych inwestorów, pomimo obecności na rynku znaczących spółek energetycznych o największym udziale w produkcji i sprzedaży energii ogółem. Taka sytuacja wzmaga popyt na wyspecjalizowane usługi budowlane wśród inwestorów i pozytywnie wpływa na poprawę sprawności w realizowaniu projektów dzięki bardziej elastycznemu podejściu do wyboru wykonawców. Kompleksowość usług oferowanych przez wykonawców, pozwalająca na zlecenie przez inwestora jak największego zakresu prac jest jedną z przewag konkurencyjnych Grupy ONDE.

Rynek drogowych usług budowlanych jest zdominowany przez największe firmy budowlane działające w kraju, które realizują (jako generalny wykonawca) największe wartościowo inwestycje, związane głównie z budową dróg ekspresowych

i autostrad. Spółka obserwuje wzrost konkurencji między wykonawcami. W tej części rynku dominującym kryterium wyboru jest cena, a co za tym idzie – zdolność firm do obniżania kosztów. Z tego względu Grupa ONDE podchodzi selektywnie do doboru kontraktów.

4|6

GŁÓWNE TENDENCJE I CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA ROZWÓJ BRANŻY I GRUPY

Jak podaje Instytut Energetyki Odnawialnej w 2021 r. krajowe zapotrzebowanie na energię elektryczną wzrosło o 5,7 pp. względem 2020 r. Dominujący udział w produkcji energii w grudniu miały elektrownie na węgiel (76 proc.), a trzecim źródłem energii były farmy wiatrowe: 11,6%.

W Polsce panują odpowiednie warunki do budowy elektrowni wiatrowych. Przeciętnie, na wysokości 100m prędkość wiatru wynosi około 6,5 m/s, a w rejonach nadmorskich jest jeszcze większa. Natomiast turbiny wiatrowe generują energię już przy prędkościach między 3 a 4 m/s. Barierą, która blokuje bardziej dynamiczny rozwój sektora jest ustawa odległościowa, która ograniczyła możliwość lokalizowania farm w okolicach terenów zabudowanych. Z tego względu inwestycje przeniosły się na obszar morski, gdzie rozwój farm wiatrowych będzie zdominowany przez największe koncerny energetyczne. Niemniej pozytywny wpływ na dynamikę przyrostu mocy na lądzie może mieć liberalizacja Ustawy Odległościowej, której projekt znajduje się na etapie prac legislacyjnych.

Z kolei fotowoltaika obecnie rozwija się najszybciej ze wszystkich sektorów OZE w Polsce – w segmencie mikroinstalacji, co świadczy o dużej aktywności prosumentów indywidualnych oraz biznesowych.

Obserwowany w ostatnich latach i prognozowany dalszy wzrost rynku fotowoltaicznego tworzy zwiększony popyt na usługi firm instalacyjnych i EPC, a także dostawców urządzeń, których rozwój zapewnia nowe miejsca pracy i generuje wartość dodaną. Od kwietnia br. w tym segmencie oczekujemy spowolnienia z uwagi na zmianę rozliczeń prosumentów.

Impulsem do dalszego rozwoju rynku i jednocześnie jego proponowanym scenariuszem jest Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (dalej: PEP 2040). Jest to jedna z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jednocześnie spójna z Krajowym Planem na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021- 2030. PEP 2040 zakłada m.in. wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach, od zwiększonego udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto do co najmniej 23% i nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie poprzez energię wiatrową oraz fotowoltaiczną) oraz wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r. Przy obecnym tempie przyrostu mocy, cele te mogą zostać osiągnięte znacznie szybciej.

Kluczowe dla rozwoju rynku infrastruktury drogowej w Polsce będzie tempo realizacji dużych projektów infrastrukturalnych oraz efektywność wykorzystania

funduszy unijnych. Inwestycje realizowane są głównie zgodnie z Programem Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2023 r.) (dalej: Program Budowy Dróg Krajowych). Pierwotny budżet wcześniejszego Programu Budowy Dróg Krajowych z 2019 r. wynosił 142,2 mld zł. W 2021 r. ogłoszono nowy program, który zakłada wydatkowanie ok 292 mld zł i obejmuje m.in. program budowy 100 obwodnic miast.

Rynek budowlany w segmentach energetyki odnawialnej będzie w przyszłości kształtowany przez politykę Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska i dążenia do zrównoważonego rozwoju. Należy w tym upatrywać kolejnych bodźców do rozwoju zarówno rynku energetyki odnawialnej, jak i inwestycji infrastrukturalnych związanych z modernizacją infrastruktury związanej z transportem publicznym. Z drugiej strony należy wskazać na niemożliwe obecnie do oszacowania skutki konfliktu zbrojnego na Ukrainie (więcej w Rozdziale 6 opisującym czynniki ryzyka).

■ TWORZYMYS
ENERGIĘ JUTRA

ZRÓWNOWAŻONY
ROZWÓJ GRUPY ONDE

05

W ONDE wierzymy, że niezbędną do życia energię, człowiek może pozyskiwać w zgodzie i porozumieniu z naturą. Dlatego stworzyliśmy organizację, która nie traktuje odnawialnych źródeł energii jako modnej alternatywy, lecz czyni zeń filozofię w myśleniu o przyszłości naszej oraz przyszłych pokoleń. Realnemu wpływowi, jaki posiada każdy człowiek na ziemi, który staje przed wyborem rodzaju energii. Bez względu, czy myśli o swoim domu, czy przedsiębiorstwie.

Grupa ONDE, mając świadomość swojego wpływu na otoczenie, prowadzi biznes w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. Istotnym celem ONDE, zarówno w obszarze głównej aktywności biznesowej, jak

i w realizowanych działaniach w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), jest zapobieganie negatywnym zmianom klimatu. Jako odpowiedzialny lider branży OZE czujemy potrzebę i moralny obowiązek budowania społecznej świadomości konieczności zrównoważonego rozwoju systemu energetycznego.

Naszą ambicją jest rzeczywisty udział w upowszechnianiu i rozwoju projektów z udziałem odnawialnych źródeł energii, na które składa się dotychczasowa realizacja farm wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych.

Dominującą składową DNA i przewagą konkurencyjną Grupy ONDE jest holistyczne podejście do realizowanych inwestycji, z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa i dbałości o środowisko oraz we współpracy ze społecznością lokalną.

5|1

RELACJE Z INTERESARIUSZAMI

GRI 102-40

Zrównoważony rozwój oznacza dla nas m.in. to, że budujemy relacje ze wszystkimi kluczowymi interesariuszami i odpowiadając na ich potrzeby i oczekiwania względem naszej organizacji tworzymy dla nich wartość. Jesteśmy przekonani, że takie partnerskie podejście oparte na zrozumieniu, uczciwości i zaufaniu pozwala nam tworzyć długoterminową wartość zarówno biznesową, jak i społeczną.

Do grona naszych kluczowych interesariuszy należą nasi pracownicy, klienci (inwestorzy), podwykonawcy, dostawcy czy akcjonariusze, ale także członkowie lokalnych społeczności czy beneficjenci działań CSR.

Mapa interesariuszy została przygotowana w ramach zrealizowanego pod koniec 2021 roku warsztatu strategicznego z kluczową kadrą menedżerską oraz Zarządem Spółki, którego celem było m.in.: omówienie projektu wdrożenia raportowania zrównoważonego rozwoju w Grupie ONDE oraz zidentyfikowanie najistotniejszych dla Grupy tematów z zakresu ESG.

Podczas ww. warsztatów omówiono także relacje Grupy ze wszystkimi grupami interesariuszy (uwzględniając najważniejsze podgrupy w ich obrębie) oraz zmapowano interesariuszy pod kątem ich wpływu na organizację i zainteresowania nią. Na tej podstawie zidentyfikowano najbardziej kluczowych interesariuszy Grupy ONDE, przy czym decyzje o formie angażowania poszczególnych Grup są związane nie tylko z bieżącą działalnością operacyjną Spółki, ale także jej działalnością w zakresie CSR (np. program ONDE Flow), a także specyfiką danej grupy interesariuszy (GRI 102-42).

Wykres 1 Mapa interesariuszy Grupy ONDE

A	Akcjonariusz większościowy (ERBUD)
B	Akcjonariusze instytucjonalni i indywidualni
C	Analitycy giełdowi i ESG
D	Beneficjenci programów CSR ONDE
E	Dziennikarze i liderzy opinii
F	Instytucje finansowe (np. banki kredytujące i zakłady ubezpieczeń)
G	Instytucje i organizacje rynku kapitałowego
H	Instytucje publiczne (centralne i samorządowe) i infrastrukturalne
I	Konkurenci rynkowi
J	Dostawcy
K	Podwykonawcy
L	Partnerzy biznesowi: klienci
M	Pracownicy (i potencjalni pracownicy)
N	Organizacje branżowe
O	Społeczności lokalne (na terenie inwestycji realizowanych przez ONDE)
P	Środowisko naukowe
R	Zarząd i kluczowi menedżerowie

5.1.1 OPIS ZARZADZANIA RELACJAMI Z KLUCZOWYMI INTERESARIUSZAMI

Do każdej z grup interesariuszy podchodzimy indywidualnie, budując dostosowaną do jej potrzeb komunikację. Ważną rolę przypisujemy otrzymywanym informacjom zwrotnym, traktujemy je jako wskazówki pozwalające na bieżącą weryfikację podejmowanych działań na rzecz budowania trwałych i transparentnych relacji z interesariuszami. Ich budowanie stanowi wartość dla Grupy.

Tabela 1. Główne metody dialogu i komunikacji z interesariuszami oraz ich angażowania

Interesariusze (GRI 102-40, GRI 102-43)	Główne metody dialogu, komunikacji i angażowania
Partnerzy biznesowi (klienci) • inwestorzy, • potencjalni klienci	• Spotykamy się osobiście i online. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. • Przykładamy wagę do zwiększania świadomości klientów w zakresie BHP i ochrony środowiska przez informowanie o naszej Polityce ZSZ. • Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Podwykonawcy	• Spotykamy się osobiście i online. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. • Przykładamy wagę do zwiększania świadomości partnerów biznesowych w zakresie BHP i ochrony środowiska przez informowanie o naszej Polityce ZSZ. • Zapewniamy udział w szkoleniach informacyjnych w zakresie BHP i ochrony środowiska i dodatkowych inicjatywach (np. Tydzień bezpieczeństwa). • Konsultujemy z podwykonawcami funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE i jesteśmy stale otwarci na propozycje usprawnień. • Przekazujemy podwykonawcom dodatkowe materiały informacyjne, dotyczące właściwych postaw i bezpieczeństwa na budowie. • Na stronie www zamieszczamy informacje o standardach współpracy z podwykonawcami. • Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Pracownicy • obecni pracownicy • kadra zarządzająca • potencjalni pracownicy	• Zapewniamy stale otwartą, obustronną komunikację między kadrami zarządzającą, łącznie z Zarządem, a pracownikami – prowadzimy „politykę otwartych drzwi”, na bieżąco kontaktujemy się telefonicznie i mailowo. • Organizujemy szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz jesteśmy otwarci na propozycje szkoleń kierowane przez pracowników. Dbamy o szkolenia z zakresu komunikacji – przede wszystkim kadry zarządzającej, która zapewnia dobre praktyki w stałym dialogu z pracownikami. • Organizujemy spotkania integracyjne – ogólnofirmowe (co najmniej raz do roku) lub zespołowe. • Konsultujemy z pracownikami funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE i jesteśmy stale otwarci na propozycje usprawnień. • Na bieżąco badamy satysfakcję z procesu rekrutacji i onboardingu i analizujemy wyniki ilościowo i jakościowo. • Prowadzimy rozmowy rozwojowe. • Co roku proponujemy udział w programie stażowym z perspektywą zatrudnienia. • Uczestniczymy w targach pracy osobiście i online. • Zamieszczamy aktualne ogłoszenia o wakatach na stronie www oraz serwisach rekrutacyjnych.
Dostawcy	• Spotykamy się osobiście i online. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację.
Społeczności lokalne • bezpośredni sąsiedzi firmy i inwestycji realizowanych przez ONDE • przedstawiciele administracji samorządowej	• Organizujemy spotkania z władzami i mieszkańcami gminy. • Organizujemy punkty informacyjne na budowach. • Zbieramy skargi i wnioski mieszkańców, jeśli się takie pojawią, oraz nimi zarządzamy. • Prowadzimy działania edukacyjne, w tym kierowane do dzieci i młodzieży. • Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.

Środowisko rynku kapitałowego • akcjonariusze • inwestorzy • analitycy • instytucje rynku kapitałowego, w tym GPW	• Zwołujemy Walne Zgromadzenia co najmniej raz do roku. • Organizujemy spotkania wynikowe raz na kwartał. • Spotykamy się indywidualnie i grupowo – osobiście i online. • Przygotowujemy rzetelne i wyczerpujące raporty bieżące i okresowe. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację IR. • Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Media (i liderzy opinii) • branżowe i tematyczne • ekonomiczne • regionalne i lokalne	• Przygotowujemy kwartalne informacje o wynikach finansowych ONDE. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację telefoniczną lub mailową, w tym w formie wywiadów z przedstawicielami spółki. • Na bieżąco przekazujemy najważniejsze informacje z życia Spółki, np. o realizacjach projektów czy nowych kontraktach. • Aktualizujemy stronę www i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Organizacje branżowe (GRI 102-13) • Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie przy Okręgowym Inspektoracie Pracy w Bydgoszczy (PBB) – aktywny członek • Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej – aktywny członek • Polskie Stowarzyszenie Magazynowania Energii – członek • Polskie Stowarzyszenie Fotowoltaiki – aktywny członek • Polskie Stowarzyszenie Energetyki Słonecznej – członek • Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa – Przewodniczący Rady Izby woj. kujawsko-pomorskiego	• Organizujemy konferencje z udziałem przedstawicieli stowarzyszeń. • Uczestniczymy w wyznaczaniu wspólnych standardów BHP. • Wymieniamy wiedzę i doświadczenia na temat BHP z innymi sygnatariuszami PBB. • Przekazujemy i otrzymujemy alerty dotyczące wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych. • Wymieniamy wiedzę i doświadczenia na temat OZE z pozostałymi członkami stowarzyszeń i bierzemy udział w branżowych inicjatywach.
Beneficjenci programów CSR ONDE	• Angażujemy beneficjentów w działania w ramach ONDE Flow. • Bierzemy udział we własnych lub odgórnie organizowanych akcjach pomocowych. • Wspieramy drużyny sportowe oraz wydarzenia sportowe i kulturalne. • Wspieramy oddolne inicjatywy wolontariatu pracowników ONDE. • Dbamy o bieżącą pisemną i ustną komunikację. • Aktualizujemy strony www ONDE oraz projektu ONDE Flow i jesteśmy aktywni w mediach społecznościowych.
Środowisko naukowe • uczelnie wyższe • studenci i doktoranci • przedstawiciele środowiska naukowego	• Co roku zapraszamy studentów na praktyki i programy stażowe, również w ramach stałej współpracy z kilkoma polskimi uczelniami (por. pkt Praktyki i staże w Raporcie). • Organizujemy konferencje z udziałem przedstawicieli środowiska naukowego. • Dzielimy się wiedzą z dziedziny OZE na zaproszenie studenckich kół naukowych. • Uczestniczymy w targach pracy osobiście i online.

5.1.2 ASPEKTY KLUCZOWE DLA INTERESARIUSZY

(GRI 102-44)

Bycie liderem w swojej branży wymaga od nas ciągłego rozwoju. Aby był on zrównoważony, zarówno w naszej codziennej działalności, jak i strategicznych planach uwzględniamy perspektywę i potrzeby naszego otoczenia. Opinie kluczowych interesariuszy Grupy ONDE są dla nas ważnymi wskazówkami przy podejmowaniu decyzji.

Przygotowując nasz pierwszy (niniejszy) raport zrównoważonego rozwoju przeprowadziliśmy wśród reprezentantów interesariuszy – wewnętrznych (pracowników) i zewnętrznych – badanie ankietowe. Poprosiliśmy w nim o wskazanie zagadnień, na których w szczególności powinniśmy się skupić w przyszłości i w jakim stopniu, aby Grupa ONDE była postrzegana jako firma odpowiedzialna i rozwijająca się w sposób zrównoważony.

Równolegle poprosiliśmy naszą kadrę zarządzającą o ocenę istotności wymienionych w ankiecie kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem dla naszego biznesu – przede wszystkim konkurencyjności i długoterminowego budowania wartości przez Grupę ONDE.

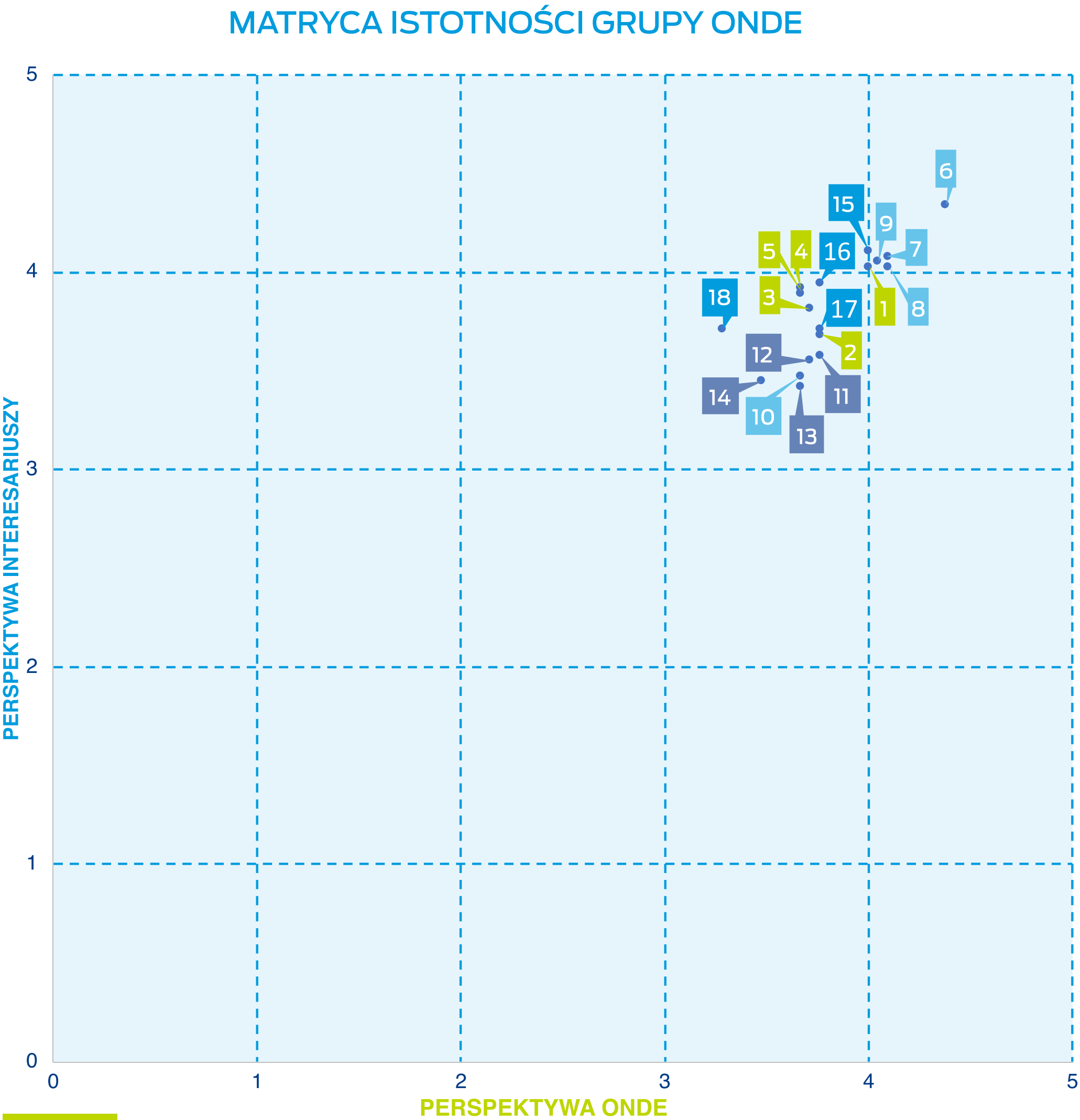
W oparciu o wyniki obu tych badań określiliśmy istotność różnych aspektów naszej działalności dla zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE. Rezultatem połączenia perspektywy naszych interesariuszy

i kadry zarządzającej, odpowiedzialnej za kształtowanie i egzekucję strategii biznesowej ONDE, jest poniższa matryca istotności (ang. materiality matrix).

Wykres 2 Matryca istotności Grupy ONDE

		INTERESARIUSZE	ONDE
1	Odpowiedzialność za cykl życia instalacji OZE	4,03	4,00
2	Redukcja emisji gazów cieplarnianych (m.in. dwutlenku węgla, tlenków azotu i innych)	3,68	3,76
3	Edukacja ekologiczna pracowników i podwykonawców oraz członków społeczności lokalnych w rejonach inwestycji i realizacji budów ONDE	3,82	3,71
4	Ograniczenie zużycia zasobów naturalnych i gospodarka odpadami	3,92	3,67
5	Minimalizacja oddziaływania na przyrodę (bioróżnorodność)	3,89	3,67
6	Dbłość o bezpieczeństwo i higienę pracy (BHP) pracowników i podwykonawców	4,34	4,38
7	Równość wynagrodzeń i jasna ścieżka awansu	4,08	4,10
8	Szkolenia i rozwój zawodowy pracowników	4,03	4,10
9	Zdrowie psychiczne i fizyczne pracowników	4,05	4,05
10	Różnorodność	3,47	3,67
11	Realizacja projektów własnych oraz wspieranie projektów społecznych i edukacyjnych związanych z OZE	3,58	3,76
12	Minimalizowanie oddziaływania działalności biznesowej ONDE na lokalną społeczność	3,55	3,71
13	Wspieranie lokalnych inicjatyw i angażowanie lokalnych społeczności	3,42	3,67
14	Dialog z lokalną społecznością	3,45	3,48
15	Etyka biznesu: uczciwe praktyki konkurencyjne oraz zapobieganie korupcji i nadużyciom	4,11	4,00
16	Transparentność	3,95	3,76
17	Komunikacja z interesariuszami	3,71	3,76
18	Weryfikacja dostawców pod kątem stosowania zasad zrównoważonego rozwoju	3,71	3,29

Aspekty zaprezentowane na matrycy istotności podzieliliśmy na cztery kluczowe obszary:

- środowisko i klimat,
- kapitał ludzki,
- odpowiedzialność i zaangażowanie społeczne,
- ład korporacyjny i zarządzanie.

W poniższej tabeli wyróżniliśmy poprzez podkreślenie te aspekty, które zarówno przez naszych interesariuszy (w tym pracowników), jak i kadre zarządzającą, zostały ocenione na co najmniej „4”. Przy zastosowanej skali oznacza „duże znaczenie” danej kwestii dla zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE.

Nr	Obszar	Aspekt zrównoważonego rozwoju
1	ŚRODOWISKO I KLIMAT	Odpowiedzialność za cykl życia instalacji OZE
2		Redukcja emisji gazów cieplarnianych (m.in. dwutlenku węgla, tlenków azotu i innych)
3		Edukacja ekologiczna pracowników i podwykonawców oraz członków społeczności lokalnych w rejonach inwestycji i realizacji budów ONDE
4		Ograniczenie zużycia zasobów naturalnych i gospodarka odpadami
5		Minimalizacja oddziaływania na przyrodę (bioróżnorodność)
6	KAPITAŁ LUDZKI	Dbłość o bezpieczeństwo i higienę pracy (BHP) pracowników i podwykonawców
7		Równość wynagrodzeń i jasna ścieżka awansu
8		Szkolenia i rozwój zawodowy pracowników
9		Zdrowie psychiczne i fizyczne pracowników
10		Różnorodność
11	ODPOWIEDZIALNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE	Realizacja projektów własnych oraz wspieranie projektów społecznych i edukacyjnych związanych z OZE
12		Minimalizowanie oddziaływania działalności biznesowej ONDE na lokalną społeczność
13		Wspieranie lokalnych inicjatyw i angażowanie lokalnych społeczności
14		Dialog z lokalną społecznością
15	ŁAD KORPORACYJNY I ZARZĄDZANIE	Etyka biznesu: uczciwe praktyki konkurencyjne oraz zapobieganie korupcji i nadużyciom
16		Transparentność
17		Komunikacja z interesariuszami
18		Weryfikacja dostawców pod kątem stosowania zasad zrównoważonego rozwoju

Warto jednocześnie wskazać, że rozkład ocen poszczególnych aspektów w grupie interesariuszy (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz kadry zarządzającej ONDE był zbliżony, tj. nie odnotowaliśmy istotnych dysproporcji w ocenach pomiędzy obiema ankietowanymi grupami.

W Raporcie uwzględniliśmy potrzeby i oczekiwania naszych interesariuszy, odnosząc się do wszystkich aspektów ocenionych przez nich jako ważne:

- do odpowiedzialności za cykl życia instalacji OZE odnieśliśmy się w punkcie 6.3 (Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na grupę);
- nasze podejście do budowania kapitału ludzkiego oraz podejściu do BHP opisaliśmy w punktach 5.2 Pracownicy, 5.3 Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz 5.5 Podwykonawcy;
- nasze podejście do relacji z klientami, podwykonawcami i dostawcami (także w kwestii etyki biznesu) opisaliśmy we w punktach: 5.4 Klienci, 5.5. Podwykonawcy i 5.6. Dostawcy;
- nasze podejście do uczciwych praktyk konkurencyjnych oraz przeciwdziałania korupcji przedstawiliśmy w punkcie 5.11 Zrównoważony ład korporacyjny.

W Raporcie w większości uwzględniliśmy także pozostałe zagadnienia wskazane przez naszych interesariuszy w trakcie badania.

Niezależnie od przeprowadzonego badania, przy określaniu najważniejszych dla naszych interesariuszy tematów, ich potrzeb i oczekiwań względem naszej organizacji opieramy się na bieżących spotkaniach i rozmowach. Budowanie trwałych, dobrych relacji z naszymi interesariuszami jest wpisane w nasze DNA, a stały dialog daje nam poczucie, że rozwój Grupy ONDE odbywa się w sposób zrównoważony.

5|2

PRACOWNICY

Kamila Kużaj-Karaszewska

HR Manager w ONDE

sobie za cel pielęgnowanie tego zaufania.

”

Kamila Kużaj-Karaszewska,
HR Manager w ONDE

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU:

- **594** pracowników (520 etatowych + 74 umowy cywilnoprawne)
- Dynamiczny rozwój Grupy ONDE: +30,6% osób zatrudnionych r/r
- **1 024** – liczba uczestnictw w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych
- **5,7/6** – średnia ocena w badaniu satysfakcji kandydatów z procesu rekrutacji w 2021 r.
- **5,3/6** – średnia ocena w badaniu satysfakcji kandydatów z procesu onboarding w 2021 r.

”

W pracy towarzyszy nam szacunek i troska o dobrostan naszych pracowników jako osób, które zastępują na uważne, indywidualne podejście. To nasza myśl przewodnia od początkowego etapu rekrutacji przez cały okres zatrudnienia w Grupie ONDE. Pracownicy mają świadomość, że mogą zwrócić się do nas nie tylko po wsparcie szkoleniowe w zakresie rozwoju kompetencji, lecz także po wsparcie psychologiczne w trudnych dla nich chwilach. Stawiamy

W Grupie ONDE pielęgnujemy wieloletnią tradycję przejrzystej komunikacji, którą stworzyliśmy w ciągu ponad dekady działalności pod marką Przedsiębiorstwo Budownictwa

Anna Ostrowska-Wegenke

kierownik działu kadr w ONDE

”

„Udało nam się stworzyć rodzinną atmosferę i świetne relacje między pracownikami, które przekładają się na sprawne i efektywne wykonywanie zadań i stawianie czoła wyzwaniom. Naszym wyróżnikiem jest to, że na co dzień dbamy o kulturę przejrzystej komunikacji i podkreślamy wartość dialogu, również z przełożonymi. Kultuwujemy tradycję bezpośrednich kontaktów, otwartości oraz empatii. Zawsze też powtarzamy, że równowaga między pracą a życiem prywatnym jest ważna – dla zdrowia, spokoju ducha i dobrej pracy”

Anna Ostrowska-Wegenke,
kierownik działu kadr w ONDE

”

Drogowo-Inżynieryjnego SA. Dobra atmosfera w miejscu pracy i zaufanie oraz szacunek między członkami zespołu to wartości, które kultuwujemy na co dzień. Więzy między członkami naszej organizacji oraz ciągły dialog przekładają się m.in. na efektywność naszej organizacji i dobre relacje na linii pracodawca-pracownik.

Wartościami pozostającymi w ścisłym związku z ww. są dbałość o rozwój oraz otwartość na potrzeby innych. Dzięki nim pracownicy korzystają z kompetencji innych członków zespołu, przekazując sobie nawzajem wiedzę i wsparcie w codziennej praktyce. Troska o rozwój przekłada się na realizację szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych, zaś otwartość – na stałe poszerzanie ich oferty zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem.

5.2.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze pracowniczym

Przyjęte dokumenty oraz wypracowane na ich bazie dobre nawyki kształtują środowisko pracy i – obok wartości stanowiących fundament naszej organizacji – sprzyjają jej rozwojowi oraz wspierają osiągane wyniki biznesowe.

W strukturze ONDE S.A. są wyodrębnione dwa działy, których kompetencje skupiają się na obszarze pracowniczym: Dział kadr oraz Dział HR. Dział Kadr Grupy ONDE odpowiada za tworzenie, nadzór nad stosowaniem oraz aktualizowanie obowiązujących polityk, regulaminów oraz procedur. Dział Kadr Grupy ONDE nadzoruje ponadto zakresy odpowiedzialności i uprawnienia wszystkich pracowników określone i zatwierdzone w regulaminie organizacyjnym.

Grupa ONDE prowadzi działalność zgodnie z obowiązującym krajowym prawem, kształtowanym przez Kodeks pracy, a także z prawem europejskim regulowanym w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz ratyfikowane przez Polskę konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy. Spółka dba również o bezwzględne przestrzeganie praw człowieka na bazie ww. dokumentów, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Międzynarodowej Karty Praw Człowieka wraz z Powszechną deklaracją praw człowieka oraz Deklaracji dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy MOP.

W Grupie ONDE nie przyjęto sformalizowanej polityki w zakresie poszanowania praw człowieka, jednak

obowiązują w niej dokumenty z obszaru pracowniczego kształtujące budowę kapitału ludzkiego w całej Grupie ERBUD:

- *Polityka zarządzania różnorodnością*, wynikającą z płci, wieku, niepełnosprawności, stanu zdrowia, rasy, narodowości, pochodzenia etnicznego, religii, wyznania, bezwyznaniowości, przekonań politycznych, przynależności związkowej, orientacji psychoseksualnej, tożsamości płciowej, statusu rodzinnego, stylu życia oraz wszelkich innych cech.
- *Procedura przeciwdziałania nierównemu traktowaniu*, której celem jest realizacja art. 18^{3a} oraz art. 94³ Kodeksu Pracy, odnosząca się do przypadków dyskryminacji, dyskryminacji pośredniej, dyskryminacji bezpośredniej, mobbingu, molestowania oraz molestowania seksualnego. W przypadkach wystąpienia ww. zdarzeń niepożądanych powoływana jest Komisja ds. Nierównego Traktowania uprawnioną do postępowania w sprawie, w tym do podjęcia działań interwencyjnych.

W ONDE S.A. została także przyjęta wewnętrzna niesformalizowana procedura postępowania w sytuacjach konfliktowych spoza zakresu objętego *Procedurą przeciwdziałania nierównemu traktowaniu*. Jest ona stosowana w sytuacjach konfliktowych, w których pracownik zgłasza niezadowolenie ze współpracy z przełożonym lub uwagi dotyczące danego zachowania przełożonego.

Na procedurę rozwiązywania sytuacji konfliktowych zgłoszonych przez pracownika składają się:

- rozmowa przedstawiciela działu HR z pracownikiem;
- rozmowa przedstawiciela działu HR z przełożonym, którego dotyczy zgłoszenie;
- rozmowa przedstawiciela działu HR z wyższym stopniem przełożonym, któremu podlega pracownik, którego dotyczy zgłoszenie;

- przygotowanie propozycji środków zaradczych przez przedstawiciela działu HR.

Poza przepisami prawa formalne ramy dla działań oraz procedur należytej staranności w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi (w tym kadrowo-płacowym) w Grupie ONDE zapewniają przede wszystkim:

- *Regulamin pracy Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego SA*¹,
Określa odpowiedzialność i uprawnienia każdego pracownika.
- *Regulamin wynagradzania Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego SA*²,
Określa zasady wynagradzania, w tym przyznawania dodatków do wynagrodzenia za pracę (praca w godzinach nadliczbowych i nocnych, premie uznaniowe i nagrody) oraz wyliczania wysokości odpraw.
Ponadto w ONDE S.A. funkcjonuje niesformalizowana procedura przyznawania premii uznaniowych, w tym premii rocznych. Informacje o przyznaniu premii członkowie kadry zarządzającej kierują do dyrektorów swoich działów, którzy przekazują je do działu kadr. Procedura wymaga zaakceptowania przyznanej premii przez Zarząd Spółki.
- procedury i instrukcje z obszaru Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Dotychczasowy dynamiczny rozwój działalności i potrzeb kadrowych ONDE S.A., przypadający w szczególności na lata 2020–2021, a także przygotowania do debiutu Spółki na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych spowodowały, że priorytetami w obszarze HR były rekrutacja

¹ W 2021 r. Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjne SA zmieniło nazwę na ONDE S.A.

² Jak wyżej.

wyspecjalizowanych pracowników oraz ich dodatkowe szkolenie. Z tego względu sformalizowanie funkcjonujących w Spółce procedur w obszarze HR i kadr, a także zaktualizowanie obecnych regulaminów jest planowane w kolejnych latach.

W planach jest także przygotowanie siatki płac (wynagrodzeń) pokazującej różne poziomy płac na różnych stanowiskach w obrębie organizacji. Jej celem jest uporządkowanie zasad wynagradzania – zarówno etatowego, jak i przyznawanego za godzinę pracy pracownikom fizycznym.

5.2.2 Najważniejsze informacje o zatrudnieniu (GRI 102-8)

Wraz z dynamicznym rozwojem działalności Grupa ONDE na koniec grudnia 2021 r. zatrudniała 594 osoby – zarówno na podstawie umów o pracę, jak i umów cywilnoprawnych – tj. o 139 więcej (+30,6%) w porównaniu ze stanem na koniec 2020 r. Także rok wcześniej Spółka odnotowała wysoki przyrost osób nowo zatrudnionych, a ich liczba przekroczyła 100.

W gronie pracowników Spółki było 17 osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, w tym 3 kobiety. Taka forma zatrudnienia jest praktykowana przede wszystkim w odniesieniu do tych stanowisk, dla których pełen etat byłby niekompatybilny z potrzebami Spółki (zbyt duża liczba godzin w stosunku do wykonywanych obowiązków).

Na koniec 2021 r. w Grupa ONDE zatrudniała o 42 kobiety i 97 mężczyzn więcej niż rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek kobiet zatrudnionych w Grupie ONDE (ok. 25/75) nie odbiega od analogicznej proporcji pracowników zatrudnionych w branży, która odzwierciedla obecną na rynku pracy wyższą liczbę mężczyzn o poszukiwanych w sektorze kwalifikacjach.

Najliczniejszą grupę zatrudnionych stanowiły osoby pomiędzy 30. a 50. rokiem życia, którzy stanowili 58,3% wszystkich pracowników.

Większość (64%) pracowników Grupy ONDE w raportowanym okresie stanowiły osoby zatrudnione na umowę o pracę na czas nieokreślony. Osoby

zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych – w tym kontraktów menedżerskich – stanowiły 12,5% zatrudnionych ogółem.

Tabela 2. Zatrudnienie w Grupie ONDE

Pracownicy	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2020
Grupa ONDE	594	455
ONDE S.A. (spółka dominująca), w tym:	565	444
• umowy o pracę (pełnozatrudnieni)	474	384
• umowy o pracę (niepełnozatrudnieni)	17	12
• umowy cywilnoprawne	74	48
ONDE S.A. (w przeliczeniu na pełne etaty)	482,6	390,2
IDE Projekt	29	11*

* IDE Projekt Sp. z o.o. weszła w skład Grupy ONDE w 2021 r.

* Metodyka liczenia wskaźnika head count

Tabela 3. Zatrudnienie w Grupie ONDE w podziale na płeć i wiek

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy ONDE w podziale na płeć (stan na koniec okresu)	Grupa ONDE		ONDE S.A.		IDE Projekt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Kobiety	152	110	140	105	12	5
Mężczyźni	442	345	425	339	17	6
Suma	594	455	565	444	29	11
• w tym pracowników poniżej 30. roku życia	161	95	143	89	18	6
• w tym pracowników z przedziału wiekowego 30–50 lat	346	286	336	281	10	5
• w tym pracowników powyżej 50. roku życia	87	74	86	74	1	–

Tabela 4. Zatrudnienie kobiet i mężczyzn w podziale na rodzaj umowy

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy ONDE w podziale na rodzaj umowy (stan na koniec okresu)	Grupa ONDE		ONDE S.A.		IDE Projekt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Umowa o pracę na czas nieokreślony – kobiety	99	65	92	62	7	3
Umowa o pracę na czas nieokreślony – mężczyźni	281	258	269	254	12	4
Umowa o pracę na czas określony – kobiety	41	29	37	27	4	2
Umowa o pracę na czas określony – mężczyźni	91	37	88	35	3	2
Umowa cywilnoprawna – kobiety	9	6	9	6	-	-
Umowa cywilnoprawna – mężczyźni	65	42	65	42	-	-
Umowa na okres próbny – kobiety	3	10	2	10	1	-
Umowa na okres próbny – mężczyźni	5	8	3	8	2	-
Suma	594	455	565	444	29	11

* Metodyka liczenia wskaźnika head count

Tabela 5. Pracownicy Grupy ONDE z wyszczególnieniem stanowisk kierowniczych

Liczba osób zatrudnionych z wyszczególnieniem stanowisk kierowniczych (stan na koniec okresu)	Grupa ONDE		ONDE S.A.		IDE Projekt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Pracownicy na stanowiskach kierowniczych – kobiety	20	16	17	14	3	2
Pracownicy na stanowiskach kierowniczych – mężczyźni	112	85	109	85	3	-
Pracownicy na stanowiskach niekierowniczych – kobiety	132	94	123	91	9	3
Pracownicy na stanowiskach niekierowniczych – mężczyźni	330	260	316	254	14	6
Suma	594	455	565	444	29	11

W Grupie ONDE nie funkcjonują związki zawodowe ani zbiorowy układ pracy (GRI 102-41).

W 2021 r. na stanowiskach kierowniczych w Grupie ONDE były zatrudnione 132 osoby. Odsetek kobiet w tym gronie wyniósł 15,2%. Większa liczba mężczyzn na stanowiskach kierowniczych jest wynikiem ich wyraźnie większego odsetka wśród wszystkich osób zatrudnionych w Grupie, co jest rezultatem obecnej sytuacji na rynku pracy i wyższą liczbą mężczyzn o poszukiwanych w sektorze kwalifikacjach.

Rotacja

Wskaźnik rotacji (jako stosunek liczby pracowników, którzy w ciągu roku odeszli z firmy, odniesiony do średniej rocznej liczby pracowników zatrudnionych w firmie) w 2021 r. wyniósł w ONDE S.A. 22,53, podczas gdy w 2020 r. osiągnął wartość 12,15.

Wzrost wskaźnika rotacji wynika m.in. ze zwiększonego zatrudnienia pracowników z obywatelstwem obcym – w tym ukraińskim i białoruskim – w raportowanym okresie. Spółka na koniec 2021 r. zatrudniała 42 takich pracowników.

5.2.3 Rekrutacja i onboarding

Uważność na potrzeby pracowników oraz oparte na szacunku kształtowanie relacji z nimi w Grupie ONDE zaczyna się na etapie rekrutacji. Proces zatrudniania prowadzony jest w oparciu o obiektywne kryteria oraz dobre praktyki obecne na rynku przez specjalistów Działu HR, tak aby spełniał najwyższe standardy.

Nadrzędnym celem Grupy ONDE w obszarze rekrutacji jest zatrudnianie wartościowych kandydatów, których kompetencje i doświadczenie budują wartość ONDE S.A. na konkurencyjnym rynku. Nacisk kładziony jest na realizację celów

krótkoterminowych, związanych z zatrudnieniem uzgodnionej liczby osób na nieobsadzone stanowiska.

Obowiązujące podczas rekrutacji procedury obejmują pełne poszanowanie dla różnorodności kandydatów oraz ocenę potencjału przyszłych pracowników wyłącznie na bazie ich kompetencji. Dużą dbałość przywiązujemy również do ochrony danych osobowych potencjalnych pracowników, co zapewnia odpowiedni dobór oprogramowania stosowanego przez Dział Kadr ONDE.

Z uwagi na pandemię COVID-19 i w trosce o bezpieczeństwo zarówno pracowników, jak i kandydatów, w 2021 r. rozmowy rekrutacyjne prowadziliśmy przede wszystkim za pośrednictwem komunikatorów online.

Proces rekrutacyjny w ONDE podzielony jest w zależności od stanowiska na dwa do trzech etapów. Każdorazowo obejmuje weryfikację uprawnień oraz ustny wywiad kompetencyjny, podczas którego poza pracownikiem HR wiedzę i umiejętności kandydata potwierdza kierownik właściwego działu. Trzeci etap rekrutacji poświęcony jest wykonaniu zadań praktycznych.

Ogłoszenia dotyczące nieobsadzonych stanowisk są zamieszczane na stronie internetowej ONDE S.A. (<https://onde.pl/o-firmie/kariera/>) oraz w zewnętrznych serwisach rekrutacyjnych. Ponadto w ramach prowadzonych działań employer branding przedstawiciele Spółki uczestniczą w targach studenckich oraz w wydarzeniach branżowych i studenckich.

Wdrożenie każdego nowego pracownika ONDE S.A. (tzw. onboarding) jest realizowane przy stałym wsparciu doświadczonego członka odpowiedniego zespołu. W dniu wdrożeniowym nowo zatrudnieni odbywają

szkolenie z wiedzy o organizacji oraz otrzymują pakiet instrukcji. Są także oprowadzenie po głównych działach Spółki. Już w pierwszym dniu pracownicy otrzymują klarowny komunikat, że pracownicy Spółki są otwarci na dialog, na szukanie odpowiedzi na ewentualne wątpliwości. Podkreślany jest także dostęp do profesjonalnej pomocy psychologicznej w dziale HR, udzielanej w razie potrzeby.

Proces rekrutacji i onboardingu w spółce IDE Projekt jest analogiczny do procesu przyjętego w ONDE S.A.

Tabela 6. Ocena w badaniu satysfakcji kandydatów z procesu rekrutacji w 2021 r.

Elementy procesu rekrutacji	Średnia ocena (w skali 1–6)
Przygotowanie osób rekrutujących do rozmowy kwalifikacyjnej	5,7
Stworzenie przez osoby rekrutujące komfortowej atmosfery podczas rozmowy kwalifikacyjnej	5,8
Udzielanie wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania	5,7

Badanie satysfakcji obejmuje także proces wdrożenia (onboardingu).

Tabela 7. Ocena w badaniu satysfakcji kandydatów z procesu wdrożenia w obowiązki w 2021 r.

Elementy procesu wdrożenia w obowiązki	Średnia ocena (w skali 1–6)
Wsparcie w kwestiach formalnych związanych z podjęciem pracy/współpracy (badania, umowa)	5,7
Onboarding – 1 dzień pracy	
Organizacja pierwszego dnia pracy	5,4
Ogólne informacje o firmie	5,5
Wstępne szkolenie z zakresu BHP	5,5
Pierwszy kontakt z przełożonym lub osobą wyznaczoną do wdrożenia	5,4
Przekazanie informacji o procesie wdrożenia w obowiązki stanowiskowe przez przełożonego lub osobę do tego wyznaczoną	5,1
Onboarding – w trakcie pierwszych 3 miesięcy pracy	
Atmosfera w firmie	5,3
Kontakt z osobami z działu/zespołu	5,6
Kontakt z przełożonym	5,3
Wdrożenie w zadania stanowiskowe	4,8
Satysfakcja z podjęcia pracy w ONDE	5,2

Badanie satysfakcji z procesu rekrutacji i onboardingu

Dział HR Spółki każdorazowo bada poziom satysfakcji z procesu rekrutacji wśród nowo zatrudnionych. W badaniu gromadzone są dane tak ilościowe, jak jakościowe.

Rezultatem realizowanych badań oraz analizy przyznanych ocen było wdrożenie pod koniec roku 2021 oraz na początku 2022 roku usprawnień w procesie onboardingu. W ich ramach w ONDE S.A. m.in. wyznaczono w zespołach osoby odpowiedzialne za ułatwienie wdrożenia w obowiązki nowych pracowników (tzw. buddy) oraz zrealizowano szkolenia kadry zarządzającej i buddych.

Praktyki i staże

ONDE S.A. rokrocznie oferuje studentom i absolwentom możliwość wdrożenia w czynną pracę zawodową dzięki uczestnictwu w swoich bieżących projektach. Dzięki temu ma możliwość nawiązywania stałej współpracy z utalentowaną, nastawioną innowacyjnie kadrą. Stałą współpracę na tym gruncie Spółka prowadzi od 2021 r. z Akademią Energii organizowaną przez Fundację im. A. Pagi, Politechniką Warszawską, Politechniką Bydgoską i Akademią Górniczo-Hutniczą. Pełnią one nieformalną rolę ambasadorków ONDE S.A. wśród potencjalnych pracowników.

Staże i praktyki w Grupie ONDE najczęściej trwają 1-3 miesiące, z uwagi na dyspozycyjność studentów; najczęściej odbywają się w okresie wakacyjnym. Każdy stażysta przechodzi rozmowę rekrutacyjną, podczas której weryfikujemy motywację do podjęcia stażu. Celem Spółki jest zarówno dzielenie się wiedzą, ale też zyskiwaniu inspiracji od młodego pokolenia – dlatego element motywacji i zaangażowania ze strony studenta jest niezbędny. Staże i praktyki są płatne lub bezpłatne – w zależności od indywidualnych ustaleń z Kandydatem; niepłatne praktyki to najczęściej te obowiązkowe, na które kieruje uczelnia; mimo, iż

student nie otrzymuje wynagrodzenia, to zapewniamy mu warunki praktyki stażu/takie jak pracownikom – czyli w delegacji opłacamy nocleg,

zapewniamy obiad, itp. Praktykant/stażysta ma szansę poczuć się jak pełnowartościowy członek zespołu Grupy, a osobom zaangażowanym i dyspozycyjnym proponowane jest zatrudnienie.

5.2.4 Warunki pracy i benefity

Satysfakcjonujące warunki pracy w Grupie ONDE zapewniane są przez kultywowanie wartości firmowych, dbałość o bezpieczeństwo i wysoki poziom troski o dobrostan pracowników, w tym nacisk na obniżanie poziomu ich stresu. Wyróżnikiem Spółki w tym zakresie jest stały dostęp pracowników do doraźnego wsparcia psychologicznego, zapewnianego przez HR Manager, Kamilę Kużaj-Karaszewską. Jej kompetencje zdobyte podczas studiów psychologicznych, nauki w szkole psychoterapii, a także podczas kursów szkoły uważności zapewniają osobom zatrudnionym w Spółce możliwość kojącej rozmowy w wymagających tego sytuacjach. W odpowiedzi na bieżące potrzeby realizowane są także indywidualne lub grupowe treningi *mindfulness*.

Dobłą współpracę w całej organizacji wspierają spotkania integracyjne. Odbywają się one dwa razy do roku w formie balu karnawałowego oraz spotkania szkoleniowo-integracyjnego. Z uwagi na pandemię w roku 2021 zorganizowano jedno spotkanie ogólnofirmowe w okresie spadku liczby zakażeń COVID-19 w kraju. W zamian odbywała się integracja mniejszych grup pracowników – zwykle w ramach działów.

Pracownicy ONDE S.A. angażują się również społecznie w formie inicjatyw oddolnych, takich jak coroczne przygotowanie Szlachetnej Paczki czy akcje dodatkowe, których są pomysłodawcami (np. dostarczanie posiłków osobom starszym w pobliżu budowy realizowanej przez Spółkę zrealizowane w 2021 r.).

Cześć pracowników ONDE S.A. bierze także udział w działalności Fundacji ERBUD Wspólne Wyzwania, wspierającej w drodze do usamodzielnienia się i wejścia na rynek pracy nastolatków z domów dziecka. Kilkoro pracowników Spółki pełni funkcję mentorów podopiecznych Fundacji. Spośród byłych uczestników programu dwoje jest zatrudnionych w ONDE S.A.

Na pozytywną ocenę warunków pracy w Spółce wpływa także brak przypadków mobbingu czy dyskryminacji.

Benefity

Poza wynagrodzeniem i dodatkami do wynagrodzenia pracownikom Grupy ONDE przysługują inne świadczenia pozapłacowe:

- szkolenia językowe – w zależności od trybu nauki pracodawca zapewnia całkowite lub częściowe pokrycie opłat za naukę;
- refundacja studiów wyższych na kierunkach związanych z branżą, w której działa ONDE;
- karty MultiSport – pracodawca zapewnia je na wniosek pracownika, opłata za kartę leży po stronie pracowników (do korzystania z karty można zgłaszać osoby towarzyszące);
- prywatna opieka medyczna na poziomie podstawowym;
- ubezpieczenia – pracownicy mają możliwość skorzystania z odpłatnego ubezpieczenia PZU;

Pracownicy na umowach cywilnoprawnych są na równi z pracownikami etatowymi objęci dostępem do karty MultiSport oraz podstawowym pakietem medycznym.

Grupa zawarła też umowę o zarządzanie Pracowniczym Planem Kapitałowym (PPK) i finansuje

wpłaty podstawowe w wysokości 1,5% wynagrodzenia.

5.2.5 Szkolenia i rozwój w Grupie ONDE

Najważniejsze liczby 2021 roku:

- wartość szkoleń: 408 092,21 (wzrost o 168 159,92 w skali roku),
- liczba szkoleń: 295
- liczba godzin szkoleniowych: 11 332
- liczba uczestnictw w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych: 1 024
- średnia liczba godzin szkoleniowych w 2021 r. przypadających na jednego pracownika: 20,3

Do szkoleń realizowanych w Grupie ONDE należą szkolenia wstępne, okresowe i doskonalące, zgodne z bieżącymi potrzebami organizacji.

Udział w szkoleniach oraz stały rozwój kompetencji uważamy w Grupie ONDE za jeden z filarów gwarantujących satysfakcję zatrudnianych osób ze współpracy i wspierających ciągłość zatrudnienia oraz za czynnik podnoszący efektywność wykonywanych zadań. Z tego względu rokrocznie proponujemy naszym pracownikom udział w szeregu szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych nastawionych zarówno na rozwój twardych kompetencji merytorycznych, jak i umiejętności miękkich.

Jesteśmy także otwarci na propozycje szkoleń zgłaszane przez samych pracowników w zakresie wykraczającym poza tę bazę. Po otrzymaniu informacji o takim zapotrzebowaniu pracownicy działu HR weryfikują proponowaną tematykę, a po zatwierdzeniu kosztorysu szkolenia przez Zarząd Spółki rozpoczynają organizację. ONDE S.A. finansuje

także w całości lub części m.in. studia podyplomowe oraz naukę języków obcych.

Szczególną wagę przykładamy – zgodnie z wartościami kultywowanymi w Grupie – do rozwoju kompetencji w obszarze komunikacji. W ONDE S.A. rozwój umiejętności właściwego formułowania treści oraz uważność na potrzeby innych w tym zakresie stanowią również część profilaktyki zapobiegającej zachowaniom niepożądanym. Dążymy do tego, aby minimalizować liczbę konfliktów na linii pracownik-przełożony. Z tych względów na szkolenia wzmacniające umiejętności komunikacji oraz rozwiązywania konfliktów kierowana jest cała kadra zarządzająca ONDE S.A.

Przy organizacji szkoleń w ONDE S.A. zaletą jest przynależność do Grupy ERBUD, co pozwala na korzystanie również z szerokich zasobów wiedzy i umiejętności jej kadry.

Uprawnieni do udziału w szkoleniach są zarówno pracownicy etatowi, jak i pracownicy na umowach cywilnoprawnych. Do udziału w szkoleniach nie są konieczne działania dodatkowe po stronie pracowników, przy niektórych szkoleniach podpisywane są umowy lojalnościowe.

W roku 2021 w ONDE S.A. zostały również przeprowadzone rozmowy oceniająco-rozwojowe wśród części pracowników. Poprzedziły je szkolenia – osobne dla pracowników oraz kadry zarządzającej – których celem było wyjaśnienie celów rozmów. Położyliśmy przy tym nacisk na obniżenie poziomu stresu wśród osób mających otrzymać rozwojowy feedback zgodnie z przyjętą w organizacji dbałością

Tabela 8. Tematyka głównych szkoleń w Grupie ONDE w 2021 r.

Tematyka	Opis
Szkolenie GWO	Szkolenia dla techników w zakresie m.in. inspekcji i napraw turbin wiatrowych.
Szkolenie SEP	Szkolenie dla elektryków z zakresu użytkowania i inspekcji urządzeń elektrycznych.
Język angielski	Kurs roczny, powtarzany co roku, w formie do wyboru: zajęć grupowych, zajęć indywidualnych z lektorem lub nauki z płatną aplikacją.
Komunikacja	Szkolenie miękkie z zakresu prowadzenia właściwej w formie i treści komunikacji.
Budowlane	Szkolenia techniczne lub z prawa budowlanego.
BHP	Szkolenia obowiązkowe z zakresu BHP z wątkami ochrony środowiska.
Excel	Szkolenie z obsługi programu na kilku stopniach zaawansowania.
Kafar	Praca ze specjalistycznymi maszynami roboczymi.
Pierwsza pomoc	Szkolenie obowiązkowe.
Zarządzanie zespołem	Szkolenie dla kadry menedżerskiej.
RODO	Szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych.

o dobre samopoczucie każdego pracownika.

Informacje po okresie objętym Raportem:

Rok 2022 w Grupie ONDE jest poświęcony poszerzaniu kompetencji komunikacyjnych wśród pracowników na wszystkich szczeblach organizacji. W lutym br. rozpoczął się cykl szkoleń miękkich oraz powiązanych inicjatyw pod hasłem „Mowy Rok”. Projekt powstał z myślą o zwiększeniu satysfakcji pracowników ze wzorców komunikacji obowiązujących w Grupie dzięki rozwijaniu umiejętności w tym obszarze.

Skokowy rozwój organizacji stworzył potrzebę dalszego poszerzania kompetencji pracowników, tak aby dostosować je do nowej skali działalności Grupy ONDE. Odpowiedzią na to zapotrzebowanie było opracowanie na początku 2022 roku matrycy szkoleń, która zastąpiła dotychczas używaną matrycę Grupy ERBUD.

Tematyka oferowanych szkoleń obejmuje:

- pracę z programem obliczeniowym na kilku poziomach zaawansowania,
- pobieranie danych z baz danych oraz pracę z nimi,
- pracę z programami do zarządzania projektami na kilku poziomach zaawansowania,
- zagadnienia finansowe,
- IT,
- prawo pracy dla kadry zarządzającej,
- naukę języków obcych.

5|3

BEZPIECZEŃSTWO
I HIGIENA PRACY

Bartosz Wiśniewski

Dyrektor Działu BHP w ONDE

”

Naszą misją jest dążenie do maksymalnego ograniczania negatywnego wpływu na środowisko naturalne, a nadrzędnym celem w zakresie bezpieczeństwa – zachowanie zerowej liczby wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych

Bartosz Wiśniewski,
Dyrektor Działu BHP w ONDE

”

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU:

- **0** wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych na wszystkich budowach ONDE S.A.
- **3** miejsce oraz wyróżnienie w konkursie Buduj Bezpiecznie
- **464** uczestników Tygodnia Bezpieczeństwa

5.3.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze BHP

W ramach obowiązującego w ONDE S.A. Zintegrowanego Systemu Zarządzania, zgodnie z wymaganiami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami, przyjęta została *Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania* (Polityka ZSZ). Zgodnie z jej treścią Zarząd Spółki przyjął jako nadrzędny cel świadczenie konkurencyjnych usług w sektorze budownictwa dla OZE, elektroenergetycznego oraz

inżynierijnodrogowego przy pełnym respektowaniu wszelkich wymagań prawnych i innych związanych z BHP i ochroną środowiska.

Dokumentem, który przenosi założenia tej polityki na zasady funkcjonowania Grupy ONDE jest *Księga Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE S.A. (Księga ZSZ)* – zawierająca cele dotyczące zarządzania środowiskiem i BHP, ustanawiane jako wytyczne do kierowania organizacją. Zgodnie z Księgą ZSZ zachowanie najwyższych standardów BHP oraz świadczenie usług w oparciu o zasadę minimalizacji ujemnego oddziaływania na środowisko naturalne jest priorytetem w codziennym funkcjonowaniu ONDE S.A. Księga ZSZ obejmuje szereg szczegółowych instrukcji oraz wytycznych w zakresie procedur należytej staranności oraz zakresu odpowiedzialności za ich przestrzeganie, a także ustala hierarchię nadzoru nad tymi obszarami.

Ambicją ONDE, jako jednego z liderów branży OZE, jest aktywny udział w upowszechnianiu i rozwoju projektów z udziałem odnawialnych źródeł energii przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa podczas ich realizacji. To podejście do BHP jest realizowane poprzez bezkompromisowe przestrzeganie przepisów oraz tworzenie wysokiej kultury bezpieczeństwa.

Czujemy odpowiedzialność nie tylko za to, co i jak robimy, ale też za otoczenie, w którym funkcjonujemy. Aktywnie kształtujemy między innymi świadomość naszych dostawców usług oraz klientów dzięki rozpowszechnianiu wśród nich zasad Polityki ZSZ. Naszą misją jest dążenie do maksymalnego ograniczania negatywnego wpływu na środowisko

naturalne, a nadrzędnym celem w zakresie bezpieczeństwa – zachowanie zerowej liczby wypadków (ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych).

DOKUMENTACJA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA GRUPY ERBUD

POLITYKA ZSZ

POLITYKA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Polityka ONDE S.A. realizowana jest zgodnie z wymaganiami: ISO 45001:2018, PN-EN ISO 14001:2015 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami. Zarząd ONDE S.A. przyjmuje jako cel nadrzędny świadczenie konkurencyjnych usług inżynieryjnych, budowlano – drogowych, w zakresie remontów i modernizacji dróg i mostów oraz w energetyce przy pełnym respektowaniu wszelkich wymagań prawnych i innych związanych z BHP i ochroną środowiska. Zarząd ONDE S.A. jest zaangażowany w doskonalenie w zakresie BHP, w celu zapewnienia bezpiecznej organizacji pracy wszystkim swoim pracownikom, pracownikom firm współpracujących oraz innym osobom trzecim przebywającym na terenie firmy, w tym na placach budów realizowanych przez Spółkę.

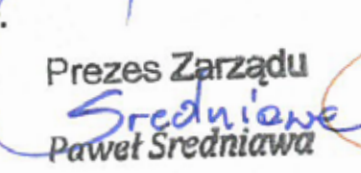
Podejście w ONDE S.A. do kwestii BHP i OŚ oparte jest na zaangażowaniu w przestrzeganie przepisów i tworzenie wysokiej kultury bezpieczeństwa.

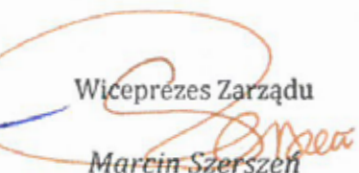
Tak określone podejście realizowane jest poprzez:

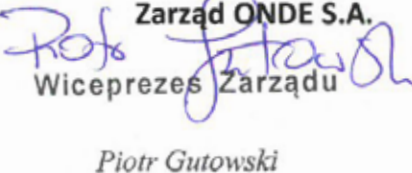
- systemowe podejście do zarządzania BHP i środowiskiem,
- utrzymanie wysokiej jakości wyrobu/usługi przy zachowaniu stabilnego poziomu finansowego
- ustanawianie zadań dotyczących poprawy stanu BHP i oddziaływania na środowisko oraz organizowanie okresowych przeglądów oceniających skuteczność systemu zarządzania w osiąganiu tych celów,
- proces monitorowania przestrzegania przepisów na realizowanych inwestycjach,
- systematyczne szkolenie pracowników, podnoszące ich kwalifikacje i poczucie satysfakcji z pracy,
- spełnienie wymagań prawnych oraz innych przepisów dotyczących działalności Spółki,
- zapewnienie bezpiecznych i zdrowych warunków pracy w celu zapobiegania urazom i złemu stanowi zdrowia,
- eliminowanie zagrożeń i redukcja ryzyk BHP,
- ciągłe doskonalenie działań w zakresie zarządzania środowiskowego i BHP,
- konsultowanie i uczestnictwo pracowników ONDE S.A. w problematyce ZSZ
- wywieranie wśród pracowników własnych oraz podwykonawców poczucia wzajemnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo oraz podnoszenie kultury BHP i OŚ
- zarządzanie ryzykiem w obszarze BHP za pomocą hierarchii nadzoru,
- propagowanie Polityki ZSZ wśród podwykonawców oraz klientów ONDE S.A.,
- ciągłe doskonalenie standardów pracy (zabezpieczeń) wpływających na poprawę środowiska pracy,
- ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej,
- minimalizowanie niekorzystnych wpływów na środowisko poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom

Zarząd ONDE SA zapewnia, że Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania poprzez wysoką świadomość pracowników jest zrozumiała, wdrożona i realizowana na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa przy zachowaniu zgodności ze strategicznymi celami Spółki oraz publicznie dostępna dla wszystkich Zainteresowanych na naszej stronie internetowej www.onde.pl.

Toruń, dn. 07.04.2021 r.

Prezes Zarządu

Paweł Sredniawa

Wiceprezes Zarządu

Martin Szerszeń

Zarząd ONDE S.A.

Wiceprezes Zarządu
Piotr Gutowski

Wydanie IV Księgi ZSZ z dn. 07.04.2021

Strona 1 z 1

Myśląc o bezpieczeństwie wszystkich osób zaangażowanych w prace przy projektach realizowanych przez ONDE – ich zdrowiu i życiu – stworzyliśmy strategię BHP, tzw. 7 filarów bezpieczeństwa:

1. Tworzenie procedur postępowania i scenariuszy bezpieczeństwa pracy.
2. Dyskwalifikacja wszelkich kompromisów w kwestii zachowania bezpieczeństwa.
3. Edukacja i budowanie świadomości, że inwestycje budowlane mogą przebiec bez wypadków.
4. Tworzenie norm i nieustanne budowanie standardów bezpieczeństwa wśród wykonawców.
5. Promowanie pozytywnych postaw przywództwa BHP, niezależnie od stanowiska.
6. Nieustanne podnoszenie standardów organizacji pracy zespołów, szkoleń technologicznych oraz procesowanie rozwiązań technicznych.
7. Wdrożenie przyjętych standardów bezpieczeństwa w każdej warstwie struktury organizacyjnej.

W realizację strategii BHP zaangażowani są wszyscy pracownicy ONDE S.A. oraz Zarząd Spółki, a główne obszary działań w tym zakresie obejmują:

- zaangażowanie wraz z przywództwem,
- przestrzeganie najwyższych standardów bezpieczeństwa,
- planowanie i monitorowanie,
- szkolenia,
- konsultacje wewnętrzne.

54

RAPORT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU 2021

System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz certyfikacja

W celu zapewnienia najwyższych standardów bezpieczeństwa w ONDE S.A. wprowadziliśmy System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, zgodny z normą ISO 45001:2018 (HSMS). Certyfikat zgodności został przyznany w wyniku audytu

zewnętrznego przeprowadzonego przez Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej.

Zakres certyfikacji obejmuje:

- Generalne wykonawstwo w sektorze budownictwa dla OZE, elektroenergetycznego oraz inżynieryjno-drogowego.
- Budowę farm wiatrowych i fotowoltaicznych, obiektów inżynieryjno-technicznych w tym dla energetyki i przemysłu, obiektów kubaturowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz prace utrzymaniowe i remontowo-modernizacyjne.

Granice funkcjonalne systemu zarządzania środowiskiem, bezpieczeństwem i higieną pracy obejmują wszystkich wykonawców, podwykonawców oraz komórki organizacyjne znajdujące się w granicach fizycznych oraz budowy tymczasowe, wytwórnie mas bitumicznych (WMB), bazę remontowo-magazynową i inne procesy i podprocesy pomocnicze, a także użytkowane samochody służbowe.

Planowanie i monitorowanie (w tym coroczne analizy stanu BHP)

Odniesiony sukces stanowi dla nas motywację do dalszego doskonalenia naszych procedur oraz podwyższania sobie poprzeczki w obszarze BHP. Z częstotliwością co 12 miesięcy realizujemy kompleksowy przegląd skuteczności systemu zarządzania BHP, w tym poziomu realizacji celów oraz wyzwań.

Na bazie analizy wyznaczane są mierzalne cele ogólnofirmowe oraz szczegółowe dla trzech głównych segmentów działalności ONDE: farm wiatrowych, instalacji fotowoltaicznych oraz budowy dróg. Dokumentacja zawierająca analizę oraz płynące z niej wnioski jest raz do roku przedkładana Zarządowi ONDE S.A.

W skład dokumentu z przeglądu stanu BHP wchodzi m.in.:

- kodeks realizacji zleceń ONDE S.A.,
- ocena ryzyk specyficznych dla obszaru BHP,
- karta celów (zawierająca plan działań, środki niezbędne do ich źródzenia, zakresy odpowiedzialności, terminy realizacji oraz wskaźnik realizacji celów).

Procedury należytej staranności obejmują potwierdzanie zgodności warunków pracy na terenach naszych budów z rygorystycznymi standardami BHP obowiązującymi w ONDE S.A. w ramach:

- kontroli specjalistów ds. BHP, obejmujących działania Spółki oraz podwykonawców,
- kontroli nadzoru na budowach
- audytów wewnętrznych,
- monitoringu koordynatorów ds. BHP, którzy kontrolują prace na danej budowie. Koordynatorzy są wyznaczani przez kierowników budowy i realizują swoje zadania w ich imieniu.

Istotnym elementem działań na rzecz należytej staranności jest również bieżąca analiza przyczyn wypadków oraz wdrażanie działań zapobiegawczych na wszystkich budowach Spółki, a także analiza zdarzeń potencjalnie niebezpiecznych.

O zgodność z wymogami prawa w zakresie BHP dba dział prawny Spółki. W razie zmian przepisów dotyczących jej działalności przeprowadzana jest ocena zgodności procedur obowiązujących w ONDE S.A. z nowo wprowadzonymi regulacjami. Dostosowanie do nich dokumentacji Spółki odbywa się po konsultacji z Zarządem, a także z naciskiem na bieżącą komunikację z pracownikami.

Szkolenia BHP

Systematycznie kierujemy wysiłki na edukację naszej kadry i podwykonawców, w zakresie regulacji oraz naszych dodatkowych zobowiązań w obszarze BHP. Szkolenia informacyjne obejmują wszystkich pracowników bez wyjątku, dzięki czemu w ONDE S.A. utrzymujemy wysoką kulturę dbałości o bezpieczeństwo. Poza szkoleniami wstępnymi prowadzimy także szkolenia okresowe. Z zasadami BHP mają obowiązek się zapoznać również goście odwiedzający nasze budowle. Dodatkowo weryfikujemy, czy wszyscy podwykonawcy posiadają właściwe uprawnienia w zakresie wymaganym przez prawo.

W rezultacie budujemy wśród pracowników głęboką świadomość istotności zagadnień BHP i ochrony środowiska oraz wysokie poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne oraz otoczenia. Dzięki stałemu dialogowi osoby zatrudnione na budowach Spółki znają ryzyka w obszarze BHP, są na bieżąco zawiadamiane o zdarzeniach potencjalnie wypadkowych oraz wypadkach w Spółce oraz zaznajamiane z alertami Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie.

Jesteśmy przekonani, że tematyka bezpieczeństwa na budowach odnosi się zarówno do realizatorów danej inwestycji, jak i do terenu, na którym prowadzone są prace. Daliśmy temu wyraz, łącząc tematykę BHP oraz ochrony środowiska w ramach zadań jednego działu w ONDE S.A.

Konsultowanie stanu BHP z pracownikami

Dbamy o to, aby nasi pracownicy byli zaangażowani w doskonalenie warunków BHP. Ich uczestnictwo w procesie decyzyjnym na wielu jego etapach to jedna z form budowy ich wysokiego zaangażowania oraz

postawy dbałości o przestrzeganie procedur BHP obowiązujących w ONDE S.A.

Konsultacje z pracownikami przebiegają w kilku etapach:

- przedstawiciele pracowników uczestniczą w Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy na szczeblu centralnym, a także w ocenie ryzyk w obszarze BHP na budowach;
- przedstawiciele pracowników lub podwykonawców biorą również udział w bieżących kontrolach BHP i naradach;
- kierownicy budowli prowadzą konsultacje z podwykonawcami w zakresie ryzyk oraz metod pracy objętych Instrukcją Bezpiecznego Wykonywania Robót.

Poza opisanymi procedurami dajemy pracownikom możliwość zgłaszania bieżących uwag, ich pomysłów i zastrzeżeń, za pośrednictwem poczty elektronicznej.

5.3.2 Wskaźniki wypadkowości Grupy ONDE

W efekcie nieustających działań na rzecz utrzymania i poprawy bezpieczeństwa pracowników ONDE S.A. wskaźniki wypadkowości – liczba, częstotliwość oraz ciężkość wypadków – są utrzymywane na niskich poziomach. Szybki wzrost zatrudnienia motywuje nas do szczególnej dbałości o to, aby nowi pracownicy od początku zyskiwali świadomość panującej w Spółce kultury BHP i, wdrażając się w swoje obowiązki, jednocześnie zaznajamiali się ze standardami obowiązującymi w tym zakresie.

Tabela 9. Wskaźniki wypadkowości w ONDE S.A.

Rok	Ilość roboczogodzin	Ilość wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2021	1 203 456	5	4,15	170	34,00
2020	893 872	10	11,19	332	33,32

* Obliczony wg wzoru: liczba wypadków przy pracy x 1 000 000 / liczba wypracowanych roboczogodzin.

** Obliczony wg wzoru: liczba dni niezdolności do pracy / liczba wypadków przy pracy.

Poniższa tabela pokazuje wskaźniki wypadkowości z uwzględnieniem spółki zależnej IDE Projekt – biura projektowego działającego w branży farm fotowoltaicznych. Brak danych porównawczych

W 2021 roku osiągnęliśmy nasz główny cel w zakresie BHP: nie odnotowaliśmy żadnego wypadku zbiorowego, śmiertelnego ani ciężkiego. W Spółce doszło do 5 wypadków indywidualnych, lekkich. W ich wyniku nasi pracownicy byli niezdolni do pracy łącznie przez 170 dni.

Wskaźnik częstotliwości wypadków w ONDE S.A. w 2021 r. zmniejszył się o ponad 2,5 razy względem poprzedniego roku i wyniósł 4,15. Wskaźnik ciężkości wypadków ukształtował się na poziomie 34,0, utrzymując się na podobnym poziomie jak w 2020 r.

wynika z faktu, że spółka ta dołączyła do Grupy ONDE dopiero 19 kwietnia 2021 r. (data nabycia 100% udziałów w spółce).

Tabela 10. Wskaźniki wypadkowości w Grupie ONDE w 2021 r.

Rok	Ilość roboczogodzin	Ilość wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2021	1 263 936	5	3,96	170	34,00

* Obliczony wg wzoru: liczba wypadków przy pracy x 1 000 000 / liczba wypracowanych roboczogodzin.

** Obliczony wg wzoru: liczba dni niezdolności do pracy / liczba wypadków przy pracy.

W Grupie ONDE nie odnotowano chorób zawodowych.

Najważniejszymi celami ONDE są utrzymanie 0 wypadków ciężkich i śmiertelnych oraz dalsza praca nad doskonaleniem bezpieczeństwa na budowach ONDE S.A.

Tabela 11. Tabela wypadkowości podwykonawców

Rok	Ilość roboczogodzin	Ilość wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2021	4118472	2	0,49	---	---

Tabela 12. Tabela wypadkowości podwykonawców i pracowników Grupy ONDE

Rok	Ilość roboczogodzin	Ilość wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2021	5382408	7	1,30	---	---

** Obliczony wg wzoru: liczba dni niezdolności do pracy / liczba wypadków przy pracy.

Tabela 13. Wypadki w Grupie ONDE z podziałem na rodzaje urazów:

L.p.	Rodzaje urazów	Grupa ONDE
1	Amputacja	1
2	Skręcenie	0
3	Wstrząs	0
4	Zmiażdżenie	0
5	Oparzenie	0
6	Przecięcie	1
7	Przebicie	0
8	Złamanie	1
9	Złamanie palców	0
10	Stłuczenie	0
11	Inny uraz	1
12	Zwichnięcie	1
13	Pęknięcie	0
14	Zatrucie	0
15	Naświetlenie	0
16	Utopienie	0

Rodzaje urazów wskazano zgodnie z objaśnieniami do wypełniania karty statystycznej ZKW GUS.

Procedury należytej staranności w zakresie analizy wypadków oraz zdarzeń potencjalnie wypadkowych

W ONDE S.A. wszystkie wypadki przy pracy podlegają poszerzonej analizie. Po ich wystąpieniu sporządzana jest dokumentacja powypadkowa oraz wyłaniane są przyczyny pierwotne. Aby podobne zdarzenia nie miały miejsca w przyszłości, podejmowane są działania korygujące w ramach całej Spółki. Zaangażowani w ich realizację są kierownicy wszystkich budów, kierownik kontraktu, dyrektorzy oraz specjaliści BHP. W ramach Grupy ONDE prowadzony jest rejestr zaszłych wypadków.

Tworzone są również alerty z informacjami o zagrażających bezpieczeństwu sytuacjach, ich przyczynach oraz sposobach uniknięcia ryzyka nie tylko w przypadku wypadków, lecz także w razie zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Alerty wysyłane są nie tylko do pracowników Spółki, lecz także do wszystkich firm członkowskich Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. Informacje do PBB przekazywane są tuż po zgłoszeniu wypadku lub na liście zbiorczej, nie rzadziej niż raz w miesiącu.

W działania korygujące dotyczące zdarzeń potencjalnie wypadkowych z głównych grup ryzyk oraz pozostałych sytuacji zagrażających życiu lub mogących skutkować poważnymi szkodami środowiskowymi są włączane te same osoby, co w przypadku wystąpienia wypadku. Aktywne działania zapobiegawcze i edukacyjne przyczyniają się do kształtowania najwyższych standardów BHP w Spółce.

W ONDE sporządzana jest lista głównych ryzyk dotyczących wypadkowości, która podlega weryfikacji podczas corocznej analizy stanu BHP. Do utworzenia

listy wykorzystywane są wnioski z analizy przyczyn zaszłych wypadków.

Główne kategorie ryzyk z potencjałem o poważnych konsekwencjach:

W Grupie ONDE zidentyfikowano 6 głównych kategorii ryzyka w odniesieniu do realizowanych budów, które mają największy potencjał poważnych konsekwencji (wypadków ciężkich i śmiertelnych). Poniższe ryzyka wynikają ze statystyk dotychczasowych wypadków w Grupie ERBUD, statystyk gromadzonych przez lata w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i wyników statystyk reprezentowanych w sprawozdaniach przez Główny Inspektorat Pracy. Uznajemy, że eliminowanie ryzyk w tych głównych kategoriach pozwoli nam w efekcie uniknąć ciężkich i śmiertelnych wypadków.

5.3.3 Inicjatywy w obszarze BHP

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (GRI 102-12)

Sygnatariuszami Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (PBB) jest 15 generalnych wykonawców. Działa ono na rzecz obniżenia wypadkowości na budowach przez upowszechnianie standardów bezpieczeństwa i świadomości zasad BHP wśród pracowników budów, a także dąży do przestrzegania właściwych procedur – również przez podwykonawców. Dzięki temu przyczynia się do mitygowania ryzyk i profilaktyki przeciwwypadkowej.

Działalność PBB przekłada się na:

- wspólne standardy BHP,
- wspólne wymagania umowne dla firm podwykonawczych dotyczące BHP,
- bazę wymiany wiedzy i doświadczeń na temat BHP dla sygnatariuszy,
- organizację działań podnoszących świadomość pracowników – w tym realizację działań w ramach Tygodnia Bezpieczeństwa,
- organizację (wspólnie z Głównym Inspektorem Pracy) ogólnopolskiej edycji konkursu Buduj Bezpiecznie,
- koordynację rozmów z podmiotami publicznymi (GDDKiA, PIP, samorządy) oraz ustawodawcami na temat systemowych zmian na rzecz poprawy bezpieczeństwa na budowach.

Grupa ONDE – jako część Grupy ERBUD – podziela wartości PBB i przestrzega obowiązujących w nim standardów BHP. Spółka jest ponadto członkiem Porozumień dla Bezpieczeństwa w Budownictwie przy dwóch Okręgowych Inspektoratach Pracy:

w Bydgoszczy oraz w Szczecinie. Szczegóły zobowiązań zawartych w ramach PBB obowiązują także w wewnętrznych standardach ONDE S.A.

W ramach wspólnej dbałości o bezpieczeństwo, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w zakresie BHP firmy zrzeszone w ramach PBB przekazują sobie alerty z wypadków, które miały w nich miejsce. ONDE S.A. należy do systemu informowania PBB i na bieżąco przekazuje kierownikom swoich budów otrzymane dane, aby na ich bazie doskonalić procedury zapobiegania niebezpiecznym zdarzeniom.

Tydzień Bezpieczeństwa

Tydzień Bezpieczeństwa to cykliczna inicjatywa PBB, służąca wzrostowi świadomości pracowników oraz podwykonawców w zakresie BHP. Ponadto – zgodnie z naszymi własnymi priorytetami – od 2019 r. w jej ramach przybliżamy uczestnikom tematykę ochrony środowiska. Kadra każdej z budów ONDE planuje na Tydzień Bezpieczeństwa własne praktyczne aktywności, takie jak szkolenia z prac na wysokościach, pierwszej pomocy czy gotowości reagowania na incydenty. W działania oraz organizację wydarzeń zaangażowani są niejednokrotnie partnerzy, w tym np. Państwowa Inspekcja Pracy, straż pożarna, oddziały ochotniczej straży pożarnej.

W 2021 r. w ramach budów realizowanych przez ONDE S.A. w Tygodniu Bezpieczeństwa wzięło udział 464 pracowników oraz podwykonawców, w tym 199 pracowników własnych. W działania zaangażowano pracowników 43 firm podwykonawczych. Łącznie na wszystkich budowach urządzono 42 wydarzenia, pokazy i instruktaże, podczas których zrealizowano szeroko zakrojone praktyczne akcje edukacyjne. Dotyczyły one m.in. ochrony przeciwpożarowej,

ewakuacji z terenu budowy w razie zagrożenia, obejmowały działania ratownicze oraz szkolenia z pierwszej pomocy.

Konkurs Buduj Bezpiecznie

Buduj Bezpiecznie to coroczny ogólnopolski konkurs Państwowej Inspekcji Pracy, którego partnerem jest PBB. Wyróżniane są w nim przedsiębiorstwa dbające o wysoki standard BHP podczas realizacji budów. Odbywa się on na szczeblu centralnym oraz lokalnym w ramach Okręgowych Inspektoratów Pracy. ONDE S.A. (wcześniej jako PBDI SA) uczestniczy w nim z sukcesami od 2014 r.

W 2021 r. Spółka zdobyła 3. miejsce w konkursie Buduj Bezpiecznie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Szczecinie za realizację projektu Farma Wiatrowa Banie III oraz wyróżnienie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Gdańsku za budowę Farmy Wiatrowej Szymankowo.

Łącznie od 2014 r. byliśmy nagradzani w konkursie ośmiokrotnie miejscami na podium oraz wyróżnieniami.

5.3.4 Ochrona zdrowia i życia pracowników

Nasza troska o zdrowie i życie pracowników przejawia się od początku współpracy w potwierdzaniu ich odpowiedniego przygotowania (wykształcenia i przeszkolenia), ważności badań lekarskich oraz wymaganej przez prawo wiedzy z zakresu BHP wraz ze świadomością dodatkowych procedur obowiązujących w Spółce. Poza realizacją szkoleń

uczulamy pracowników na poczucie odpowiedzialności za przestrzeganie standardów BHP na budowach.

Zapewniamy wszystkim pracownikom na budowach odzież roboczą i ochronną oraz niezbędne środki ochrony indywidualnej i zbiorowej oraz monitorujemy obowiązek ich stosowania. Dostarczamy maszyny i pozostały sprzęt konieczny do realizacji budów, który spełnia wymogi prawne oraz normy bezpieczeństwa.

Wszystkich naszych pracowników obejmujemy prywatną opieką medyczną w TU Zdrowie na poziomie podstawowym (medycyna pracy), która za dopłatą może być rozszerzona o pakiety dodatkowe. Wśród wykonywanych badań są również badania psychotechniczne dla kierowców, wykraczające poza zakres wymagany prawnie.

Dbamy również o zdrowie i bezpieczeństwo naszych podwykonawców (więcej w punkcie 5.5 Raportu).

Zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy w ONDE S.A. wchodzi w zakres odpowiedzialności dyrektorów i kierowników jednostek produkcyjnych.

Sytuacje awaryjne i prewencja

W ramach prewencyjnych działań BHP wskazujemy potencjalnie kryzysowe sytuacje i sposoby przeciwdziałania ich wystąpieniu, które zawieramy w dokumentach: planie BiOZ (bezpieczeństwa i ochrony zdrowia) oraz IBWR (instrukcji bezpiecznego wykonywania robót budowlanych). Jesteśmy przy tym gotowi, aby szybko reagować na sytuacje awaryjne. Realizujemy w tym zakresie okresowe ćwiczenia oraz szkolimy pracowników z udzielania pierwszej pomocy i informujemy o sposobach postępowania w razie awarii, wypadków i pożarów.

W razie wystąpienia sytuacji kryzysowych lub incydentów zagrażających zdrowiu pracowników podejmujemy działania naprawcze, konieczne do

ich uniknięcia. Szeroko informujemy o nich kadrę kierowniczą oraz pracowników.

Procedury bezpieczeństwa podczas pandemii COVID-19

Na czas trwania pandemii COVID-19 w Grupie ONDE wdrożyliśmy środki ostrożności obowiązujące w całej Grupie ERBUD oraz Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. Były one stosowane również w raportowanym okresie. Dzięki nim możliwe było zachowanie niskiego wskaźnika zachorowań wśród pracowników Spółki oraz terminowe ukończenie realizowanych budów bez przestojów.

Standardy bezpieczeństwa objęły m.in.:

- środki ochrony oraz urządzenia służące monitorowaniu stanu zdrowia pracowników,
- zasady postępowania na wypadek wystąpienia objawów COVID-19 u pracownika,
- zalecenia bezpiecznej organizacji pracy w biurze oraz możliwość pracy zdalnej w biurach,
- zalecenia bezpiecznej organizacji pracy na budowach,
- ograniczenie liczby osób pracujących jednocześnie na jednej budowie do minimum dzięki prowadzeniu pracy zmianowej oraz rotacji przerw,
- przygotowanie graficznych instrukcji dot. standardów bezpieczeństwa oraz rozmieszczenie ich w odpowiednich, dobrze widocznych miejscach w biurach oraz na budowach,
- dezynfekcję pomieszczeń,
- testy na COVID-19 dla pracowników.

Kierownicy budów i kontraktów wzięli ponadto w 2020 r. udział w szkoleniach zdalnych

obejmujących plan postępowania w razie wykrycia bądź podejrzenia zakażenia COVID-19.

5|4

KLIENCI (INWESTORZY I ZAMAWIAJĄCY)

GRI 102-6

DO KLIENTÓW GRUPY ONDE NALEŻĄ PODMIOTY:

- prywatne (zarówno polskie, jak i zagraniczne);
- publiczne (Główna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, samorządy wojewódzkie i miejskie).

Naszą partnerską współpracę z inwestorami opieramy na silnych fundamentach: doświadczeniu i ugruntowanej renomie, kompleksowym zakresie usług, wykwalifikowanej kadrze oraz wsparciu Grupy ERBUD. Stanowią one o naszej konkurencyjności Grupy na rozrastającym się rynku budownictwa OZE.

W ciągu niemal 15 lat działalności w segmencie OZE Grupa zdobyła eksperckie doświadczenie, realizując inwestycje różne w skali i stopniu skomplikowania, co przełożyło się na zaufanie wśród Inwestorów. Dzięki temu ONDE to największy generalny wykonawca farm wiatrowych w Polsce, dynamicznie budujący swoją pozycję także w fotowoltaice wielkoskalowej, która cechuje się silnie zbliżoną do projektów wiatrowych bazą inwestorów, co ułatwia pozyskiwanie zleceń.

- W segmencie OZE tylko w 2021 r. weszło w życie 15 umów na kompleksową realizację farm wiatrowych o łącznej mocy ok. 454 MW

i łącznej wartości umów ponad 422 mln zł. W 2021 r. zakończono również 13 projektów o łącznej mocy 289 MW. Na koniec 2021 r. w realizacji pozostaje 30 projektów o łącznej mocy 1260 MW. Ponadto zawarliśmy 76 umów na realizację inwestycji z obszaru PV o łącznej mocy: 310 MW i wartości ponad 530 mln zł. W 2021 r. zakończono również 64 projekty o łącznej mocy 64 MW. Na koniec 2021 r. w realizacji pozostaje 109 projektów o łącznej mocy 277 MW

Nasz udział w rynku wykonawstwa farm wiatrowych i fotowoltaicznych z aukcji OZE przeprowadzonych w 2019 r. wynosił odpowiednio 61,75% (1358,4 MW) i 10,3% (93 MW).

Łącznie w swoim portfolio mamy ponad 350 projektów OZE (zakończonych lub w trakcie realizacji) o łącznej mocy 3 GW.

W okresie naszej obecności na rynku wypracowaliśmy opinię solidnego, wiarygodnego wykonawcy, co ułatwia nam pozyskiwanie kolejnych zleceń. Dobrą opinię zaskarbiły sobie nasze dobre praktyki: przykładamy wagę do dialogu z inwestorem, przestrzegania terminów oraz rzetelnego wykonywania prac. W naszej branży dotrzymywanie zobowiązań jest najlepszą formą marketingu i powoduje, że klienci chętnie nawiązują z ONDE

kolejne współprace na coraz wyższych poziomach skomplikowania.

Obsługa różnorodnej grupy inwestorów jest możliwa dzięki synergii: między ONDE S.A. a spółką IDE Projekt oraz w ramach segmentów naszej działalności. Dzięki nim jesteśmy w stanie samodzielnie prowadzić skomplikowane projekty, począwszy od etapu ich powstawania, przez roboty konstrukcyjne oraz elektroenergetyczne.

Wyróżniamy się także dbałością o bezpieczeństwo naszych pracowników oraz podwykonawców, potwierdzaną przez członkostwo w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. W sytuacjach kryzysowych – w tym podczas pandemii COVID-19 w ostatnich latach – stanowiła ona gwarancję terminowej realizacji kontraktów i braku przestojów spowodowanych nieobecnością kadr.

WYBRANI KLIENCI ONDE

5|5

PODWYKONAWCY

KLUCZOWE DANE 2021 ROKU:

- **2357** – z tyloma firmami podwykonawczymi współpracowaliśmy w 2021 r. przy realizacji inwestycji
- **0** wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych wśród podwykonawców na naszych budowach
- **43** firmy podwykonawcze zaangażowane w Tydzień Bezpieczeństwa na budowach ONDE

Dobra współpraca z podwykonawcami to jeden z fundamentów solidnej realizacji projektu i zadowolenia inwestora. Dlatego w Grupie ONDE stawiamy na mają prawdziwie partnerskie relacje, budowane na solidarności, uczciwości i zaufaniu. Nasi podwykonawcy wiedzą też, że na pierwszym miejscu stawiamy bezpieczeństwo na równi naszych, jak i zatrudnianych przez nich pracowników. Aby zapewnić najwyższe standardy BHP, szkolenia informacyjne z elementami ochrony środowiska obowiązują wszystkich bez wyjątku pracowników na naszych budowach. Jako doświadczony i rzetelny partner biznesowy, klarownie przedstawiamy warunki współpracy już na początkowym etapie jej omawiania, a przy rozliczeniach nigdy nie stosujemy wobec naszych partnerów kruczków prawnych, nie

wykorzystujemy naszej przewagi biznesowej. Relacje, na które pracowaliśmy przez lata, zaprocentowały w okresie, gdy pandemia COVID-19 wymusiła rezygnację z bezpośrednich spotkań. Płynnie udało nam się przenieść relacje do świata online bez utraty wysokiej efektywności spotkań z naszymi partnerami. Pozwoliło to ograniczyć liczbę podróży służbowych, a tym samym ograniczyć nasz wpływ na środowisko.

Najważniejsze zasady, którymi kierujemy się w relacjach z podwykonawcami można podsumować tak:

- jako odpowiedzialny wykonawca chronimy naszych podwykonawców przed ryzykami zewnętrznymi: zawirowaniami koniunktury czy – jak w 2020 roku – nie dającą się przewidzieć pandemią;
- budujemy relacje win-win: działamy etycznie, wspieramy partnerów, kierując się nadrzędnym celem – udaną realizacją projektu;
- stale szukamy nowych rozwiązań organizacyjnych, korzystnych dla wszystkich stron zaangażowanych w projekt (np. odciążenie finansowe podwykonawców przez przejęcie od nich zakupu części materiałów);
- dzielimy się z partnerami naszym know-how – wspólna realizacja złożonych projektów to szansa na ciągły rozwój kompetencji specjalistycznych oraz popularyzację dobrych

praktyk z zakresu etyki, odpowiedzialności społecznej i środowiskowej biznesu.

Za bieżące relacje z firmami podwykonawczymi, w tym ich kontraktowanie, odpowiadają kierownicy budów ONDE. W przypadku kluczowych podwykonawców w działania te są zaangażowani dyrektorzy nadzorujący poszczególne obszary inwestycji realizowanych przez ONDE: farmy wiatrowe, farmy fotowoltaiczne oraz budownictwo drogowo-inżynieryjne.

5.5.1 Standardy współpracy i procedury należytej staranności

W ONDE S.A. standardy współpracy z podwykonawcami i procedury należytej staranności w tym zakresie precyzuje Księga ZSZ wraz z dokumentacją ZSZ, w szczególności instrukcja uwzględniająca dotyczące ich wymagania oraz zasady współpracy z nimi. Instrukcją objęte są wszystkie komórki organizacyjne ONDE S.A., mogące zatrudniać podwykonawców.

Wymagania ONDE S.A. dla podwykonawców w zakresie BHP oraz ochrony środowiska są ogólnodostępne¹. Szczegółowo opisują je odpowiednie formularze i instrukcje:

- „Podwykonawcy”,
- „Wymagania środowiskowe dla Podwykonawców – załącznik do umowy”,
- „Wymagania w zakresie BHP do umowy na podwykonawstwo robót budowlanych”,
- „Wymagania w zakresie BHP do umowy transportowej”.

Zgodnie z Księgą ZSZ muszą one być zawarte w każdym zleceniu bądź umowie. Dodatkowo

¹ M.in. na stronie internetowej Spółki (<https://onde.pl/systemy-zarzadzania/wymagania-dla-podwykonawcow/>).

w odniesieniu do podwykonawców zastosowanie mają instrukcje z zakresu wyznaczania ryzyk i szans, reagowania awaryjnego oraz szkoleń BHP.

Aby zagwarantować płynną komunikację, właściwe wypełnianie naszych standardów i procedur, a także nadzorować związane z tym w zakresie BHP oraz ochrony środowiska, przykładamy dużą wagę do weryfikacji podwykonawców. W ONDE S.A. obejmuje ona cztery etapy:

- **ofertowanie: przekazujemy warunki BHP i środowiskowe, sporządzamy analizę prac wraz harmonogramem**

W odniesieniu do ochrony zdrowia i życia nigdy nie stosujemy podziału na pracowników własnych i podwykonawców. Wszyscy zatrudnieni na naszych budowach są objęci jednakowymi standardami BHP oraz systemem szkoleń. Restrykcyjnie podchodzimy też do kwestii ochrony środowiska. Dbamy o pełną transparentność w tym zakresie i informujemy o tym podwykonawców jeszcze przed podjęciem współpracy.

Premiujemy te firmy wykonawcze, które mają wdrożone u siebie co najmniej równie rygorystyczne standardy jak te obowiązujące w ONDE S.A.

- **negocjacje i umowa: rozmawiamy na temat kwalifikacji pracowników, technologii, zaplecza socjalnego itd.**

Ponieważ oczekujemy obustronnego wysokiego zaangażowania, na etapie negocjacji oceniamy, czy dana firma podwykonawcza ma możliwości, aby wypełnić standardy zarządzania BHP obowiązujące w ONDE S.A. Naszym celem jest też zwiększenie świadomości w zakresie BHP i ochrony środowiska od początku współpracy, dlatego poruszamy podczas negocjacji tematykę ekologiczną i przedstawiamy

nasze dążenie do minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko. Uzgadniamy także podział kosztów infrastruktury, która zapewni ochronę życia i zdrowia pracowników oraz natury na terenie inwestycji.

- **przygotowanie do realizacji: opracowujemy plan BiOZ (bezpieczeństwa i ochrony zdrowia), sporządzamy IBWR (Instrukcję Bezpiecznego Wykonywania Robót) i ORZ (Ocenę Ryzyka Zawodowego), weryfikujemy badania lekarskie i uprawnienia, przeprowadzamy szkolenie informacyjne**

Monitorujemy też to, czy nasi podwykonawcy na czas współpracy odpowiednio przygotowują pracowników do realizacji zadań, w tym zapewniają niezbędne środki ochrony, sprzęt oraz materiały umożliwiające bezpieczną pracę

Planowanie realizacji przebiega kompleksowo – w ONDE S.A. wdrażamy rzetelne planowanie na wszystkich płaszczyznach. Dzięki temu określamy z wyprzedzeniem wymagania, organizujemy pracę i skutecznie ją finalizujemy.

- **realizacja: aktualizujemy na bieżąco dokumentację, reagujemy na zgłoszenia wypadkowe, organizujemy narady koordynacyjne itd.**

Odpowiedzialność za wdrożenie poczynionych ustaleń pełnią kierownicy jednostek. Do ich zakresu obowiązków należy także przeprowadzenie szkoleń w zakresie systemu zarządzania BHP i ochroną środowiska, a także z zagrożeń dotyczących danego kontraktu lub obiektu oraz sposobów reagowania na sytuacje kryzysowe. Dział Prawny ONDE S.A. stale weryfikuje wymagania prawne – w tym dotyczące podwykonawców. Procedura postępowania w razie identyfikacji zmian w tym zakresie jest analogiczna jak w przypadku innych aspektów funkcjonowania Spółki.

5.5.2 Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ochrona środowiska we współpracy z podwykonawcami

Podwykonawcy nie tylko są objęci systemem szkoleń informacyjnych na równi z pracownikami własnymi ONDE, lecz także na analogicznych zasadach biorą udział w dodatkowych inicjatywach ONDE S.A. nakierowanych na krzewienie kultury bezpieczeństwa na budowach – w tym w Tygodniu Bezpieczeństwa. Udostępniamy podwykonawcom również dodatkowe materiały dotyczące BHP i ochrony środowiska zgodnie z naszym zobowiązaniem edukacyjnym – są to np. film animowany czy broszura poświęcona ochronie środowiska na terenie inwestycji.

Nasza dbałość w zakresie BHP przekłada się na utrzymywanie zerowego wskaźnika wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych na wszystkich budowach ONDE, w tym wśród podwykonawców. Aby stale doskonalić procesy BHP, wymagamy natychmiastowego zgłaszania nie tylko wypadków, lecz także zdarzeń potencjalnie wypadkowych i w trosce o zdrowie i życie pracowników budowy sprawnie na nie reagujemy.

W zakresie ochrony środowiska zobowiązujemy naszych podwykonawców do postępowania w zgodzie z przepisami i standardami własnymi ONDE S.A., tak aby realizacja inwestycji realizowano z zapewnieniem ochrony przyrody oraz przeciwdziałając negatywnemu oddziaływaniu na środowisko. Podwykonawcy przekazują właściwe ustalenia swoim pracownikom, a ich realizacja

jest monitorowana i kontrolowana, ponieważ dbałość o ochronę zdrowia, życia i środowiska jest koniecznym elementem każdej realizowanej przez ONDE inwestycji.

5|6

DOSTAWCY

Piotr Kociucki

Dyrektor Handlowy w ONDE

”

Rozpoczęcie każdego projektu z przeświadczeniem, że cała infrastruktura wyrośnie sama, wydaje się być tak samo złudne, jak wiara, że Apollo 13 wrócił sam z Księżyca na Ziemię. Strategiczne podejście do relacji z partnerami biznesowymi jest podstawą budowy długofalowej wartości naszej Spółki. W ONDE przykładamy niezmiennie istotną wagę do doboru odpowiednich komponentów dla realizowanego projektu, współpracy z możliwie najlepszymi dostawcami towarów

i usług, włączanie w projekt lokalnych przedsiębiorstw. To właśnie buduje finalny efekt naszych inwestycji

Piotr Kociucki,
Dyrektor Handlowy w ONDE

”

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU

- **160** – z tyloma kluczowymi dostawcami współpracowaliśmy w 2021 r.
- Łącznie współpracowaliśmy z **1907** firmami dostarczającymi nam materiały i inne komponenty.
- Realizujemy jedną z największych dostaw modułów PV wśród wykonawców OZE w Polsce – łącznie zamówiliśmy **440** kontenerów morskich

Nasza wysoka pozycja i renoma w branży OZE i drogowo-inżynieryjnej w Polsce zobowiązuje nas do realizowania kontraktów na najwyższym poziomie. Nie uznajemy kompromisów – także w zakresie używanych przez nas surowców, materiałów i innych komponentów. Dlatego stawiamy przede wszystkim na dużych i renomowanych dostawców, którzy są w stanie sprostać naszym wymaganiom w zakresie wolumenu, jak i jakości przedmiotu dostaw (GRI 102-9).

W 2021 w Grupie ONDE współpracowaliśmy łącznie z 1907 dostawcami (zarówno producentami, jak i dystrybutorami), z czego 160 stanowili nasi kluczowi dostawcy, którzy realizują dla nas bardzo duże dostawy. W ONDE korzystamy też z lokalnych dostawców (tj. zlokalizowanych w pobliżu miejsc naszych operacji) m.in. przy zakupie betonu, którego z uwagi na jego charakterystykę nie przewozi się na większe odległości.

Zdecydowana większość naszych dostawców to firmy działające w Polsce (w tym także przedstawicielstwa korporacji europejskich). Poza modułami PV – o czym szerzej piszemy niżej – jedynie niektóre komponenty kupujemy bezpośrednio za granicą. Najczęściej jest spowodowane brakiem ich dostępności w krajowej dystrybucji.

W 2021 r. płatności dokonane przez nas na rzecz dostawców wyniosły ok. 410 mln zł (wartość określona na podstawie faktur wprowadzonych do systemu księgowego). W przypadku dużych kontraktów warunki płatności negocjujemy indywidualnie.

Zmiany w łańcuchu dostaw (GRI 102-10)

W 2021 r. zaszła jedna znacząca zmiana w łańcuchu dostaw Grupy ONDE polegająca na poszerzeniu źródeł dostaw o rynki zagraniczne, a konkretnie Chiny.

Zmiana w łańcuchu dostaw była spowodowana rozszerzeniem działalności Grupy w obszarze farm fotowoltaicznych (moduły), tj. przejścia od bycia wyłącznie głównym wykonawcą do roli inwestora, który realizuje projekty na własny rachunek. Równocześnie pojawiła się konieczność zapewnienia przez nas dostaw modułów PV niezbędnych do zrealizowania niektórych inwestycji na rzecz dla zewnętrznych inwestorów – choć w przypadku większości projektów, które obecnie realizujemy, komponenty PV dostarczają nam nasi inwestorzy zlecający budowę farm OZE. Jako że istotnym czynnikiem jest dla nas stabilność łańcucha dostaw kluczowych komponentów i optymalizacja kosztowa zamówień, na dzień publikacji Raportu realizujemy jedną z największych dostaw modułów wśród wykonawców OZE w Polsce, rozłożoną na okres od IV kwartału 2021 do II kwartału 2022. W jej ramach zamówiliśmy 440 kontenerów morskich z modułami o mocy ok. 140 MWp. Tak duży wolumen daje nam nie tylko komfort realizacji prac zleconych, ale też zabezpiecza budowy farm na własny rachunek i stabilność ceny ważnego komponentu.

W kontekście przyszłości warto nadmienić, że obserwowany w ostatnich latach i prognozowany dalszy wzrost rynku fotowoltaicznego generuje zwiększony popyt na komponenty PV, co z perspektywy Grupy jest zjawiskiem pozytywnym. Powoduje bowiem wzrost skali działalności istniejących dostawców fotowoltaiki oraz rozpoczynanie produkcji przez nowe podmioty, co

wpływa na dostępność komponentów, ich cenę, a także możliwość dywersyfikacji źródeł dostaw.

W obliczu zapotrzebowania przez ONDE na dokonywanie zakupów bezpośrednio w Chinach, rozwinęliśmy kontakty z tamtejszymi producentami i zbudowaliśmy dodatkowe kompetencje w zakresie handlu z Chinami w naszym zespole zatrudnionym w Dziale Handlowym.

5.6.1 Kryteria wyboru i oceny dostawców

Grupa ONDE nie posiada formalnej polityki zakupowej w formie oddzielnego dokumentu (w tym dodatkowych załączników do niej, np. kart oceny dostawców), ale funkcjonują w niej ściśle określone zasady wyboru dostawców. W 2021 nie nastąpiły w nich istotne zmiany – obecny model z niewielkimi korektami wykorzystujemy z powodzeniem od kilku lat.

W Grupie ONDE przy wyborze dostawców uwzględniamy następujące kryteria:

- **kryterium systemu jakości** – ocena systemu jakości obowiązującego u dostawcy lub elementów systemu jakości, np. kontrola wewnętrzna, posiadane uprawnienia i certyfikaty (w tym uznanie towarzystw klasyfikacyjnych);
- **kryterium oceny rynkowej** – kryterium dotyczy pozycji rynkowej dostawcy, poziomu technicznego oferowanych dostaw lub usług, znaczenia dla przedsiębiorstwa;
- **kryterium handlowe** – kryterium dotyczy czynników handlowych, cen oferowanych dostaw lub usług, terminów dostaw, form i warunków płatności, możliwości odroczenia płatności, według informacji zawartych w protokole z negocjacji;

- **kryterium jakości dostaw lub świadczonych usług** – ocena dostawców na podstawie zrealizowanych dostaw lub usług (względnie dostarczonych próbek), oceny współpracy oraz zgłoszeń reklamacyjnych i ich obsługi.

Potwierdzeniem naszego rygorystycznego podejścia w zakresie jakości jest to, że od dostawców zawsze wymagamy 5-letniej gwarancji na dostarczane komponenty, liczonej od zakończenia inwestycji. To warunek niezbędny do umieszczenia danego dostawcy w gronie strategicznych/kluczowych partnerów Grupy ONDE.

Przy wyborze dostawców zwracamy także dużą uwagę na lokalizację ich zakładów produkcyjnych bądź magazynów, z których wysyłane są do nas zamówienia. Z uwagi na ich duży wolumen bardzo ważnym czynnikiem branym pod uwagę przy podejmowaniu decyzji są dla nas logistyka i koszty transportu.

Na dzień publikacji Raportu przy wyborze dostawców nie uwzględnialiśmy tzw. kryteriów ESG (związanych z aspektami środowiskowi, społecznymi czy etycznymi), natomiast podjęliśmy prace w celu wprowadzenia systemu weryfikacji naszych dostawców także pod tym kątem.

Wśród **metod oceny dostawców** stosujemy m.in.:

- analizę ofert, materiałów informacyjnych i reklamowych,
- ocenę próbek materiałów,
- kontrolę dostaw,
- audyty u dostawcy,
- analizy dotychczasowej współpracy,
- inne działania przyjęte dla danego dostawcy.

Szczegółowe metody oraz kryteria wyboru są ustanawiane indywidualnie dla każdego kontraktu, w zależności od oczekiwań naszego klienta

(inwestora) zlecającego nam realizację projektu OZE, zamawiającego (w przypadku podmiotów publicznych) bądź naszych własnych w przypadku realizacji inwestycji na własny rachunek.

Istotę procesu wyboru dostawcy stanowi utrzymanie równowagi między wymaganiami i interesami zainteresowanych stron oraz sprawiedliwy podział ryzyka, zagrożeń i odpowiedzialności.

5.6.2 Organizacja procesu zakupowego

W Grupie ONDE kluczową rolę w obszarze zakupów oraz współpracy z dostawcami odpowiada Dział Handlowy ONDE S.A. Jest on odpowiedzialny za obsługę handlową i logistyczną Grupy w m.in. zakresie wyszukiwania dostawców materiałów i usług / podwykonawców, planowania i realizacji zakupów, pozyskiwania ofert od dostawców czy gromadzenia informacji o jakości materiałów i prac dostawców. Jednocześnie – ze względu na przyjęty model biznesowy – proces zakupowy w Grupie ONDE nie jest w pełni scentralizowany i zorganizowany następująco:

- Zakupy masowe / wielkoskalowe realizuje wyłącznie Dział Handlowy ONDE S.A. – są to przede wszystkim zakupy dokonywane na potrzeby realizacji projektów OZE oraz surowców używanych do produkcji przez wytwórnice mas bitumicznych.
- Zakupy dodatkowe związane z bieżącymi potrzebami wynikającymi z realizacji projektów leżą w gestii kierowników budów / kontraktów.
- Pozostałe zakupy niezwiązane z główną działalnością operacyjną (np. biurowe) są realizowane bezpośrednio przez inne wyznaczone do tego jednostki organizacyjne.

Tę elastyczność w zakresie dokonywania zakupów (w przeciwieństwie do tych dokonywanych wyłącznie centralnie) traktujemy jedną z naszych przewag konkurencyjnych, która ujawnia się w momencie realizacji kontraktów.

5|7

INTERESARIUSZE SPOŁECZNI

Daniel Mackiewicz

Marketing & PR Manager w ONDE

mają ogromną wrażliwość i rosnącą świadomość, że zielona zmiana jest konieczna

Daniel Mackiewicz,
Marketing & PR Manager
w ONDE

”

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU

- Dla mieszkańców Torunia ufundowaliśmy urządzenie do oczyszczania powietrza.
- Powołaliśmy do życia program ONDE Flow.
- Prowadziliśmy aktywny dialog z lokalnymi społecznościami zamieszkujących w pobliżu terenów realizowanych przez nas inwestycji.

Działamy prospołecznie zarówno na skalę ogólnopolską – łącząc pasjonatów zielonej, czystej energii i tematów im pokrewnych poprzez projekt ONDE Flow – jak i lokalnie. Na poziomie lokalnym, nasze aktywności obejmują m.in. dzielenie się naszą

”

Siłą naszej Grupy są ludzie, a przede wszystkim ich pasja, umiejętność współpracy i wiara w moc innowacyjnych pomysłów. Łączą nas także wartości: pragnienie ochrony środowiska naturalnego i bezpiecznej przyszłości dla przyszłych pokoleń. Chcemy więc, aby dzielenie się tymi wartościami i inspirowanie innych dzięki właściwej edukacji stało się nieodłączną częścią naszej działalności. Innych, czyli zwłaszcza młodych ludzi, którzy

wiedzą i doraźne wsparcie społeczności lokalnych, z którymi spotykamy się przy okazji realizacji kolejnych inwestycji. Jednocześnie szczególnie związani czujemy się z Toruniem, dlatego co roku działamy także na rzecz naszej małej ojczyzny, wspierając lokalne inicjatywy i realizując własne.

Grupa ONDE nie posiada sformalizowanej polityki zaangażowania społecznego (do której odnosi się Ustawa o rachunkowości), która opisywałaby nasze podejście do działalności społecznej (CSR) i sponsoringowej – w tym priorytety czy zasady, jakimi kierujemy się tworząc nasze własne inicjatywy społeczne i podejmując decyzje o wsparciu działań zewnętrznych bądź oddolnych (pracowniczych). W dotychczasowej fazie rozwoju naszej organizacji stworzenie tego typu polityki nie było w naszej ocenie niezbędne do efektywnego prowadzenia działań w obszarach CSR i sponsoringowych m.in. ze względu na: naturalnie wykształcone obszary naszego zaangażowania (opisane powyżej) oraz skalę tych działań i ponoszone na nie nakłady w stosunku do wyników biznesowych i finansowych Grupy ONDE.

Jednocześnie traktujemy odpowiedzialność społeczną (CSR) oraz działalność sponsoringową jako elementy ważne z perspektywy długofalowej strategii rozwoju Grupy ONDE. Rozważamy także stworzenie polityki zaangażowania społecznego obejmującej także obszar dialogu ze społecznościami lokalnymi.

5.7.1 ONDE Flow

ONDE Flow to nasz sztandarowy program CSR, który powstał z naszej wewnętrznej potrzeby i przekonania, że jako lider branży OZE mamy moralny obowiązek dzielenia się wiedzą i wieloletnim doświadczeniem. Jego merytorycznym fundamentem jest edukacja w zakresie odnawialnych źródeł energii i tematów pokrewnych, jak np. fizyka. Obecnie projekt znajduje się w fazie rozwojowej, która potrwa do końca 2022 r.

Chcemy, aby w ONDE Flow stanowił platformę do dzielenia się wiedzą na temat nowych trendów w OZE i innowacyjnych rozwiązań dla społeczności osób zainteresowanych tą tematyką, zaś w szczególności – dla młodzieży, studentów i młodych naukowców z wyższych uczelni. Dzięki niemu planujemy wyłaniać na światło dzienne i dofinansować ich najlepsze pomysły, aby zapewnić im szansę na pogłębianie badań, a także zwiększać społeczną świadomość dotyczącą odnawialnych źródeł energii i dbać o ich dalszy rozwój.

Projekt ONDE Flow jest oparty na 4 filarach:

- budowie społeczności osób, które szukają wiedzy o OZE, i tych, które chcą się nią dzielić;
- platformie wiedzy o OZE, która ułatwi organizację zajęć i warsztatów edukacyjnych;

- programie wsparcia dla projektów innowacyjnych i naukowych,
- ogólnopolskich konkursach edukacyjnych.

Partnerami projektu są trzy instytucje naukowe: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Bydgoska oraz Politechnika Warszawska. Ponadto zaprosiliśmy do współpracy ambasadora projektu mistrza olimpijskiego i mistrza świata w żeglarskim, Mateusza Kusznierewicza, który naszym zdaniem uosabia ambicję i umiejętność inspirowania innych oraz z łatwością nawiązuje kontakt z młodymi ludźmi. Do współpracy w ramach programu ONDE Flow włączyło się też Stowarzyszenie „Z energią o prawie”, zrzeszające studentów i osoby zainteresowane energetyką, a przede wszystkim zero i nisko emisyjnymi źródłami energii.

Plan realizacji

Nasz projekt dzielenia się wiedzą traktujemy podobnie jak realizację inwestycji – działamy w zakresie naszych specjalizacji, gruntownie planujemy, realizujemy stopniowo i w trosce o jak najlepszy efekt końcowy. Roczny rozwój projektu podzieliliśmy więc na etapy kwartalne. Na okres I kwartału br., do publikacji niniejszego Raportu, zaplanowaliśmy m.in. udostępnienie portalu ONDE Flow (<https://www.ondeflow.pl>) oraz uruchomienie konkursu grantowego SOFIA (Science ONDE Flow Innovation Academy) kierowanego do osób, które swoją wiedzę i energię chciałyby przekuć na projekty naukowo-badawcze związane z tematyką OZE. Pula środków przeznaczonych na stypendia wynosi 200 tys. zł.

5.7.2 Społeczności lokalne

Jako odpowiedzialna organizacja uważamy, że niezmiernie ważny przy realizacji każdej inwestycji jest dialog ze społecznością lokalną, rozpoznanie jej potrzeb i kształtowanie świadomości ekologicznej. Uważamy, że wielość lokalizacji naszych inwestycji jest atutem pod względem rozwijania inicjatyw prospołecznych: nawiązywanie relacji z lokalnymi mieszkańcami traktujemy jako okazję, aby doraźnie, lecz jak najbardziej konstruktywnie ich wesprzeć. Staramy się, aby nasza działalność generowała wiele namacalnych korzyści dla mieszkańców, takich jak poprawa jakości dróg dojazdowych do pól uprawnych i działek siedliskowych, wykonanie dodatkowych zjazdów, poszerzeń czy naprawa okolicznych dróg czy nasadzenia drzew.

Nasze najważniejsze działania informacyjne i operacyjne w stosunku do społeczności lokalnych:

- Zawsze staramy się nawiązać kontakt ze społecznością lokalną i miejscowymi władzami w celu zaznajomienia się z potrzebami i problemami związanym z realizacją danej inwestycji.
- Organizujemy spotkania z władzami i mieszkańcami gminy.
- Organizujemy punkty informacyjne na budowach, gdzie każdy mieszkaniec może zasięgnąć informacji o lokalizacji turbin, przebiegu dróg, linii kablowych, zasad transportu.
- Zbieramy skargi i wnioski mieszkańców, jeśli się takie pojawiają, oraz nimi zarządzamy.
- Dbamy o bezpieczeństwo i komfort mieszkańców (m.in. odpowiednie oznakowanie terenów objętych robotami budowlanymi, ograniczanie hałasu i pylenia).

- Gdy ingerujemy w grunty i działki rolników, zawsze dbamy o odtworzenie terenu do stanu pierwotnego lub uzgadniamy ewentualne odszkodowania.

Ponadto zwiększamy świadomość mieszkańców w zakresie naszej działalności zarówno w obszarze prac podejmowanych na danej budowie, jak i całościowo budownictwa OZE. Zgodnie z wartościami firmowymi skupiamy się na edukacji młodzieży – jesteśmy otwarci na współpracę ze szkołami czy wizyty uczniów na budowie, podczas których przedstawiamy im nasze działania prośrodowiskowe. Inicjatywy w tym zakresie nakierowujemy również na zwiększanie świadomości w zakresie BHP i ochrony środowiska.

Nasze działania z zakresu CSR mają szerszy zakres. Wspomagamy Polski Czerwony Krzyż, a także podczas akcji sezonowych: młodzież z domów dziecka, seniorów oraz instytucje charytatywne dbające o potrzeby mieszkańców lokalnych społeczności. Wspieramy również drużyny sportowe Koszaliński Klub Piłki Nożnej Bałtyk oraz Unisław Team, a także cykliczne wydarzenie Memoriał Henryka Pawłowskiego W Brydżu Sportowym. Jesteśmy zdania, że budowanie dobrej energii za pośrednictwem tych inicjatyw jest zgodne z misją biznesową ONDE.

Dodatkowe inicjatywy prospołeczne realizowane przez naszych pracowników-wolontariuszy na rzecz potrzebujących członków społeczności lokalnych przy wsparciu Spółki opisaliśmy w punkcie 5.2.4 Raportu: Warunki pracy i benefity.

5.7.3 Społeczność Torunia

Toruń to bliska nam przestrzeń, w której ONDE S.A. działa od początków istnienia firmy i którą zamieszkuje wielu pracowników Grupy. W związku

z tym w Toruniu jesteśmy aktywni prospołecznie na wielu polach, realizując inicjatywy edukacyjne oraz wspierając finansowo lokalnych sportowców i inicjatywy kulturalne.

W maju 2021 r. zorganizowaliśmy w Toruniu konferencję OZE. Nowe Trendy, w której wzięli udział przedstawiciele Politechniki Warszawskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej, Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej, Urzędu Miasta Toruń oraz eksperci Grupy ONDE. Prospołeczny akcent wydarzenia, kierowany do miejskiej społeczności, stanowiło uruchomienie sfinansowanego przez ONDE S.A. filtratora atmosferycznego ATANOX na Placu Rapackiego w Toruniu. Przeznaczeniem urządzenia jest oczyszczanie powietrza w przestrzeniach miejskich, w celu redukcji stężenia pyłów zawieszonych PM. Urządzenie jest wyposażone w specjalnie skonstruowany filtr, który wychwyci z powietrza nawet 5 kg zanieczyszczeń rocznie, filtrując w tym okresie ponad 17 200 000 m³ powietrza (dziennie pracując 12/24: 4000 m³/h) co daje 17 280 000 m³ rocznie, a to odpowiada 345 600 kontenerom morskim (przyjęto 67 m³ pojemności kontenera CBM). Filtr użyty w filtratorze jest w 100% biodegradowalny, a przez to przyjazny dla środowiska i nie stanowi odpadu trwałego po okresie użytkowania. Ponadto filtr jest zabezpieczony przed rozwojem w jego strukturze grzybów i pleśni które mogą być niebezpieczne.

Zakup urządzenia z wysokowydajnym filtrem oczyszczającym zmniejsza ilość smogu w rodzinnym mieście ONDE – była to pierwsza tego typu inicjatywa prywatna w Polsce. Jej celem jest zwrócenie uwagi na problem zanieczyszczeń cywilizacyjnych, popularyzacja nowoczesnych rozwiązań w zakresie dbałości o środowisko miejskie, a pośrednio także

– promocja OZE jako źródła energii neutralnego dla jakości powietrza.

Sponsoring

Umowy sponsoringowe łączą nas od lat z dwoma klubami: żużlowcami z Klubu Sportowego Toruń oraz koszykarzami z klubu sportowego Twarde Pierniki Toruń. Wspieramy także Toruński Klub Hokejowy. W latach 2013-2019, a także ponownie w 2021 r. otrzymaliśmy tytuł Mecenasa Toruńskiego Sportu.

Wieloletnia współpraca sponsoringowa łączy nas także z odbywającym się w Toruniu i cieszącym się powodzeniem wśród mieszkańców Międzynarodowym Festiwalem Tofifest, odbywającym się w tym roku po raz 20., w ramach którego mają miejsce pokazy kina niezależnego.

5.7.4 Wydatki ponoszone na wspieranie inicjatyw wykraczających poza profil podstawowej działalności ONDE S.A.

Zgodnie z zasadą 1.5 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2021 (DPSN 2021) poniżej przedstawiamy wydatki poniesione przez ONDE S.A. na wsparcie inicjatyw niezwiązanych z profilem podstawowej działalności Spółki.

Największą część tej kwoty stanowiły wydatki na sponsoring sportowy, zwłaszcza Klubu Sportowego Toruń oraz klubu sportowego Twarde Pierniki Toruń. Z kolei do inicjatyw CSR zaliczamy przede wszystkim wydatki związane z zaspokajaniem potrzeb lokalnych społeczności – także na terenach inwestycji realizowanych przez ONDE.

Tabela 14. Wydatki ponoszone na wspieranie inicjatyw wykraczających poza profil podstawowej działalności

Typ projektu	Poniesione koszty (tys. zł)
Sponsoring inicjatyw sportowych i kulturalnych	600
Inicjatywy społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)	160
Suma	760

5|8

AKCJONARIUSZE I UCZESTNICY RYNKU KAPITAŁOWEGO

Od 19 lipca 2021 r. akcje naszej spółki są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych. W procesie IPO sprzedaliśmy wszystkie oferowane akcje po cenie maksymalnej, a z tytułu emisji nowych walorów pozyskaliśmy 214,5 mln zł brutto (202,6 mln zł netto). Środki te przeznaczyliśmy głównie na pozyskanie nowych projektów farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Podczas IPO spółka została wyceniona na ok. 1,43 mld zł.

Polityka informacyjna

Obecność na giełdzie to dla nas przywilej, ale jednocześnie zobowiązanie – zwłaszcza wobec inwestorów, którzy powierzyli nam kapitał. Dlatego z jednej strony podejmujemy stałe wysiłki na rzecz tworzenia wartości Grupy ONDE dla akcjonariuszy, a z drugiej strony prowadzimy przejrzystą komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego (inwestorami i analitykami). Korzystamy z różnorodnych narzędzi, aby realizować nasze obowiązki jako spółki publicznej, tj. zapewnić interesariuszom łatwy oraz równy dostęp do ujawnianych informacji.

W 2021 r. (od czasu debiutu):

- opublikowaliśmy 37 raportów bieżących oraz 4 raporty okresowe (jednostkowe i skonsolidowane),
- spotykaliśmy się online z zarządzającymi i analitykami (buy side) oraz analitykami domów maklerskich i banków inwestycyjnych (sell side) – w tym po publikacji wyników za I półrocze i III kwartał,
- regularnie aktualizowaliśmy treści (w tym aktualności) na stronie internetowej www.onde.pl,
- przygotowywaliśmy prezentacje wynikowe,
- braliśmy udział w wydarzeniach i spotkaniach organizowanych online przez domy maklerskie i inne instytucje rynku kapitałowego,
- informowaliśmy o naszej działalności w mediach branżowych i ekonomicznych, m.in. za pośrednictwem wywiadów i wypowiedzi udzielonych dziennikarzom.

Poza szerokim wachlarzem działań komunikacyjnych skierowanych do uczestników rynku w Grupie ONDE dążymy do tego, by w jak najszerszym zakresie przestrzegać pozostałych zasad zawartych w

dokumencie Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2021 (DPSN 2021). W przypadku, gdy nie stosujemy jakiejś zasady, wskazujemy jakie są tego przyczyny.

Nasi akcjonariusze

Dominującym akcjonariuszem Spółki jest niezmiennie ERBUD S.A., posiadający obecnie 60,7% akcji ONDE S.A. Jednocześnie od czasu debiutu na

Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do grona naszych akcjonariuszy dołączyli inwestorzy instytucjonalni (powszechne towarzystwa emerytalne oraz towarzystwa funduszy inwestycyjnych) oraz indywidualni.

Kapitał podstawowy ONDE S.A. składa się z 55 030 000 akcji (odpowiadającym takiej samej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu o łącznej wartości nominalnej 1 100 600 zł.

Tabela 15. Struktura akcjonariatu ONDE S.A.

Akcjonariusz	Liczba akcji na 31 grudnia 2021 r.	% udział w kapitale akcyjnym na 31 grudnia 2021 r.	Liczba głosów na WZ na 31 grudnia 2021 r.	% udział w liczbie głosów na WZ na 31 grudnia 2021 r.
ERBUD S.A.	33 400 800	60,70%	33 400 800	60,70%
Jacek Leczkowski	3 565 625	6,48%	3 565 625	6,48%
Nationale-Nederlanden PTE S.A. ¹	2 587 155	5,53%	2 587 155	4,70%
• w tym: Nationale-Nederlanden OFE ¹	2 342 155	5,01%	2 342 155	5,01%
MetLife PTE S.A.	2 752 000	5,00%	2 752 000	5,00%

¹ 14 lipca 2021 r. Spółka otrzymała od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne (dalej „NN PTE”) jedną jak dotąd informację o nabyciu przez Otwarty Fundusz Emerytalny (dalej „NN OFE”) 2 342 155 akcji spółki (5,01% w ówczesnym kapitale akcyjnym oraz głosach na walnym zgromadzeniu Spółki), a także o łącznym nabyciu przez fundusze zarządzane przez NN PTE: tj. przez NN OFE oraz Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2025, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2030, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2035, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2040, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2045, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2050, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2055, Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2060 oraz Nationale-Nederlanden Fundusz Emerytalny Nasze Jutro 2065) łącznie 2 587 155 akcji spółki (5,53% w ówczesnym kapitale akcyjnym oraz głosach na walnym zgromadzeniu Spółki). W związku z otrzymaniem ww. informacji przed uzyskaniem statusu spółki publicznej (i związanych z tym obowiązków akcjonariuszy dotyczących nabywania / zbywania tzw. znacznych pakietów akcji), Spółka nie przekazała tej informacji do publicznej wiadomości w formie raportu.

Dodatkowo, 20 sierpnia br. sąd zarejestrował zmiany statutu Spółki i kapitał akcyjny zwiększył się łącznie do 55 030 000 akcji w wyniku zarejestrowania dodatkowych 8 250 000 akcji serii E.

Polityka dywidendowa

Zgodnie z przyjętą przez Zarząd polityką w zakresie wypłaty dywidendy, intencją Zarządu jest rekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu (WZ) – po ocenie wniosku przez Radę Nadzorczą – wypłaty dywidend w wysokości 40-70% zysku netto uzyskanego w poprzednim roku obrotowym. W swojej rekomendacji Zarząd każdorazowo uwzględnia między innymi:

- aktualną oraz przewidywaną sytuację finansową, w tym wysokości zobowiązań z tytułu bieżącej działalności i obsługi zadłużenia Spółki;
- perspektywy dalszej działalności;
- możliwości realizowania nowych projektów inwestycyjnych w segmencie budownictwa dla OZE, które zapewniałyby atrakcyjną stopę zwrotu dla akcjonariuszy;
- zobowiązania wynikające z zawartych umów dotyczących finansowania działalności Spółki, w tym w szczególności umów kredytowych;
- bieżące potrzeby inwestycyjne;
- mające zastosowanie regulacje prawne.

Decyzja o wypłacie dywidendy oraz jej wielkości każdorazowo zależy od decyzji akcjonariuszy obecnych na Walnym Zgromadzeniu, którzy nie są w żaden sposób związani rekomendacją Zarządu.

Jednocześnie Zarząd upoważniony jest (na zasadach określonych w Kodeksie spółek handlowych) do wypłaty akcjonariuszom – za zgodą Rady Nadzorczej – zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego, jeżeli Spółka posiada środki wystarczające na wypłatę.

Wszystkie Akcje, mają równe prawa do dywidendy (oraz zaliczki na poczet dywidendy) i uprawniają posiadaczy

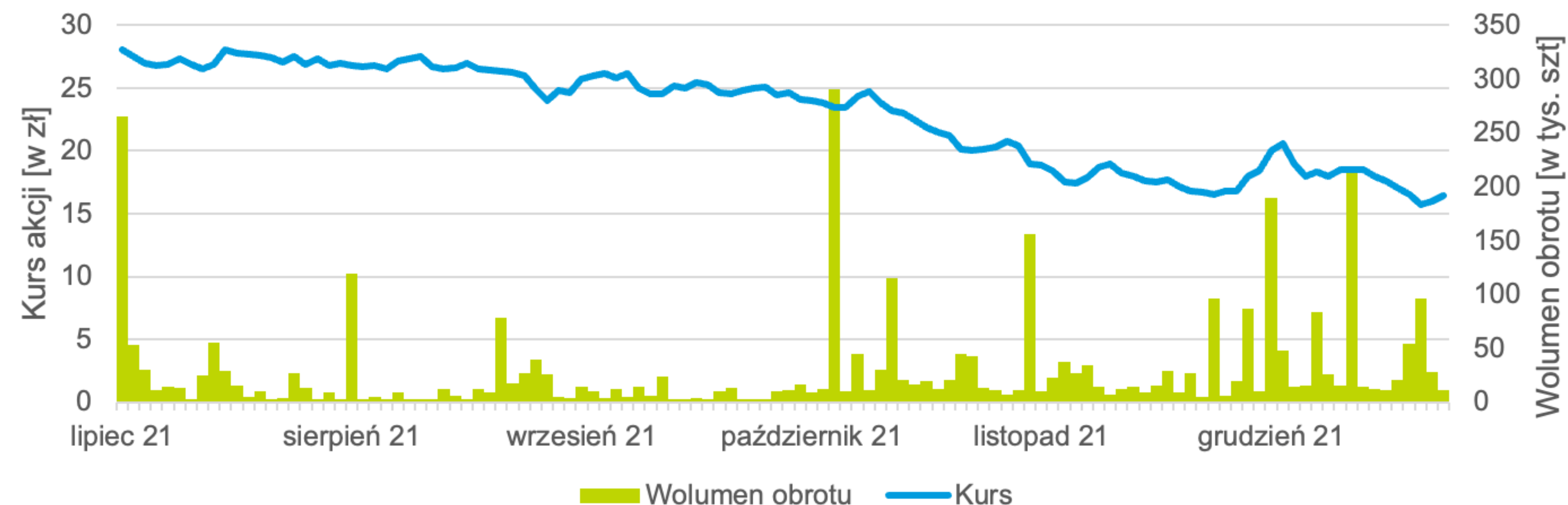
do udziału w zyskach Spółki z dniem ich nabycia, pod warunkiem podjęcia przez WZ uchwały o podziale zysku (lub odpowiednio, w przypadku zaliczki na poczet dywidendy, uchwał Zarządu i Rady Nadzorczej) i ustaleniu dnia wypłaty dywidendy.

W 2021 r. Spółka wypłaciła akcjonariuszom dywidendę z zysku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 r. w kwocie 32 429 tys. zł, tj. 0,71 PLN na jedną akcję w Spółce. Pozostała część zysku (351,2 tys. zł) została przeznaczona na kapitał zapasowy Spółki.

ONDE na GPW

Akcje ONDE SA są notowane na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie od 19 lipca 2021 r. i wchodzą w skład indeksów WIG-ENERGIA, WIG-Poland, InvestorMS oraz WIG. Kurs akcji na zamknięciu sesji w dniu debiutu wyniósł 28,08 zł. Na koniec sesji giełdowej 31 grudnia 2021 r. kurs zamknięcia wyniósł 16,4 zł – o 41,6% mniej niż w dniu debiutu, a kapitalizacja (GRI 102-7) – 902,5 mln zł. Średnie dzienne obroty w 2021 r. wynosiły 29,2 tys. sztuk akcji.

Wykres 3 Kurs akcji ONDE do 31 grudnia 2021 r.

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU:

- Uzyskaliśmy prestiżowy certyfikat ek zarządzenia i audytu EMAS.
- Osiągnęliśmy **6/7** celów środowiskowych, które założyliśmy sobie na 2021 r.

5.9.1 Opis polityk i procedur należytej staranności w obszarze środowiskowym

W ramach obowiązującego w ONDE S.A. Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ), zgodnie z wymaganiami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami, przyjęta została Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania (Polityka ZSZ). Zgodnie z jej treścią Zarząd Spółki przyjął jako nadrzędny cel świadczenie konkurencyjnych usług w sektorze budownictwa dla OZE, elektroenergetycznego oraz inżynierijno-drogowego przy pełnym respektowaniu wszelkich wymagań prawnych i innych związanych z BHP i ochroną środowiska.

Częścią ZSZ jest system zarządzania środowiskowego (ZŚ), będący jednym z narzędzi do poprawy efektów działalności środowiskowej Grupy ONDE. Został on wdrożony w przedsiębiorstwie w 2019 roku. Model systemu zarządzania, w tym zarządzania środowiskowego, opiera się na pętli Deminga (rys. 1). Spółka stale doskonali system ZŚ, który uwzględnia najważniejsze etapy cyklu PDCA, tj. Planowanie, Wykonanie, Sprawdzanie i Działanie. Podstawą właściwego zaplanowania i funkcjonowania zarządzania środowiskowego jest wykonany w spółce Przegląd Środowiskowy.

Na etapie planowania ZŚ w ONDE S.A. identyfikowane są przede wszystkim aspekty środowiskowe oparte na wymaganiach prawnych. Na etapie działań operacyjnych przyjęte są m.in. odpowiednie struktury i odpowiedzialności, opracowane instrukcje, dokumentacje na gotowość i reagowanie na awarie, określone kompetencje i organizowane szkolenia. Kolejny etap w tym cyklu doskonalenia to sprawdzanie, które przejawia się m.in. poprzez monitorowanie i pomiary, przeprowadzenie oceny zgodności, audytów wewnętrznych oraz podejmowanie działań korygujących. Ostatni etap to działanie związane z przeprowadzaniem przeglądu zarządzania.

Zasady funkcjonowania Grupy ONDE – także w zakresie środowiskowym – określone zostały

w Księdze Zintegrowanego Systemu Zarządzania ONDE S.A. (Księga ZSZ). Podstawowe elementy systemu ZŚ to: kontekst organizacji, potrzeby i oczekiwania stron zainteresowanych, ryzyka i szanse, ciągłe doskonalenie. Księga ZSZ obejmuje szereg szczegółowych instrukcji oraz procedur należytej staranności. Określa też zakres odpowiedzialności za ich przestrzeganie, a także ustala hierarchię nadzoru nad poszczególnymi obszarami.

Sprawy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz zarządzania środowiskowego uwzględniamy na każdym szczeblu organizacji, uznając je za podstawowe procesy zarządzania. Znajduje to odzwierciedlenie w stosownych zapisach aktów wewnętrzzakładowych (zarządzenia, schematy organizacyjne z przypisaniem obowiązków w zakresie BHP i ochrony środowiska, polityka i misja spółki, regulaminy, zapisy kontraktowe).

Działania operacyjne w ONDE S.A. polegają na zarządzaniu głównymi procesami dotyczącymi zidentyfikowanych i znaczących aspektów środowiskowych. Celem tych działań jest zapewnienie, że negatywny wpływ na środowisko procesów wytwórczych jest nadzorowany i ograniczany. Naszą misją jest dążenie do maksymalnego ograniczania negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

Certyfikaty i audyt wewnętrzny

Prawidłowość funkcjonowania systemu ZŚ została potwierdzona przyznaniem certyfikatu w zakresie zgodności z wymaganiami normy ISO 14001:2015. ONDE S.A. jest pierwszą w Polsce spółką z branży

OZE, która otrzymała unijny certyfikat EMAS według Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami.

Rysunek 1 Model systemu zarządzania w ONDE S.A.

Wpis do rejestru EMAS dokonany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska został potwierdzony w rejestrze polskim oraz analogicznym prowadzonym przez Komisję Europejską.

Skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w Grupie ONDE jest regularnie oceniana w ramach audytów wewnętrznych. Pełnomocnik Zarządu, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Działu BHP, posiada w swoim dziale zespół doświadczonych wewnętrznych audytorów systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 i EMAS. Audytorzy cyklicznie, zgodnie z opracowanym harmonogramem, przeprowadzają audyt funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego i EMAS w poszczególnych działach i jednostkach produkcyjnych firmy. W przypadku stwierdzonych niezgodności, podejmujemy stosowne działania korekcyjne i korygujące.

Deklaracja środowiskowa

Kompletny obraz oddziaływań środowiskowych oraz katalog naszych doświadczeń i wiedzy przedstawia Deklaracja środowiskowa ONDE S.A. (Deklaracja). Wierzymy, że możemy być falą czystej, zielonej zmiany – wytwarzać niezbędną do życia energię w zgodzie i porozumieniu z naturą. Dla nas wszystkich, ale i dla przyszłych pokoleń.

Celem Deklaracji jest zaprezentowanie naszym interesariuszom – społeczeństwu, współpracującym firmom, akcjonariuszom, instytucjom i innym zainteresowanym stronom – wyczerpujących informacji dotyczących efektów działalności środowiskowej, osiągania celów w odniesieniu do aspektów środowiskowych, ciągłego doskonalenia oraz zapewnienia zgodności z mającymi zastosowanie

wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Deklaracja uwzględnia m.in. podstawowe informacje o działalności ONDE S.A., politykę i strukturę systemu zarządzania środowiskowego, aspekty i cele środowiskowe oraz efekty działalności środowiskowej. Zasadniczą część dokumentu stanowi sprawozdawczość, przedstawiana w sposób jasny i spójny oraz przyjazny dla czytelników. Są to informacje o środowisku stanowiące efekty działalności środowiskowej w odniesieniu do celów i zadań zgodnych z wymaganiami prawnymi, w obszarze znaczących wpływów na środowisko.

Deklaracja została zweryfikowana przez certyfikowanego weryfikatora środowiskowego z Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Jej pełen tekst znajduje się na stronie: https://onde.pl/wp-content/uploads/2021/11/onde_deklaracja-23.pdf

Zgodność z wymogami, decyzjami i wytycznymi

Elementem zachowania należytej staranności w zakresie ochrony środowiska i bioróżnorodności jest to, by wszystkie nasze inwestycje były realizowane w zgodzie z:

- Wymogami ogólnie obowiązujących przepisów.
- Wymogami decyzji środowiskowych wydanych do realizacji budowy.
- Postanowieniami pozwoleń na budowę.
- Wymaganiami klienta odnośnie ochrony środowiska.
- Decyzjami władz lokalnych.
- Wytycznymi nadzoru przyrodniczego.

- Wytycznymi organów nadzoru powołanymi do kontroli ochrony środowiska.
- Wytycznymi wynikającymi z obowiązujących w spółce systemami zarządzania środowiskowego i ustalonej w tym zakresie polityki.

5.9.2 Główne aspekty środowiskowe

Zgodnie z wymaganiami zintegrowanego systemu zarządzania funkcjonującego w ONDE S.A., zidentyfikowane zostały na poziomie centralnym organizacji wszystkie bezpośrednie oraz pośrednie oddziaływania na środowisko tj. aspekty środowiskowe. Aspekty sklasyfikowano jako:

- aspekty bezpośrednie wynikające z działalności organizacji,
- aspekty pośrednie, na które organizacja ma pośredni wpływ w ramach współpracy z innymi organizacjami.

Przy ocenie znaczenia aspektów środowiskowych uwzględniane są m.in.: potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, stan środowiska i uwarunkowania lokalne, rozmiar, liczbę, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania, wymagania prawne w tym akty prawa miejscowego, opinie pracowników spółki i zainteresowanych stron.

W ONDE S.A. wykaz aspektów środowiskowych podlega stałej aktualizacji a okresowy przegląd, analiza i ocena tych aspektów środowiskowych odbywa się raz w roku na przeglądzie zintegrowanego systemu zarządzania. Wszystkie aspekty – zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie – które uznano za

znaczące, są na bieżąco monitorowane w jednostkach produkcyjnych i dokumentowane.

Aspekty środowiskowe identyfikowane są już na etapie przygotowania oferty oraz projektowania (przy realizacji inwestycji w systemie „zaprojektuj i wybuduj”) w ramach szacowania innych ryzyk i szans. Działania te mają na celu ułatwianie planowania działań związanych z ochroną środowiska na etapie realizacji kontraktu. Zapisy w postaci karty ryzyk i szans są archiwizowane.

Programy środowiskowe

Na podstawie określonych celów i przydzielonych zadań kierownictwo w jednostkach organizacyjnych/produkcyjnych identyfikuje, ocenia i monitoruje aspekty środowiskowe oraz ustanawia i wdraża „Program środowiskowy”. W przypadku projektów budowlanych odpowiedzialności w zakresie definiowania aspektów środowiskowych, wyznaczania celów, planowania działań zapobiegawczych oraz wyznaczania osób do ich realizacji podczas trwania budowy zostały powierzone kierownikowi budowy

Tworząc program, identyfikuje się ryzyka wraz z określeniem stopnia zagrożenia oraz analizuje szanse wraz z możliwymi do osiągnięcia korzyściami. Program zarządzania środowiskowego uwzględnia:

- cele środowiskowe w oparciu o aspekty środowiskowe,
- definiowanie zadań w celu minimalizacji istotnych ryzyk i wykorzystania szans,
- określenie odpowiedzialności za wykonanie tych zadań,
- monitorowanie aspektów środowiskowych,
- działania zapobiegawcze.

5.9.2.1 Istotne aspekty bezpośrednie

Na podstawie Załącznika IV (Decyzja Komisji z dnia 19.12.2018, Dz. U. UE 2018/2026) w ONDE S.A. wyznaczono kluczowe obszary dla bezpośrednich aspektów środowiskowych w organizacji.

Przy identyfikacji tych aspektów wzięto pod uwagę rodzaj i specyfikę prowadzonej działalności ONDE w tym m.in.:

- wykonywanie robót budowlanych przy realizacji farm wiatrowych,
- projektowania i realizacja farm fotowoltaicznych,
- projektowanie i realizacja robót drogowych,
- prowadzenie procesów produkcyjnych na wytwórniach mas bitumicznych w Koszalinie i w Toruniu,
- prowadzenie działalności na terenie bazy remontowomagazynowej w Toruniu, w tym w zakresie serwisowania sprzętu oraz magazynowanie materiałów na potrzeby budów.

Wszystkie bezpośrednie aspekty środowiskowe – wraz z informacją o źródle powstania, wpływie/ zagrożeniu oraz podejmowanych działaniach zapobiegawczych – zostały opisane w *Deklaracji środowiskowej ONDE S.A.*

5.9.2.2 Istotne aspekty pośrednie

Przegląd środowiskowy uwzględnia również oddziaływanie na środowisko wyrobów, usług dostawców i podwykonawców. Uznano je za pośrednie aspekty środowiskowe. Korzystając podczas procesu budowlanego z kilkudziesięciu firm podwykonawczych i dostawców materiałów, ONDE S.A. prowadzi systematyczne działania w celu ich kwalifikowania, aby zminimalizować szkodliwy wpływ ich działalności na środowisko.

Działania te polegają na:

- sprawdzaniu, czy potencjalny dostawca/ usługodawca posiada odpowiednie dla oferowanej usługi decyzje organów administracyjnych,
- wprowadzaniu stosownych zapisów w umowach,
- szkoleniu wszystkich pracowników przed przystąpieniem do wykonywania pracy na terenach jednostek produkcyjnych.

Po przeprowadzonej analizie i ocenie znaczenia aspektów środowiskowych na poziomie całej organizacji nie zidentyfikowano istotnych aspektów o charakterze pośrednim.

Wszystkie pośrednie aspekty środowiskowe – wraz z informacją o źródle powstania, wpływie/zagrożeniu oraz podejmowanych działaniach zapobiegawczych – zostały opisane w *Deklaracji środowiskowej ONDE S.A.*

Tabela 16. Istotne bezpośrednie aspekty środowiskowe

Istotne aspekty środowiskowe	
przy realizacji budów farm wiatrowych, fotowoltaicznych i drogowych	dla wytwórni mas bitumicznych oraz bazy remontowo-magazynowej
Zużycie paliw	Emisje do powietrza spowodowane procesem technologicznym wytworni mas bitumicznych
Bioróżnorodność	Zużycie materiałów / surowców
Zanieczyszczenia gruntu spowodowane m.in. przez przedostanie się do gruntu paliw lub innych substancji stosowanych na budowie	Odpady inne niż niebezpieczne
Odpady inne niż niebezpieczne	Odpady niebezpieczne
Odpady niebezpieczne	Zużycie energii elektrycznej
Zużycie energii elektrycznej	
Zużycie materiałów / surowców	

5.9.3 Cele środowiskowe i ich realizacja

Dla kwestii uznanych za istotne w Grupie ONDE wyznacza się cele i zadania prowadzące do minimalizacji negatywnego wpływu organizacji na środowisko. Podsumowanie stopnia realizacji celów założonych na 2021 rok obrazuje poniższa tabela.

Tabela 17. Realizacja celów środowiskowych ONDE S.A. w 2021 roku

Lp.	Cel	Zadanie	Wskaźnik	Czy zrealizowany
1.	Poprawa zagospodarowania mas ziemnych na prowadzonych inwestycjach: 30% ponownie wykorzystanych lub przekazanych mas ziemnych w stosunku do ilości wytworzonych mas ziemnych	Monitorowanie % ilości mas ziemnych ponownie wbudowanych lub przekazanych osobom fizycznym	Stosunek % ilości mas ponownie wykorzystanych lub przekazanych osobom fizycznym/ilość wywiezionych jako odpad	TAK
2.	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w jednostkach produkcji mas mineralno-asfaltowych	Monitorowanie zużycia energii elektrycznej w jednostkach produkcji mas mineralno-asfaltowych	Zmniejszenie ilości zużytej energii w roku 2021 w stosunku do 2020 roku o 1% Zmniejszenie wskaźnika zużycia energii na jednostkę produkcji (Mg) firmy o 1% w roku 2021 w stosunku do 2020 roku	TAK
3.	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na budowach o minimum 1%	Monitorowanie zużycia energii elektrycznej dla każdej budowy	Zmniejszenie ilości zużytej energii w roku 2021 w stosunku do 2020 roku o 1% Zmniejszenie wskaźnika zużycia energii na przychód firmy o 1% w roku 2021 w stosunku do 2020 roku	TAK
4.	Poprawa stanu środowiska (m.in. zagospodarowanie odpadów, emisja wtórna, hałas) dla aspektów środowiskowych związanych z realizacją budów	Włączenie do szkoleń informacyjnych na budowach tematyki środowiskowej	100% przeszkolonych informacyjnie pracowników na budowach	TAK
5.	Poprawa stanu środowiska poprzez podniesienie środowiskowej i ekologicznej świadomości pracowników i podwykonawców	Opracowanie i przekazanie do stosowania przewodnika ochrony środowiska w ONDE	Wykonanie i przekazanie przewodnika w formie elektronicznej do wszystkich adresatów ONDE S.A.	TAK
		Opracowanie filmu animowanego nt. podstawowych zasad środowiskowych obowiązujących na budowach	Wykonanie i przekazanie przewodnika w formie elektronicznej do wszystkich adresatów ONDE S.A.	TAK
		Wizualizacja, oznakowanie, tablice informacyjne BHP/OŚ	100 % budów z zamontowanymi tablicami, wizualizacjami	TAK
		Realizacja aktywności ekologicznych dla poszczególnych działów realizacyjnych	Zrealizowanie min. 1 aktywności ekologicznej przez każdy dział realizacyjny	TAK
6.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza na WMB Toruń i Koszalin o min. 1%	Utrzymanie parametrów pracy instalacji i zużycia surowców, materiałów i energii poniżej poziomu deklarowanego w decyzji na emisję gazów	Wskaźnik wyników pomiarów emisji /dopuszczalne wartości wynikające z decyzji. Porównanie wskaźników w stosunku do 2019/2020	TAK
7.	Ograniczenie zużycia zasobów naturalnych poprzez zwiększenie ilości przetworzonych i ponownie wykorzystanych odpadów	Przetworzenie większej ilości odpadów (17 01 08, 17 01 01 na WMB w stosunku do poprzedniego roku)	Ilość przetworzonych odpadów/max. ilość odpadów dopuszczonych do odzysku zgodnie z decyzją. Wzrost ilości przetworzonych odpadów do 30% wynikających z decyzji	NIE

W 2021 roku udało się zrealizować większość z założonych celów i zadań:

- Komentarz do realizacji celu nr 1: Spółka wytworzyła w 2021 r. 33 087 Mg odpadu o kodzie 17 05 04, tj. gleba i ziemia, w tym kamienie (inne niż wymienione w kodzie 17 05 03). 100% wytworzonego odpadu zostało przekazane osobom fizycznym (dane z ewidencji BDO). Pozostałe wytworzone masy ziemne zostały zagospodarowane w granicach prowadzonych inwestycji.
- Komentarz do realizacji celu nr 2: W 2021 r. zmniejszono zużycie prądu w wytwórniach mas bitumicznych o 1,6% dla WMB Koszalin i 11,58% dla WMB Toruń. Zużycie w WMB Koszalin wyniosło 403,47MWh (wobec 410,05MWh rok wcześniej), a w WMB Toruń – 599,90MWh (wobec 678,45 MWh rok wcześniej).
- Komentarz do realizacji celu nr 3: Zużycie energii w Grupie ONDE w 2021 r. zmniejszyło się o 44,5% r/r, a wskaźnik zużycia energii na przychód – o 72,3%. Więcej na ten temat w punkcie 5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem.
- Komentarz do realizacji celu nr 5, zadanie 4: Zrealizowano cele ekologiczne dla farm wiatrowych – zamontowano 27 karmników dla ptaków oraz stworzono żerowiska dla płazów i gadów (FW Dębsk).
- Zrealizowano cel ekologiczny w dziale budownictwa drogowego: zamontowano wygrozdzenia z siatki PCV chroniące herpetofaunę przed oddziaływaniem budowy (budowa trasy tramwajowej w Bydgoszczy).
- Komentarz do realizacji celu nr 6: Dla większości parametrów określonych w pozwoleniu na emisję pyłów i gazów do powietrza

zmniejszono emisję w stosunku do 2020 r. Poszczególne wprowadzone emisje pyłów i gazów do powietrza znajdują się poniżej maksymalnej ilości możliwej do wprowadzenia.

- Komentarz do realizacji celu nr 7: W 2021r. w WMB nie przetwarzano odpadów o kodach 17 01 08 i 17 01 01 ze względu na brak potrzeby wykorzystania ww. odpadów na prowadzonych inwestycjach.

5.9.4 Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących

W odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych Grupa ONDE przygotowuje wskaźniki zużycia w poszczególnych obszarach oraz wskaźniki całkowitego przychodu i produkcji, które stanowią podstawę do obliczenia poszczególnych wskaźników efektywności środowiskowej.

W przypadku Spółki głównym, a biorąc pod uwagę skalę, można wskazać, że praktycznie jedynym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza, są wytwórnie mas bitumicznych (w raporcie nazywane też w skrócie WMB), a emisje, o których mowa, wiążą się z produkcją mieszanek mineralnoasfaltowych (w skrócie MMA).

Poniżej zaprezentowano dane dla dane dla kluczowych aspektów środowiskowych za rok 2020, co jest związane z cyklem prac nad aktualizacją Deklaracji środowiskowej ONDE S.A., która stanowi warunek konieczny dla certyfikacji EMAS. Dane za 2021 r. zostaną opublikowane na przełomie drugiego i trzeciego kwartału br. w zaktualizowanej wersji Deklaracji, która będzie dostępna na stronie internetowej Spółki oraz rejestrach EMAS:

- <https://www.gov.pl/web/gdos/rejestr-emas>
- https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_registrations/register_en.htm

Tabela 18. Zużycie materiałów do produkcji

Rok	Materiały	Jednostka	Wskaźnik A – zużycie	Wskaźnik B – produkcja	R=A/B
2020	Całkowite zużycie materiałów do produkcjiMMA na WMB	Mg	518232,91	133397,48	3,88

Tabela 19. Ilość wytworzonych odpadów

Rok	Odpady	Jednostka	Wskaźnik A – ilość wytworzonych odpadów	Wskaźnik B – przychody (w tys. zł)	R=A/B
2020	Odpady niebezpieczne	Mg	2,49	586 315	0,0042
2020	Odpady inne niż niebezpieczne	Mg	2072,87	586 315	3,53
2020	Łączna ilość wytworzonych odpadów	Mg	2075,36	586 315	3,54

Tabela 20. Użytkowanie gruntów w odniesieniu do bioróżnorodności

Rok	Użytkowanie gruntów w odniesieniu do bioróżnorodności	Jednostka	Wskaźnik A – powierzchnia zajmowanego terenu	Wskaźnik B – przychody (w tys. zł)	R=A/B
2020	Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów pod fundamenty farm wiatrowych	m ²	129600	586 315	221,05
2020	Użytkowanie zabudowanych powierzchni pod produkcję MMA	m ²	1950,81	586 315	3,33
2020	Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów pod bazę remontowo magazynową	m ²	3625,8	586 315	6,18
2020	Łączna powierzchnia	m ²	135176,61	586 315	230,56

Tabela 21. Zużycie materiałów budowlanych

Rok	Zużycie materiałów budowlanych	Jednostka	Wskaźnik A – zużycie	Wskaźnik B – przychody (w tys. zł)	R=A/B
2020	Zużycie betonu	Mg	11772,86	586 315	20,08
2020	Zużycie stali	Mg	414,32	586 315	0,71
2020	Zużycie kruszywa	Mg	1798069,78	586 315	3066,81
2020	Całkowite zużycie materiałów	Mg	1810256,96	586 315	3087,59

5.9.5 Inicjatywy proekologiczne

Skuteczność naszej Polityki ZSZ oraz systemu zarządzania środowiskowego w dużej mierze oparta jest na wiedzy i świadomości naszych pracowników, podwykonawców i dostawców. Dlatego dużą wagę przykładamy do edukacji. Ponadto informujemy naszych partnerów biznesowych o naszej polityce i wymaganiach środowiskowych już na etapie negocjacji kontraktu, a załączniki do umów zawierają konkretne wymagania środowiskowe uwzględniające specyfikę prac na danej budowie.

Działania edukacyjne z zakresu ochrony środowiska kierowane do pracowników i podwykonawców realizujemy w następujący sposób:

- Tematyka środowiskowa stanowi integralną część szkoleń informacyjnych realizowanych na każdej budowie, które przechodzi każda osoba pracująca przy realizacji danej inwestycji.
- Każda osoba nowo zatrudniona w ONDE S.A. przechodzi szkolenie z zakresu obowiązującego systemu zarządzania środowiskowego i EMAS.
- Podczas szkoleń okresowych BHP na bieżąco realizujemy tematykę związaną z obowiązującymi w spółce systemami, w tym zarządzania środowiskowego i EMAS.
- Co roku realizujemy Tydzień Bezpieczeństwa, w którym od 2 lat stałym punktem są również aktywności związane z procesem edukacji środowiskowej.
- Przygotowujemy filmy i broszury środowiskowe przedstawiające podstawowe aspekty mające zastosowanie operacyjne na budowie.
  - Realizujemy ćwiczenia z postępowania przy incydentach środowiskowych, np. awariach i wyciekach.

W celu ograniczania naszego wpływu na otoczenie, przed przystąpieniem do budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych w ONDE S.A. szczegółowo rozpoznajemy nasz potencjalnie negatywny wpływ na ludzi i przyrodę (np. naturalne siedliska zwierząt, ekosystemy) – zarówno na terenie inwestycji, jak i w jej pobliżu. Aby mu zapobiegać, prowadzimy profilaktykę, zabezpieczamy, informujemy i szkolimy okolicznych mieszkańców. Jeśli pojawia się konieczność, wykonujemy kompensacje środowiskowe przeciwdziałające dewastacji naturalnego otoczenia. Niezmiernie ważny przy realizacji każdej inwestycji jest także dialog z ze społecznością lokalną i kształtowanie jej świadomości ekologicznej (więcej informacji na ten temat w punkcie 5.7 Raportu dotyczącym zaangażowania społecznego ONDE).

Jednocześnie w celu ciągłego ograniczania oddziaływania ONDE S.A. na środowisko, w Spółce realizowane są obecnie kolejne liczne projekty modernizacyjne i inwestycyjne, podnoszące system zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie na coraz wyższe poziomy.

5|10

ZAANGAŻOWANIE W OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ZMIAN KLIMATU

KLUCZOWE FAKTY I WSKAŹNIKI 2021 ROKU:

- Zredukowaliśmy emisję gazów cieplarnianych (Scope 1 i 2) o **29,2%**.
- Zmniejszyliśmy zużycie energii elektrycznej o **44,49%**, a większość wykorzystywanej przez nas energii pochodzi z OZE.
- Po raz pierwszy przygotowaliśmy ujawnienia wymagane przez Taksonomię UE.
- Rozpoczęliśmy liczenie emisji GHG w łańcuchu wartości (Scope 3).
- 1000 MWh energii z OZE wyprodukowanej przez elektrownię wodną (z gwarancją pochodzenia) wiązało się z redukcją 698 Mg (ton) CO₂e.

Grupa ONDE jako lider branży odnawialnych źródeł energii w Polsce prowadzi biznes w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. Jednym z naszych priorytetów jest dbałość o środowisko. Z tego względu od 2019 r. – początkowo wspólnie z Grupą ERBUD, której jesteśmy częścią, a od jakiegoś czasu samodzielnie – angażujemy nasze wysiłki na rzecz ograniczania negatywnych zmian klimatu. Ograniczanie negatywnego wpływu na klimat rozpatrujemy zarówno na poziomie przedmiotu naszej działalności (OZE), jak i szeroko pojętej działalności operacyjnej.

”

Zdecydowaliśmy się na zdobycie w przeciągu 2-3 lat neutralności klimatycznej – przede wszystkim poprzez ograniczenie zużycia energii elektrycznej oraz jej zakup z ekologicznych źródeł. Już w roku 2021 zapewniliśmy gwarancje pochodzenia energii z OZE w ilości 1000 MWh. W kolejnych latach będziemy te ilości zwiększać, aż do osiągnięcia w tym obszarze pełnej neutralności. Wdrażamy też rozwiązania pozwalające nam zarządzać śladem węglowym i wpływem na klimat w pełnym zakresie tj. z ujęciem Scope 3

Bartosz Wiśniewski,
Dyrektor Działu BHP w ONDE.

”

5.10.1 Istotność zmian klimatu dla Grupy ONDE

Grupa ONDE od dłuższego czasu zauważa występowanie istotnych zmian klimatycznych na Ziemi, spowodowanych przez obserwowany od początku ery industrialnej wzrost średniej temperatury na naszej planecie. Ma również świadomość

faktu, że główną przyczyną tego procesu jest rosnąca emisja i zbyt duże nagromadzenie gazów cieplarnianych (tzw. GHG) w atmosferze Ziemi (vide np. Sixth Assessment Report Intergovernmental Panel on Climate Change z 2021 roku), co zaburzyło obserwowaną wcześniej w erze ludzkiej i analizowaną dla okresów ją poprzedzających naturalną cyrkulację tychże gazów, polegającą na równoważeniu ich emisji poziomem asymilacji. Doprowadza to, zwłaszcza w ostatnich latach, do zwiększania się dynamiki tzw. efektu szklarniowego generowanego przez te gazy. Jego obrazem jest na przykład znaczący wzrost temperatur w ciągu roku, a dzięki nim występowanie w szerokościach geograficznych będących miejscem prowadzenia działań biznesowych Grupy ONDE dynamicznych zjawisk pogodowych (burze, nawałnice, huragany, susze), a także zmian klimatycznych (podnoszenie się poziomu średniorocznej temperatury, spadek średniej ilości opadów i dalej obniżanie się poziomu wód powierzchniowych i gruntowych oraz postępujące stepowanie terenu).

Poziom istotności powyższych kwestii jest dla Grupy ONDE krytycznie ważny, jako że projekty w zakresie odnawialnych źródeł energii stanowią trzon jej biznesu, a w roku 2021 odpowiadały one za niemal 80% jej przychodów. Grupa ONDE zrealizowała i nadal realizuje jedno z największych farm wiatrowych w Polsce. W portfolio ma projekty o mocy 2777 MW w wietrze i 454 MW w słońcu. Grupa zdobyła eksperckie doświadczenie, realizując inwestycje różne w skali i stopniu skomplikowania, co przełożyło się na zaufanie wśród Inwestorów. Dzięki temu ONDE to największy generalny wykonawca farm wiatrowych w Polsce (87 projektów), dynamicznie budujący swoją pozycję

także w fotowoltaice wielkoskalowej (272 projekty), która cechuje się silnie zbliżoną do projektów wiatrowych bazą inwestorów, co ułatwia

pozyskiwanie zleceń. Zakup w 2021 roku Spółki IDE Projekt dopełnił zakres kompetencji Grupy ONDE o usługi projektowe z tego obszaru.

Łagodzenie i adaptacja do zmian klimatu

Grupa ONDE, jako organizacja odpowiedzialna i rozwijająca się w sposób zrównoważony w 2021 roku kontynuowała (z sukcesem) rozpoczęte w 2019 roku – wspólnie w Grupą ERBUD – działania służące realizacji procesu zmniejszania tempa negatywnych zmian klimatycznych. Włączyła się tym samym w globalne działania realizujące postanowienia kolejnych Światowych Szczytów Klimatycznych:

- Unii Europejskiej (bycie światowym liderem w ograniczaniu emisji GHG aż do uzyskania pełnej neutralności klimatycznej, co zapisano w strategii Europejski Zielony Ład),
- Polski (zmiana miksu energetycznego kraju i budowa gospodarki niskoemisyjnej, zapisane w Polityce energetycznej Polski do 2040 roku, a także rozwój budownictwa pasywnego)
- poszczególnych przedsiębiorstw zagranicznych i polskich, realizujących cele nr 12 (Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja) i 13 (Działania w dziedzinie klimatu) zrównoważonego rozwoju ONZ, zapisane w tzw. Agendzie 2030.

Działania są poprowadzone przez Grupę ONDE w układzie systemowym. W roku 2019 doszło w ramach Grupy do usystematyzowania podejścia oraz sposobu kwalifikowania działań związanych z produkcją czystej energii, a także do spisania i przyjęcia polityki klimatycznej oraz ryzyk i szans klimatycznych Grupy ERBUD, której ONDE jest częścią, w tym systemu zarządzania nimi (więcej na temat polityki klimatycznej w dalszej części Raportu). Dokonano tego w oparciu o

Komunikat Komisji Europejskiej, stanowiący wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C209/01), wraz z załącznikiem w postaci Zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD) w części dotyczącej Materials and Buildings Group i czytając powyższe dokumenty jako rozszerzenie zapisów wprowadzonej z dniem 1.01.2017 roku na terenie Polski (poprzez zmiany zapisów Ustawy o rachunkowości) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (2014/95/UE) dotyczącej sprawozdawczości niefinansowej.

W roku 2020 rozpoczęto natomiast prace służące docelowej implementacji w ONDE S.A. (wówczas jeszcze jako PBDI) oraz w Grupie ERBUD zapisów wprowadzanego do legislacji Unii Europejskiej, w tym Polski, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2020/852, służącego wdrożeniu zasad definiowania oraz wdrażania zrównoważonych środowiskowo inwestycji (Taksonomia).

Ważnym krokiem w profesjonalizacji działań w zakresie ochrony środowiska i klimatu było stworzenie w Grupie ONDE Zintegrowanego Systemu Zarządzania, który jest zgodny z wymaganiami ISO 45001:2018, ISO 14001:2015 oraz wspólnotowym systemem ek zarządzania i audytu EMAS. System zarządzania środowiskowego EMAS jest oparty na Deklaracji środowiskowej ONDE S.A.

W ramach deklaracji EMAS, w aspekcie jej weryfikacji przez audytora trzeciej strony, stwierdzono, że Grupa ONDE posiada odpowiednie zasoby, wiedzę, kompetencje i postawę, włączając się w dynamiczny i szeroki sposób w procesy zmian źródeł produkcji energii elektrycznej, cieplnej i chłodu w Polsce i Europie, na źródła nisko i bezemisyjne. Uznano, że również sama, w swych procesach wewnętrznych,

prowadzi także działalność minimalizującą jej ślad węglowy oraz ślad środowiskowy.

5.10.2 Model biznesowy a klimat, polityka klimatyczna

W celu określenia odporności modelu biznesowego na klimat w aspekcie średnio i długoterminowym Grupa ONDE (tak jak cała Grupa ERBUD) wykorzystuje model Intergovernmental Panel on Climate Change dla Polski, w oparciu o scenariusze RCP 4.5 i RCP 8.5, przedstawione na oficjalnych portalach internetowych Klimada (Ministerstwa Środowiska – do 2019) oraz Klimada 2 (Ministerstwa Klimatu i Środowiska – od 2020 roku).

Na podstawie scenariuszy różnej dynamiki zmian temperatury na Ziemi do roku 2050, Grupa ONDE – w ramach prac prowadzonych samodzielnie, jak i na poziomie całej Grupy ERBUD – dokonała w 2019 roku szczegółowej analizy swej odporności na zmiany klimatu. Analizę w każdym scenariuszu prowadzono w układzie czterech etapów: ułożenia modelu wpływu przedsiębiorstwo-klimat, kalkulacji związanych z nim kosztów zabezpieczenia, analizy bezpieczeństwa obecnego portfela produktów i procesów Grupy oraz propozycji wprowadzenia dodatkowych zabezpieczeń produktów i procesów Grupy.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że obecny model biznesowy Grupy ONDE, prowadzona w jego ramach działalność gospodarcza oraz realizowane w jej zakresie projekty, a także przeznaczone na nie budżety (perspektywa krótkiego okresu czasu) są wystarczająco odporne na zmiany klimatu. Wręcz wychodzą naprzeciw temu, by podołać realizacji przedstawionej powyżej decyzji o włączeniu się Grupy ONDE w działania służące ograniczeniu negatywnych zmian klimatycznych

i skutecznie przeciwstawić się ryzykom w tym aspekcie. Wysoką odporność modelu biznesowego Grupy na zmiany klimatu i jakość zarządzania w tej kwestii w perspektywie krótkoterminowej potwierdza dodatkowo certyfikacja zgodności z EMAS.

Szanse związane ze zmianami klimatu

Model biznesowy ONDE wpisuje się w prowadzone globalnie działania służące zmniejszeniu tempa negatywnych zmian klimatycznych. Dlatego priorytetem dla spółek ONDE S.A. oraz IDE Projekt Sp. z o.o. jest wykorzystywanie związanych z tym szans rynkowych i kompetencji w zakresie projektowania i tworzenia instalacji proekologicznych – głównie farm fotowoltaicznych i wiatrowych oraz ich infrastruktury.

Rozwiązania te w sposób bezpośredni wiążą się z dwoma głównymi kierunkami celów zapisanych w strategii Europejskiego Zielonego Ładu Unii Europejskiej, którymi są:

- ograniczanie śladu węglowego (carbon footprint) w kierunku pozostania przez Europę kontynentem neutralnym klimatycznie,
- ograniczanie śladu środowiskowego (life cycle assessment), w kierunku realizacji idei zasobooszczędności, poprzez wdrożenie zasad gospodarki w obiegu zamkniętym.

Pierwszy z tych elementów wiąże się z niebezpiecznymi zmianami klimatycznymi kreującymi efekt cieplarniany, które wynikają ze zwiększania się stężenia gazów cieplarnianych (tzw. greenhouse gases, GHG) w atmosferze. Zjawisko to jest związane również z działalnością człowieka.

Energetyka, budownictwo oraz transport to jedne z głównych branż będących miejscem ograniczania

emisji gazów cieplarnianych. Usługi, jakie oferuje dla nich ONDE S.A., wpisują się w sposób bezpośredni i podstawowy w powyższe cele klimatyczne.

Drugim z kierunków strategicznych Europejskiego Zielonego Ładu są cele i działania związane z zasobooszczędnością. Wynikają one z ograniczoności zasobów, a w konsekwencji z wdrażania rozwiązań optymalizujących gospodarkę nimi, a także z potrzeby dbania o środowisko naturalne poprzez ograniczanie zanieczyszczeń i odpadów, sprowadzających je do docelowo do tzw. odpadów resztkowych. Głównym wprowadzanym w tej kwestii mechanizmem są zasady gospodarki o obiegu zamkniętym (circular economy). Działania związane z wdrażaniem gospodarki o obiegu zamkniętym w zakres usług oferowanych przez ONDE S.A. oraz wewnętrznych procesów firmy stanowią kolejny fundamentalny element podejścia oraz planów Spółki.

Grupa ONDE w ramach swych produktów oraz procesów biznesowych działa zarówno w kierunku ograniczania negatywnego wpływu swoich klientów oraz siebie na klimat (poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych), jak i ograniczania ryzyka związanego ze zmianami klimatycznymi, poprzez proponowanie rozwiązań adaptacyjnych.

Zagrożenia związane zmianami klimatu

Na podstawie analiz określono, że w 2021 roku oraz w przyszłych okresach czasu Grupa ONDE nie posiadała i nie będzie posiadać znaczącego bezpośredniego wpływu na klimat. Niemniej jednak, w zakresie pośrednim wpływ ten może być negatywny i zauważalny. Podstawowe surowce, z których korzysta Grupa są bowiem produktami branż, które istotnie wpływają na klimat (produkcja

asfaltów i paliw, produkcja energii elektrycznej i ciepłej, produkcja cementu, hutnictwo stali). Tym samym zmiany proklamacyjne w tych branżach, ewentualne zmiany regulacji i dodatkowe obciążenia legislacyjne dla nich w związku z emisją gazów cieplarnianych, mogą odbić się niekorzystnie na kosztach Grupy.

Wskazano także, że patrząc na zmiany klimatyczne w szerszym ujęciu, obserwowane nasilenie anomalii pogodowych może wpływać na proces realizacji projektów Grupy. W toku przeprowadzonych w roku 2019 warsztatów z udziałem kadry zarządzającej z poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy – opierając się na projekcjach klimatycznych Intergovernmental Panel on Climate Change dla Polski, wykonanych w oparciu o scenariusze RCP 4.5 i RCP 8.5 – nie stwierdzono natomiast w długim okresie czasu zagrożenia klimatycznego oraz pogodowego dla aktywów posiadanych oraz zarządzanych przez Grupę.

Priorytety i cele klimatyczne

Na podstawie powyższej analizy Grupa ONDE podjęła decyzję o zwiększeniu w latach 2020-2030 liczby swoich działań proklamacyjnych, co znajduje odzwierciedlenie w priorytetach i celach Grupy. Priorytety i cele w zakresie redukcji negatywnego wpływu na środowisko oraz klimat były realizowane także w 2021 roku. Efekty tych działań zostały przedstawione w punktach 5.9.3, 5.9.4 oraz 5.10.4 Raportu.

5.10.3 Polityka klimatyczna

Podstawą dla obecnych działań w zakresie zaangażowania w ograniczanie negatywnych zmian klimatu Grupy ONDE jest przyjęta także przez Zarząd ONDE S.A. Polityka klimatyczna ERBUD S.A. na lata 2020-2050 (Polityka klimatyczna). Stanowi ona niezależny dokument wewnętrzny zapewniający o stosowaniu procesów należytej staranności Grupy ERBUD – w tym Grupy ONDE – w stosunku do kwestii służących łagodzeniu zmian klimatu. Polityka klimatyczna zawiera m.in. cele w zakresie redukcji emisji GHG (w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej) i poprawy efektywności energetycznej, a także sposoby realizacji tych celów.

Realizacja Polityki klimatycznej przez Grupę ONDE przyniosła kolejne znaczące wyniki ilościowe w roku 2021, przekładające się przede wszystkim na spadek emisji gazów cieplarnianych oraz znaczący udział realizacji projektów kwalifikujących się do Taksonomii. Ich szczegóły przedstawiono w punkcie 5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem. Jednocześnie Grupa ONDE, poprzez koncertowanie się na w swojej działalności na budownictwie OZE (farmy wiatrowe i fotowoltaiczne), na co dzień przyczynia się do łagodzenia zmian klimatycznych.

W związku z dynamicznym rozwojem rynku OZE w Polsce, wprowadzaniem w życie kolejnych zapisów związanych ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu (w tym pakietu klimatycznego „Fit for 55”), a także zapowiadaniem wejściem w życie Dyrektywy w sprawie raportowania przez przedsiębiorstwa zagadnień dotyczących zrównoważonego rozwoju (tzw. Dyrektywy CSRD), przygotowywany jest dalszy kolejny pakiet dokumentów rozwojowych ONDE. Jednymi z największych inicjatyw w tym zakresie są:

- rozszerzenie liczenia śladu węglowego Grupy o emisje w całym łańcuchu wartości (Zakres 3) – dane obejmujące ten zakres zostaną zaraportowane po raz pierwszy w raporcie za 2022 rok;
- prace nad przygotowaniem polityki klimatycznej Grupy ONDE, która będzie stanowiła drogowskaz dla dalszego dynamicznego rozwoju organizacji.

5.10.4 Kluczowe wskaźniki wyników Grupy ONDE związane z klimatem

Jako istotne z perspektywy modelu biznesowego Grupy ONDE oraz dla mierzenia naszego własnego śladu węglowego i środowiskowego – biorąc pod uwagę wytyczne zawarte w Suplemencie dotyczącym zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C 209/01), wraz z załącznikiem w postaci Zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD) (w części dotyczącej Materials and Buildings Group) – określiliśmy jako kluczowe następujące wskaźniki wyników związane z klimatem:

- emisje gazów cieplarnianych (GHG),
- zużycie energii (w tym ze źródeł odnawialnych)

Tabela 22. Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG) (GRI 305-1 i 2)

	za rok 2020	za rok 2021	Zmiana 2021_2020
SUMA EMISJI BEZPOŚREDNICH CO2 (SCOPE 1) [Mg]	6377,32	5318,51	–16,60%
SUMA EMISJI POŚREDNICH CO2 (SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	1937,613	565,93	–70,79%
SUMA EMISJI POŚREDNICH CO2 (SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	–	1263,93	–
SUMA EMISJI CO2 (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda market-based)	8314,933	5884,43	–29,23%
SUMA EMISJI CO2 (SCOPE 1 + SCOPE 2) [Mg] (metoda location-based)	–	6582,43	

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

- odsetek przychodów, nakładów inwestycyjnych i kosztów operacyjnych zgodnych z Taksonomią UE.

5.10.4.1 Emisje gazów cieplarnianych (GHG) (GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-5)

Poziomy emisji liczone w oparciu o metodykę GHG Protocol – Revised Edition , wspierając się dodatkowo wskazaniami normy ISO 14067:2018 oraz wskaźnikami jednostkowymi Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) i Urzędu Regulacji Energetyki (URE). Wszystkie wskaźniki i przeliczniki służące do wyliczenia śladu węglowego użyto tylko ze wskazanych powyżej źródeł.

Poniżej zaprezentowano dane dla Zakresów (Scope) 1 i 2. W 2021 r. suma emisji gazów cieplarnianych wygenerowanych przez Grupę ONDE w Zakresie (Scope) 1 i w Zakresie (Scope) 2 wyniosła 5884,43 kg CO₂e (ekwiwalentu dwutlenku węgla). Oznacza to spadek poziomu emisji w stosunku do roku 2020 o 29,23%. Suma emisji GHG według metody location-based była wyższa i wyniosła 6 582,43 Mg, ponieważ metoda ta nie uwzględnia gwarancji pochodzenia energii z OZE ani różnic w emisyjności poszczególnych dostawców.

Komentarz do zmian poziomu emisji gazów cieplarnianych (GHG) w ujęciu rok do roku:

- Spadek poziomu emisji bezpośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. (o 16,60% r/r) to przede wszystkim rezultat działań związanych z ograniczaniem wykorzystania wysokoemisyjnych pojazdów, maszyn i urządzeń napędzanych silnikami diesla na rzecz urządzeń niższej emisyjnych, a także na rzecz urządzeń napędzanych energią elektryczną z sieci, a także kwestie spadku emisyjności paliw używanych do napędzania pojazdów – zmieniły się przeliczniki emisyjne Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE). To także efekt niższej produkcji mas mineralno-asfaltowych (wytwórnice mas bitumicznych generują dużą część emisji bezpośrednich). Warto zauważyć, że Grupa ONDE uzyskała redukcję emisji pomimo zwiększenia przychodów ze sprzedaży, a więc większej dynamiki działań rynkowych, oraz wobec znalezienia się w ramach Grupy nowej spółki – IDE Projekt i wprowadzenia jej emisji do Grupy. To dodatkowo potwierdza wysoką efektywność proklimatyczną działań w Grupie ONDE S.A.

Tabela 23. Poziom emisji gazów cieplarnianych (GHG) w odniesieniu do przychodów

	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana 2021_2020
Poziom emisji bezpośrednich (zakres 1) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,011	0,004	–59,84%
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda market-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,003	0,005	–85,93%
Poziom emisji pośrednich (zakres 2, metoda location-based) na jednostkę przychodów ze sprzedaży [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak danych	0,001	–
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda market-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	0,014	0,005	–65,92%
Poziom emisji bezpośrednich i pośrednich (zakres 1 i 2, metoda location-based) [Mg eCO ₂ /tys. zł]	brak danych	0,005	–

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

- Spadek poziomu emisji pośredniej gazów cieplarnianych (o 70,79%) to przede wszystkim wynik dwóch czynników. Po pierwsze, wykorzystania przez ONDE S.A. w pracy operacyjnej 1000 MWh energii z OZE wyprodukowanej przez elektrownię wodną (z gwarancją pochodzenia) co wiązało się z redukcją 698 Mg CO₂e. Po drugie, wzrost efektywności energetycznej na prowadzonych przez Grupę ONDE budowach (w ramach procesów wewnętrznych), opartych na działaniach z zakresu oszczędności energii oraz gospodarki nią w ramach instalacji posiadanych lub zarządzanych przez Grupę. To także efekt zwiększenia ilości realizacji farm fotowoltaicznych a także wiatrowych, które z uwagi na swoją specyfikę nie generują takich zużyć (energii) jak budownictwo tradycyjne (stacjonarne).

Wielkości emisji zostały zestawione z przychodami Grupy ONDE odpowiednio za lata 2021 (1 217 445 tys. zł) oraz 2020 (586 315 tys. zł). Wskaźnik emisji na jednostkę przychodów zmniejszył się o 65,9% w porównaniu z poprzednim rokiem, co jest z jednej strony wynikiem redukcji emisji CO₂e, a z drugiej strony ponad dwukrotnego wzrostu przychodów.

Poziomy emisji w Grupie ONDE są liczone w oparciu o metodykę GHG Protocol – Revised Edition. Dodatkowo wspieramy się wskazaniem normy ISO 14067:2018 oraz wskaźnikami jednostkowymi KOBIZE. Emisje te definiowane są następująco:

- Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych ze źródeł, które stanowią własność przedsiębiorstwa przedstawiającego sprawozdanie lub są przez niego zarządzane. W zakres wyliczeń emisji bezpośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. weszły emisje CO₂, CH₄ oraz N₂O, przy zastosowaniu przeliczeń do CO₂e, zgodnie ze standardem AR5 Global Warming Potential Values.
- Pośrednie emisje gazów cieplarnianych pochodzące z wytwarzania pozyskanej i zużytej energii elektrycznej, pary, ciepła lub chłodzenia (zwane zbiorczo „energiami elektryczną”). W ramy wyliczeń emisji pośredniej gazów cieplarnianych Grupy ONDE w 2021 r. weszły emisje CO₂, wyznaczone w oparciu o metodyki location-based i market-based. Emisje wyliczono na podstawie faktur zakupowych dotyczących zakupionej energii elektrycznej, ciepłej i chłodu.

W 2021 r. nie wystąpiły emisje biogeniczne. Za rok bazowy przyjęto rok 2020. Związane jest to ze zbieraniem danych wymaganych do śladu węglowego w zakresie Scope 1 i 2 i podjęciem działań związanych z wdrożeniem systemu eko-zarządzania i audytu EMAS. Wartości emisji uwzględnione zostały w powyższych tabelach. Jako kryterium konsolidacji wybrano kontrolę finansową.

Docelowe wartości bezwzględne emisji gazów cieplarnianych

Ze względu na brak istotnie negatywnego wpływu działań wewnętrznych Grupy ONDE, a z drugiej strony pozytywny wpływ produktów Grupy na klimat, na dzień publikacji raportu nie określono docelowych wartości emisji gazów cieplarnianych w Grupie. Jednocześnie celem Grupy ONDE jest możliwie szybkie osiągnięcie neutralności klimatycznej. Założenia i wytyczne do osiągnięcia tego celu zostaną przedstawione w planowanej na 2022 r. polityce klimatycznej Grupy ONDE.

5.10.4.2 Zużycie energii i efektywność energetyczna

Całkowite zużycie lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych

W raportowanym okresie Grupa ONDE uzyskała bardzo dobre wyniki w aspekcie poprawy miksu energetycznego w kierunku zwiększenia udziału źródeł odnawialnych, a także w ujęciu obniżenia konsumpcji energii w zakresie całkowitym – i to w sytuacji zwiększenia swej aktywności rynkowej oraz rozwoju Grupy.

Całkowite zużycie energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych przez Grupę ONDE w 2021 r. wyniosło 22 307,61 MWh, co oznacza spadek o jedną czwartą w stosunku do poprzedniego roku. Zużycie samej energii elektrycznej przez w 2021 r. wyniosło 1 541 MWh, co oznacza spadek o 44,5% w stosunku do poprzedniego roku. Równolegle ze wskazywanym spadkiem zużycia energii, Grupa ONDE znacząco zwiększyła wykorzystanie energii odnawialnej. W raportowanym okresie wzrosło ono o 62,1% (do 1 260,03 MWh) – przede wszystkim

za sprawą zakupu 1000 MWh energii z elektrowni wodnej. W tym samym czasie udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym Polski w 2021 r. wzrósł o zaledwie 0,2% r/r. Stosunek procentowy odnawialnych źródeł energii odniesiony do całkowitej energii zużytej przez Grupę ONDE wynosi 5,64%. Przy ujęciu zużycia

1000 MWh energii ze źródeł odnawialnych (a bez ujmowania zużycia energii odnawialnej będącej częścią miksu energetycznego Polski), wskaźnik zużycia energii z OZE wyniósł 4,48%.

Fakt, że w 2021 r. większość wykorzystanej przez Grupę ONDE energii (ponad 60%) pochodziła ze źródeł odnawialnych, wskazuje na szybką

Tabela 24. Zużycie energii w Grupie ONDE

	Jednostka	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana 2021/2020
Energia elektryczna				
Poziom całkowitego zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWh	777,27	1260,03	62,11
Poziom całkowitego zużycia energii elektrycznej ze źródeł nieodnawialnych	MWh	1998,68	280,97	−85,94
Całkowite zużycie energii elektrycznej	MWh	2775,95	1541,00	−44,49
Energia ciepła (elektryczna, ciepła i ze spalania paliw)				
Poziom całkowitego zużycia i energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWh	777,27	1260,03	62,11
Poziom całkowitego zużycia energii ze źródeł nieodnawialnych	MWh	23363,30	21047,58	-9,91
Całkowite zużycie energii	MWh	24140,57	22307,61	-7,59

drogę Grupy w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej.

W Grupie ONDE dokonano obliczenia efektywności energetycznej z ujęciem: energii elektrycznej, energii z paliw spalanych w samochodach i maszynach (benzyna, olej napędowy, gaz), energii z gazu ziemnego, energii z pyłu węglowego i oleju opałowego. Dane o zużyciu zestawiono z przychodami Grupy ONDE odpowiednio

za lata 2021 (1 217 445 tys. zł) oraz 2020 (586 315 tys. zł). Wyniki wskazują, że przy uwzględnieniu energii ze spalania paliw doszło do nieznacznego wzrostu zużycia liczonego w MWh przy jednoczesnym podwojeniu przychodów. Spowodowało to poprawę całkowitego wskaźnika efektywności energetycznej o 55,5%. W odniesieniu do samego zużycia energii elektrycznej wskaźnik ten zmniejszył się o 72,3% – z 0,0047 w 2020

Tabela 25. Zużycie energii elektrycznej w Grupie ONDE w odniesieniu do przychodów (GRI 302-3)

	Jednostka	Rok 2020	Rok 2021	Zmiana r/r
Całkowite zużycie energii elektrycznej na jednostkę przychodów	MWh/tys. zł	0,0047	0,0013	−73,27%

r. do 0,0013 w br. Grupa widzi możliwości optymalizacji w zakresie zużycia energii z paliw w samochodach i maszynach.

W Grupie ONDE dokonano obliczenia efektywności energetycznej (tabela nr 23) z ujęciem: energii elektrycznej, energii z paliw spalanych w samochodach i maszynach (benzyna, olej napędowy, gaz), energii z gazu ziemnego, energii z pyłu węglowego i oleju opałowego.

Tabela 26. Efektywność energetyczna w Grupie ONDE z ujęciem energii ze spalania paliw:

Źródło energii	MWh 2020 – A	Wskaźnik B – przychód w tys zł za 2020	Wskaźnik A/B 2020	MWh 2021 – A	Wskaźnik B - przychód w tys zł za 2021	Wskaźnik A/B 2021	Zmiana 2021–2020
Energia elektryczna	2775,95	586315	0,0047	1541	1217445	0,0013	−73,27
Energia ciepła	brak danych	586315	---	542,06	1217445	0,0004	---
Paliwa w samochodach i maszynach (w tym):	9287,01	586315	0,0158	11019,38	1217445	0,0091	−42,86
• Olej napędowy	6742,73	586315	0,0158	7238,28	1217445	0,0091	−42,86
• Benzyna	2544,27			3781,10			
Gaz ziemny	5316,41	586315	0,0091	5787,13	1217445	0,0048	−47,58
Pył węglowy	6318,91	586315	0,0108	3069,41	1217445	0,0025	−76,61
Olej opałowy	442,29	586315	0,0008	348,63	1217445	0,0003	−62,04
Suma	24140,57	586315	0,0412	22307,61	1217445	0,0183	−55,50

Metodyka obliczeń emisji GHG przedstawiona na stronie 97

5.10.4.3 Zgodność z Taksonomią UE

W niniejszym Raporcie – który pod względem formalnym wypełnia obowiązek nałożony przez Ustawę o rachunkowości, transponującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego 2014/95/UE z 22 października 2014 r. w sprawie ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących

Wyniki wskazują, że doszło do nieznacznego spadku ilości MWh przy podwojeniu przychodów. Spowodowało to obniżenie całkowitego wskaźnika efektywności energetycznej o 55,50%. Grupa widzi możliwości optymalizacji w zakresie zużycia energii z paliw w samochodach i maszynach.

różnorodności – Grupa ONDE po raz pierwszy ujawniła informacje na temat tego, w jakim stopniu i w jaki sposób jej działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, tj. jest zgodna z Taksonomią.

Taksonomia jest potocznym określeniem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (dalej: „Taksonomia” lub „Rozporządzenie 2020/852”). Rozporządzenie określa sześć celów i szereg szczegółowych kryteriów, które pomagają określić, czy dana realizowana działalność jest zrównoważona środowiskowo. Taksonomia stanowi kluczowy instrument oceny zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej w zakresie wpływu na środowisko naturalne.

Zgodnie z art. 8 Rozporządzenia 2020/852 działalność zrównoważona środowiskowo:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego ze wskazanych w nim celów środowiskowych,
- nie szkodzi pozostałym celom środowiskowym,
- spełnia minimalne gwarancje, w tym z zakresu praw człowieka,
- spełnia wymogi technicznych kryteriów kwalifikacji.

Regulacje dotyczące Taksonomii są aktualnie intensywnie rozwijane na poziomie prawodawstwa UE i uszczegóławiane. W pierwszym roku obowiązywania, zgodnie z treścią Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178 (Rozporządzenie 2021/2139), które uzupełnia Rozporządzenie 2020/852, Grupa ONDE jest zobowiązana ujawnić wyłącznie odsetek:

- obrotu,
- nakładów inwestycyjnych (CAPEX),
- wydatków operacyjnych (OPEX),

kwalifikujących się do systematyki (Taksonomii) w ujęciu dwóch pierwszych celów środowiskowych, dla których zostały opublikowane techniczne kryteria kwalifikacji:

- Łagodzenia zmian klimatu, zawartych w Załączniku I do Rozporządzenia 2021/2139,
- Adaptacji do zmian klimatu, zawartych w Załączniku II do Rozporządzenia 2021/2139.

Jednocześnie w raporcie za rok obrotowy 2021 nie ma obowiązku weryfikacji czy według technicznych kryteriów kwalifikacji obrotu, nakłady inwestycyjne i koszty operacyjne mogą być uznane za związane z działalnością zrównoważoną środowiskowo, czy nie. Oznacza to, że na potrzeby niniejszego Raportu zweryfikowano jedynie odsetek działalności objętej i nieobjętej technicznymi kryteriami kwalifikacji.

Zarząd ONDE S.A. wskazuje także, że dane ujawnione poniżej:

- zostały przygotowane zgodnie z najlepszą wiedzą Spółki
- nie były audytowane

Główne założenia

Na potrzeby kalkulacji odsetka obrotu, nakładów inwestycyjnych (CAPEX) oraz kosztów operacyjnych (OPEX) kwalifikujących się do Taksonomii przyjęto, że:

- Obroty netto oznaczają kwoty uzyskane ze sprzedaży produktów i świadczenia usług po odliczeniu rabatów od sprzedaży i podatku od wartości dodanej oraz innych podatków bezpośrednio związanych z obrotem. Całkowity obrót odpowiada skonsolidowanym przychodom Grupy, które zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody ze sprzedaży dóbr i usług”. Obroty z działalności kwalifikującej się do systematyki oszacowano drogą szczegółowej identyfikacji poszczególnych projektów realizowanych przez Grupę w trakcie roku.

- W odniesieniu do **nakładów inwestycyjnych (CAPEX)** podstawę stanowią nakłady inwestycyjne w Grupie, ujęte w całości w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa trwałe”, tj. środki trwałe w budowie, a także zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Do licznika przypisano tę część CAPEX, która dotyczy rodzajów działalności kwalifikujących się do systematyki.
- W odniesieniu do **wydatków operacyjnych (OPEX)** podstawę stanowiły przede wszystkim koszty związane z budową farm fotowoltaicznych oraz wiatrowych. Jednocześnie należy zauważyć, że w 2021 roku istniały różne interpretacje przepisów dotyczących Taksonomii, w szczególności w odniesieniu do kalkulacji wydatków operacyjnych. W związku z tym przedstawione wyniki analizy mogą ulec zmianie w kolejnych latach, gdy interpretacje zostaną zdefiniowane i klarowna będzie praktyka rynkowa.
- Kalkulacje do liczników i mianowników w zakresie Odsetka obrotu, Odsetka CAPEX i Odsetka OPEX, prowadzono w oparciu o Interpretację Komisji (UE) z dnia 2 lutego 2022, przedstawioną w dokumencie Disclosures Delegated Act under Article 8 of EU Taxonomy Regulation on the reporting of eligible economic activities and assets.

Ujawnienia wymagane przez Taksonomię

• Obrót

Grupa ONDE osiąga przychody głównie z realizacji kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych. Działalność ta jest ujęta w załącznikach I i II do Rozporządzenia 2021/2139 zawierających techniczne kryteria klasyfikacji Taksonomii. W obu tych załącznikach wskazana działalność jest ujęta w punkcie 7.6 Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej. W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano, że ponad trzy czwarte przychodów osiąganych przez Grupę kwalifikuje się do systematyki. Dla zidentyfikowanych działań podlegających Taksonomii potwierdzono, że są prowadzone w sposób zapewniający zgodność z minimalnymi gwarancjami określonymi w Rozporządzeniu 2021/2139.

Duża część produktów i usług oferowanych przez Grupę ONDE ma pozytywny wpływ na klimat poprzez ograniczanie emisji bezpośredniej i pośredniej gazów cieplarnianych w różnych branżach, w tym energetycznej oraz branży przemysłu wytwórczego, zwłaszcza ciężkiego i energochłonnego.

Jednocześnie zgodnie z oceną Spółki pozostała część przychodów osiągniętych w 2021 roku nie kwalifikuje się do Taksonomii zgodnie z treścią załączników i do aktu delegowanego w sprawie klimatu. Są to przychody osiągnięte w segmentach „budownictwo drogowo-inżynieryjne oraz „pozostałym” (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

31 grudnia 2021 roku		
	Obrót (w tys. zł)	Część obrotu
Obrót Grupy ONDE kwalifikujący się do systematyki	946 121	77,7%
Obrót niekwalifikujący się do systematyki	271 258	22,3%
Suma przychodów ze sprzedaży	1 217 380	100%

• **Nakłady inwestycyjne (CAPEX)**

W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano, że ponad trzy czwarte nakładów inwestycyjnych Grupy kwalifikuje się do systematyki. Do objętych Taksonomią zakwalifikowano przede wszystkim inwestycje w udziały w spółkach celowych (tj. spółkach

zależnych ONDE S.A. powołanych w celu realizacji farm wiatrowych lub fotowoltaicznych) oraz w pojazdy, maszyny i urządzenia o niższej emisji. Ze względu na swój charakter – wykorzystanie przy realizacji projektów OZE – wskazane nakłady inwestycyjne poniesione przez Grupę można określić jako mające istotny wkład w mitygowanie zmian klimatu.

31 grudnia 2021 roku		
	CAPEX (w tys. zł)	Część CAPEX-u
Nakłady inwestycyjne Grupy ONDE związane z działalnością kwalifikującą się do systematyki	4 209	77,7%
Pozostałe nakłady inwestycyjne	1 257	22,3
Suma CAPEX	5 466	100%

Wydatki operacyjne (OPEX)

W roku 2021 bardzo niewiele wydatków OPEX zostało zidentyfikowanych jako kwalifikujące się do Taksonomii UE, co wynika w dużej mierze z problemów w zakresie ewidencji wdrażanej Taksonomii. W związku z tym, w roku 2021 odstąpiono od ujawniania danych OPEX kwalifikujących się do Taksonomii UE. Jednocześnie należy zauważyć,

że w 2021 r. istniały różne interpretacje przepisów dotyczących Taksonomii UE, w szczególności w odniesieniu do kalkulacji wydatków operacyjnych. W związku z tym przedstawione wyniki analizy mogą ulec zmianie w kolejnych latach, gdy interpretacje zostaną zdefiniowane i klarowna będzie praktyka rynkowa.

31 grudnia 2021 roku		
	OPEX (w tys. zł)	Część OPEX-u
Wydatki operacyjne Grupy ONDE związane z działalnością kwalifikującą się do systematyki	0	0
Pozostałe wydatki operacyjne	5060	100%
Suma OPEX	5060	100%

Ze względu na niewielką skalę oraz charakter działalności, w zestawieniach nie wyodrębniono danych dla spółki zależnej IDE Projekt.

Zielone finansowanie

Grupa ONDE nie posiadała na koniec 2021 r. w obrocie żadnych obligacji ekologicznych powiązanych z klimatem, a także żadnych innych ekologicznych instrumentów dłużnych.

5|11

ZRÓWNOWAŻONY ŁAD KORPORACYJNY

Ład korporacyjny (ang. corporate governance) jest zbiorem norm i zasad postępowania odnoszącym się do szeroko rozumianego zarządzania organizacją. W ostatnich latach postrzeganie roli ładu korporacyjnego ewoluuje, zwłaszcza w UE, gdzie toczą się dyskusje na temat poprawy ram prawnych dotyczących prawa spółek i ładu korporacyjnego.

Naczelnym priorytetem jest odejście od „kapitalizmu akcjonariuszy” i przejście na „kapitalizm interesariuszy”, który zakłada wzajemne oddziaływanie interesariuszy i przedsiębiorstw, które – jako podmioty rynkowe – ponoszą odpowiedzialność społeczną za swoje działania. Oznacza to dążenie do fundamentalnej reorientacji koncentracji przedsiębiorstw z osiągnięcia krótkoterminowych korzyści w kierunku tworzeniu długoterminowej, zrównoważonej wartości dla ogółu interesariuszy.

Zgodnie z ideą zrównoważonego ładu korporacyjnego celem profesjonalnego zarządzania powinno być służenie interesariuszom – klientom, akcjonariuszom, pracownikom czy społecznościom – oraz godzenie interesów przedsiębiorstw z ich interesami.

W Grupie ONDE dążymy do tego, żeby nasz dynamiczny rozwój biznesowy odbywał się w sposób zrównoważony i uwzględniał potrzeby i oczekiwania naszych interesariuszy. Poza doskonaleniem polityk i procedur opisanych we wcześniejszych rozdziałach Raportu obejmuje to także procesy zarządcze oraz nadzorcze, a także działania zgodne z dobrymi praktykami i najlepszymi standardami rynkowymi.

5.11.1 Zarządzanie i nadzór

Za zarządzanie w Grupie ONDE jest odpowiedzialne najwyższe kierownictwo w ONDE S.A. rozumiane jest jako:

- Prezes i Wiceprezesi
- Dyrektorzy i kierownicy jednostek produkcyjnych
- Dyrektorzy i kierownicy komórek funkcjonalnych,
- Kierownicy kontraktów i kierownicy budów,

Najwyższe kierownictwo dba o przestrzeganie polityk oraz procedur obowiązujących w Grupie – także w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym zaangażowania społecznego, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji (jeśli dane polityki lub procedury są wdrożone).

Paweł Średniawa – Prezes Zarządu

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Finansowego i Kontrolingu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Prawnego,
- nadzór nad realizacją polityki finansowej,
- współpraca z instytucjami finansowymi, bankami, towarzystwami ubezpieczeniowymi,
- nadzór nad sprawozdawczością finansową i pozafinansową,
- pozyskiwanie źródeł finansowania,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Kadr i Płac,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu IT,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu HR,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu BHP,
- nadzór nad funkcjonowaniem Zakładowej Kontroli Produkcji,
- nadzór nad funkcjonowaniem Serwisu i Bazy Sprzętu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Biura Zarządu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej.

Piotr Gutowski – Wiceprezes Zarządu

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Rozwoju,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Marketingu,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Handlowego,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Przygotowania Produkcji,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Farmy Wiatrowe,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Fotowoltaika,
- rozwój i nadzór nad funkcjonowaniem Działu Operation & Maintenance,
- nabywanie i Rozwój Projektów PV,
- pozyskiwanie kontrahentów, relacje z inwestorami branżowymi, wsparcie w pozyskiwaniu kontraktów budowlanych.

Marcin Szerszeń – Wiceprezes Zarządu

Zakres zadań:

- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Realizacji Dużych Projektów (w tym Budowa S3),
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Budownictwa Drogowego (Koszalin i Toruń),
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Gwarancji i Reklamacji,
- nadzór nad funkcjonowaniem Działu Produkcji Mas Bitumicznych,
- WMB Koszalin,
- WMB Toruń,
- nadzór nad spółką IDE Projekt,
- koordynacja i wsparcie budowlanych obszarów działalności,
- odbieranie anonimowych zgłoszeń naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE S.A.

5.11.1.1 Zarząd ONDE S.A.

W skład Zarządu wchodzi trzy osoby, tj. Prezes Zarządu oraz dwóch Wiceprezesów.

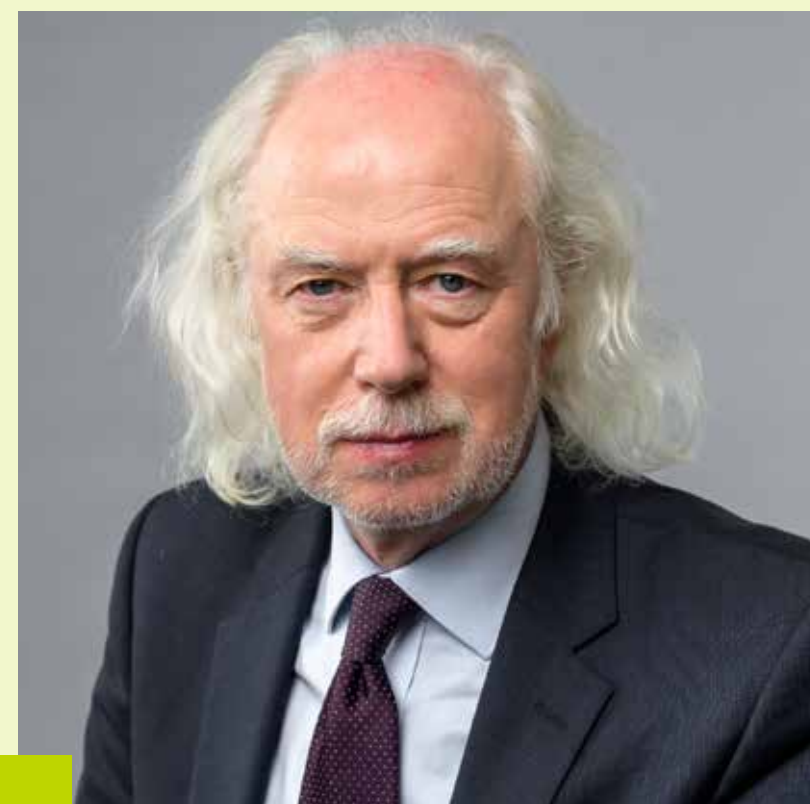
W 2021 r. nie zachodziły zmiany w składzie Zarządu. Obecna kadencja Zarządu rozpoczęła się 31 maja 2019 r. i upływa z dniem 31 maja 2022 r.

Jacek Leczkowski
– Przewodniczący

Jacek Leczkowski pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki od dnia 31 maja 2019 r., a w latach 2010-2019 był Prezesem Zarządu Spółki. Od stycznia 2020 r. zajmuje stanowisko Wiceprezesa spółki dominującej wobec Spółki, tj. ERBUD S.A., a w 2019 r. sprawował funkcję prokurenta tej spółki.

Jacek Socha
– Wiceprzewodniczący

Jacek Socha 19 lutego 2021 r. został powołany na wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Agnieszka Głowacka

Agnieszka Głowacka od 19 czerwca 2008 r. jest członkiem Rady Nadzorczej, w tym w latach 2008-2021 pełniła funkcję Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej, a od 2019 r. pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu ERBUD S.A.

Mirosław Godlewski

Mirosław Godlewski od 19 lutego 2021 r. pełni funkcję członka Rady Nadzorczej.

Michał Otto

Michał Otto pełni funkcję członka Rady Nadzorczej od 19 lutego 2021 r., a od maja 2012 r. jest członkiem Rady Nadzorczej ERBUD S.A.

5.11.1.2 Rada Nadzorcza

W skład Rady Nadzorczej wchodzi pięć osób, tj. Przewodniczący, Wiceprzewodniczący oraz troje członków.

Spośród członków Rady Nadzorczej warunki niezależności w rozumieniu Ustawy o Biegłych Rewidentach spełniają: Michał Otto, Mirosław Godlewski oraz Jacek Socha.

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 19 lutego 2021 r. Rada Nadzorcza Spółki działała w składzie:

- Jacek Leczkowski – Przewodniczący Rady
- Agnieszka Głowacka – Wiceprzewodnicząca Rady
- Joanna Piersa – Sekretarz Rady

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 19 lutego 2021 r. zmieniono skład Rady Nadzorczej, w skład którego od dnia 19 lutego 2021 r. wchodzi:

- Jacek Leczkowski – Przewodniczący Rady
- Jacek Socha – Wiceprzewodniczący Rady
- Agnieszka Głowacka – Członkini Rady
- Michał Otto – Członek Rady
- Mirosław Godlewski – Członek Rady

Obecna kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się 31 maja 2019 r. i upływa z dniem 31 maja 2022 r.

W Spółce działa stały komitet audytu powołany przez Radę Nadzorczą, w składzie zgodnym z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. Rada Nadzorcza może powołać również inne komitety, w szczególności komitet nominacji i wynagrodzeń.

W 2021 r. w odbyły się cztery posiedzenia Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, w skład którego wchodzi:

- Michał Otto – przewodniczący komitetu audytu,
- Agnieszka Głowacka – członek komitetu audytu,
- Jacek Socha – członek komitetu audytu.

Spośród członków komitetu audytu kryteria w zakresie posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka oraz w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych określone w art. 129 Ustawy o Biegłych Rewidentach spełnia Agnieszka Głowacka.

5.11.2 BIM w zarządzaniu inwestycjami

W Grupie ONDE podjęliśmy prace w kierunku wdrożenia w organizacji systemu BIM (ang. Building Information Modelling) zarządzanie informacją na każdym etapie procesu inwestycyjnego – począwszy od koncepcji, przez wszystkie etapy projektowania i budowy, aż do późniejszej obsługi wybudowanego obiektu. Centrum tego systemu jest informacja – a konkretnie ciągły, natychmiastowy dostęp do jednolitego zestawu aktualnych informacji o realizowanej inwestycji – jej specyfikacji, wymaganiach, kosztach, harmonogramie – dla wszystkich uczestników projektu: architektów, konstruktorów, wykonawców czy zarządzających. Wdrożenie systemu jeszcze bardziej profesjonalizuje proces realizacji inwestycji przez Grupę ONDE i będzie jedną z naszych przewag konkurencyjnych w kolejnych latach.

Korzyści z wykorzystania systemu BIM:

- skrócenie czasu budowy – dzięki dokładniejszemu planowaniu realizacji, a także możliwość podejmowania decyzji z wyprzedzeniem;
- niższe koszty – mniejsza liczba przeróbek, optymalizacja dostaw, minimalizacja odpadów i zużytych materiałów;
- łatwiejsze zarządzanie zmianami (np. przeznaczenia pomieszczenia) i ich konsekwencjami (dostosowanie do zmienionych wymogów technicznych, itp.);
- większe bezpieczeństwo – dzięki podejściu Safety by Design, czyli uwzględnianiu kwestii zabezpieczeń, przy ścisłej współpracy z zespołem BHP, już na etapie projektowania inwestycji;
- dodatkowe źródło informacji zarządczej – nowe możliwości analizy i porównywania danych, a w efekcie optymalizowania procesów.

Na dzień publikacji Raportu jesteśmy na etapie audytowania naszego potencjału i przygotowań do pierwszego projektu pilotażowego. Pełne wdrożenie systemu BIM w Grupie ONDE planujemy w ciągu 3-5 lat.

5.11.3 Audyt wewnętrzny

W celu minimalizacji ryzyk operacyjnych w Grupie ONDE, w spółce dominującej, ONDE S.A., został wyodrębniony Działu Audytu i Kontroli Wewnętrznej, który w sposób ciągły monitoruje projekty i raportuje do Zarządu wyniki przeprowadzanych audytów. Komórka ta odpowiada za sprawne działanie systemu kontroli wewnętrznej, oraz nadzoru zgodności działalności z prawem (compliance), a także skuteczną funkcję audytu wewnętrznego.

Nadzór nad Działem Audytu i Kontroli Wewnętrznej pełni Paweł Średniawa, Prezes Zarządu Spółki.

Obszar zarządzania ryzykiem leży bezpośrednio w gestii menedżerów Grupy ONDE odpowiedzialnych za konkretne obszary działalności organizacji.

5.11.4 Przeciwdziałanie korupcji i ochrona sygnalistów

Jednym elementów, do którego przykładamy w Grupie ONDE dużą wagę w zakresie etyki biznesu jest przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu. Dlatego w naszej codziennej pracy podejmujemy różne działania mające zapobiegać sytuacjom o charakterze korupcyjnym.

Na dzień Raportu w obszarze przeciwdziałania korupcji nie przyjęliśmy żadnych dokumentów wewnętrznych regulujących ten obszar (np. formalnej polityki), ani procedur w tym zakresie. Jednocześnie posiadamy kanał komunikacji umożliwiający anonimowe zgłaszanie naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych. Jesteśmy też w trakcie prac nad implementacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (ochrony sygnalistów).

Ze strony Zarządu za odbieranie anonimowych zgłoszeń naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych w ONDE S.A. odpowiada Marcin Szerszeń, Wiceprezes Zarządu Spółki.

5.11.5 Dobre praktyki

W związku ze swoim statusem spółki publicznej (giełdowej) Grupa ONDE stosuje zasady ładu korporacyjnego ze zbioru Dobre Praktyki Spółek

Notowanych na GPW 2021, zawierającego m.in. wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju i raportowania obszarów ESG (środowiskowych, społecznych i zarządczych). W naszym oświadczeniu przedstawiliśmy informację o tym, które z nich stosujemy, a których nie – zgodnie z zasadą comply or explain (zastosuj albo wyjaśnij). W związku z faktem, że na co dzień kierujemy się zasadami zrównoważonego rozwoju, naszą intencją jest, aby docelowo zasad DPSN 2021 w tym zakresie przestrzegać w możliwie szerokim zakresie – zwłaszcza jeśli pomoże to budować długoterminową wartość dla Grupy ONDE i jej interesariuszy.

Nasze oświadczenie na temat stosowania zasad DPSN 2021 jest dostępne na naszej stronie: <https://onde.pl/relacje-inwestorskie/dokumenty-korporacyjne/>.

5.11.6 Etyka biznesu - uczciwe praktyki konkurencyjne

Istotnym elementem łańcucha wartości Grupy ONDE są relacje z naszymi klientami, podwykonawcami, partnerami handlowymi oraz pracownikami. Naszą pozycję rynkową zbudowaliśmy i cały czas budujemy w oparciu o zasadę fair play, tj. z poszanowaniem zarówno pisanych, jak i niepisanych reguł. Dotyczy to także naszego podejścia do rywalizacji z naszymi rynkowymi konkurentami. Wszelkie decyzje biznesowe oraz działania podejmujemy i realizujemy w sposób uczciwy, zgodnie z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów, co procentuje kapitałem w postaci reputacji i wiarygodności. Ponadto wspólnie z naszymi rynkowymi konkurentami angażujemy się we wspieranie i promowanie rozwoju energetyki opartej na OZE, a także dbamy o bezpieczeństwo naszych pracowników i podwykonawców, wyznaczając standardy BHP oraz dzieląc się dobrymi praktykami w tym zakresie.

- NASZYM MARZENIEM,
BYŁO ZJEDNOCZYĆ ZESPÓŁ
EKSPERTÓW, SPECJALISTÓW
ORAZ WIZJONERÓW.

ZARZĄDZANIE
RYZYKAMI ZWIĄZANYMI
Z DZIAŁALNOŚCIĄ
GRUPY, MAJĄCYMI
WPŁYW NA ZAGADNIENIA
NIEFINANSOWE
(GRI 102-15)

06

Zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą Spółka zidentyfikowała poniższe czynniki ryzyka, które w przypadku materializacji mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność, sytuację, perspektywy rozwoju oraz wyniki Grupy. Zarząd Spółki monitoruje potencjalny wpływ ryzyk na działalność Grupy i podejmuje działania, aby złagodzić ich ewentualne negatywne skutki dla Grupy, o ile takie występują.

Przy ocenie uwzględniono istotność danego ryzyka pod kątem skali jego potencjalnego negatywnego wpływu na działalność, sytuację finansową, wyniki lub perspektywy Grupy i cenę akcji Spółki oraz prawdopodobieństwo jego materializacji. Spółka uwzględniała też inne czynniki, w tym historyczne przypadki materializacji takiego ryzyka i ich skutki, a także dostępność i skuteczność środków naprawczych mogących służyć ograniczeniu skutków materializacji danego ryzyka. Ocena dokonywana była w oparciu o najlepszą wiedzę Zarządu, opartą na faktach i okolicznościach znanych Zarządowi na dzień sporządzenia Raportu.

Dodatkowo Spółka wskazuje, że:

- 24 lutego 2022 r. wojska Federacji Rosyjskiej przekroczyły granice Ukrainy, jednostronnie rozpoczynając konflikt zbrojny. Ukraina ogłosiła stan wojenny oraz powszechną mobilizację. Na dzień publikacji Raportu trwają walki zbrojne, przede wszystkim na północy, wschodzie oraz południowym wschodzie tego kraju. Ponadto prowadzone są bombardowania wielu ukraińskich miast oraz infrastruktury na terenach pozostałej części Ukrainy, a także działania sabotażowe i dywersyjne.

Sytuacja polityczno-gospodarcza w Ukrainie jest na bieżąco monitorowana przez Grupę ONDE

pod kątem faktycznego i potencjalnego wpływu zaistniałej sytuacji na działalność Grupy.

- Do dnia publikacji Raportu Grupa ONDE odnotowała bezpośredni wpływ ww. sytuacji na jej działalność w postaci zmian kursów walut, a także zmian cen surowców oraz materiałów wykorzystywanych do realizacji inwestycji i produkcji, np. stali, asfaltu. Ponadto Grupa zatrudniała około 30 pracowników z Ukrainy (około 5% w ogólnej strukturze zatrudnienia), jednak fakt ten nie miał istotnego wpływu na jej działalność operacyjną.
- W dalszym ciągu trwa walka z globalnymi skutkami pandemii choroby COVID-19 – pojawiają się kolejne mutacje wirusa COVID-19 i mają miejsce kolejne fale zachorowań. Nadal jednak brak jest dostępu do rzetelnych i kompletnych informacji i danych o jej możliwych długoterminowych skutkach, w tym w obszarze ewentualnych trwałych zmian branży, w której działa Grupa oraz sytuacji finansowej partnerów biznesowych Grupy (dostawców i inwestorów).

Na dzień sporządzenia Raportu w opinii Zarządu Spółki nie ma możliwości przedstawienia wszelkich możliwych długoterminowych czynników ryzyka i zagrożeń dla działalności Grupy wywołanych przez pandemię, jednak Spółka wskazuje, że jak dotąd Grupa nie odnotowała bezpośredniego, istotnego wpływu pandemii na jej działalność. Z drugiej strony Grupa odnotowała pewne utrudnienia w prowadzeniu działalności, m.in. w związku z częstymi zmianami w obowiązujących przepisach prawa bez odpowiedniego okresu vacatio legis. W związku z licznymi wymogami sanitarnymi, okresowo utrudniona jest praca w biurze, ograniczona jest dostępność hoteli

i daje się zauważyć przewlekłość postępowania organów administracji publicznej.

Spółka podejmuje działania, w celu zorganizowania pracy w Spółce w sposób, umożliwiający redukcję wpływu pandemii na zdrowie i życie pracowników, m.in. takie jak realizacja pakietu szkoleń online, opracowanie i wdrożenie wytycznych dotyczących bezpieczeństwa i prewencji, zarówno na budowach, jak i w biurach, wprowadzenie systemu pracy zmianowej/zdalnej dla kadry kierowniczej.

6|1

OBSZAR: ZAGADNIENIA PRACOWNICZE

6.1.1 Ryzyko utraty kadry menedżerskiej

Istnieje ryzyko, że osoby należące do kadry menedżerskiej w spółkach Grupy mogą zdecydować się na zmianę miejsca zatrudnienia lub z innych powodów przestać pełnić zajmowane stanowiska. W konsekwencji mogą wystąpić trudności w pozyskaniu lub utrzymaniu wykwalifikowanej kadry, w szczególności w związku z konkurencją ze strony innych potencjalnych pracodawców.

Grupa ONDE dąży do utrzymania kluczowej kadry menedżerskiej poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki zarządzania zasobami ludzkimi, konkurencyjne wynagrodzenie i zaangażowanie w ambitne projekty.

6.1.2 Ryzyko związane z szybkim rozwojem Grupy w odniesieniu do kadry pracowniczej

Grupa realizuje ekspansywną strategię biznesową, która skutkuje bardzo szybkim tempem rozwoju. W efekcie Grupa prowadzi od 2020 r. szeroko zakrojony proces rekrutacji. Nie można wykluczyć, że część z nich nie zostanie zakończona z uwagi na ograniczoną dostępność odpowiednio wykwalifikowanej kadry pracowniczej, co może mieć

wpływ na plany operacyjne Grupy (np. terminy realizacji niektórych projektów).

Ponieważ pracodawcy konkurują pomiędzy sobą o pozyskanie wykwalifikowanych pracowników znaczenie przy wyborze nowego pracodawcy mają działania z zakresu budowania spójnego, pozytywnego, ale przede wszystkim prawdziwego wizerunku pracodawcy. Dlatego Grupa prowadzi działania z zakresu employer branding wśród potencjalnych pracowników.

Szybki wzrost organizacji może również wpłynąć na spadek motywacji i zaangażowania pracowników w związku z procesem zmian w organizacji. Grupa stara się prowadzić taką politykę personalną, która zaspokoi oczekiwania pracowników zarówno w kwestiach finansów i rozwoju indywidualnego, jak i związanych z poczuciem bezpieczeństwa i docenienia, jakością przywództwa przełożonych czy też zadowoleniem z miejsca pracy.

6.1.3 Ryzyka związane z bezpieczeństwem i higieną pracy

Główne kategorie ryzyk z potencjałem o poważnych konsekwencjach:

W Grupie ONDE zidentyfikowano 6 głównych kategorii ryzyka w odniesieniu do realizowanych budów, które mają największy potencjał poważnych konsekwencji (wypadków ciężkich i śmiertelnych). Poniższe ryzyka wynikają ze statystyk dotychczasowych wypadków w Grupie ERBUD, statystyk gromadzonych przez lata w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i wyników statystyk reprezentowanych w sprawozdaniach przez Główny Inspektorat Pracy. Uznajemy, że eliminowanie ryzyk w tych głównych kategoriach pozwoli nam w efekcie uniknąć ciężkich i śmiertelnych wypadków.

W poniższych głównych kategoriach ryzyka nie ujęto wypadków podwykonawców.

Główne kategorie				
L.p	Główne kategorie ryzyk w odniesieniu do prowadzonych prac o najwyższym potencjale ciężkim i śmiertelnym	Ilość poważnych urazów	Ilość lekkich urazów	Główne kierunki działań prewencyjnych w organizacji
1	Zasypanie/praca w wykopie	0	0	- Planowanie na każdym etapie, - Realizacja prac zgodnie z wdrożonymi wytycznymi systemowych zabezpieczeń zbiorowych – dobór technicznych środków bezpieczeństwa eliminujących błędy ludzkie i sytuacje nadzwyczajne, - Ścisły monitoring realizacji prac zgodnie z planem i wytycznymi,
2	Upadek z wysokości	0	0	- Planowanie na każdym etapie, - Realizacja prac zgodnie z wdrożonymi wytycznymi systemowych zabezpieczeń zbiorowych – dobór technicznych środków bezpieczeństwa eliminujących błędy ludzkie i sytuacje nadzwyczajne, - Ścisły monitoring realizacji prac zgodnie z planem i wytycznymi,
3	Transport pionowy/poziomy	0	1	- Właściwe planowanie prac zgodnie z opracowanymi instrukcja bezpieczeństwa prac transportowych, - Proces szkolenia sygnalistów i hakowych na budowach, - Wdrożenie zasad transportu zgodnie z opracowaną broszurą transportu pionowego w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, - Ścisły monitoring prac zgodnie z opracowanymi instrukcjami,
4	Praca w strefie maszyn i sprzętu	0	0	- Określenie metodyki i sposoby realizacji prac w IBWR dla poszczególnych zakresów prac, - Eliminowanie konieczności przebywania osób w strefie niebezpiecznej pracy maszyn i sprzętu, - Wyznaczanie stref niebezpiecznych maszyn, - Sygnały dźwiękowe pracujących maszyn, - Kontrole realizacji prac,
5	Prace pod ruchem	0	0	- Eliminowanie (przy możliwości) prac pod ruchem poprzez oddzielenie pasa ruchu, - Projekty organizacji ruchu uwzględniające specyfikę prowadzonych prac, - Przestrzeganie ustaleń zawartych w projekcie, - Monitoring realizacji prac,
6	Prace energetyczne instalacje/porażenie prądem	0	0	- Wdrożenie procedury i instrukcji realizacji prac energetycznych uwzględniające specyfikę prowadzonych prac, - Środki techniczne zapobiegające błędom ludzkim, - Monitoring realizacji powyższego zgodnie z wdrożonymi rozwiązaniami.

6|2

OBSZAR: ŚRODOWISKO NATURALNE

6.2.1 Ryzyko związane z potencjalnie negatywnym wpływem na środowisko (GRI 102-11)

Grupa identyfikuje ryzyko swojego negatywnego wpływu na środowisko. Dlatego w ramach wdrożonego w Grupie Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) funkcjonuje system zarządzania środowiskowego (ZŚ), będący jednym z narzędzi do poprawy efektów działalności środowiskowej Grupy ONDE. Prawidłowość funkcjonowania systemu ZŚ została potwierdzona przyznaniem certyfikatu w zakresie zgodności z wymaganiami normy ISO 14001:2015 oraz unijnego certyfikatu EMAS według Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami.

Skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w Grupie ONDE jest regularnie oceniana w ramach audytów wewnętrznych. W przypadku stwierdzonych niezgodności, podejmujemy stosowne działania korekcyjne i korygujące.

Działania operacyjne w ONDE S.A. polegają na zarządzaniu głównymi procesami dotyczącymi zidentyfikowanych i znaczących aspektów środowiskowych. Celem tych działań jest zapewnienie, że negatywny wpływ Grupy na środowisko jest nadzorowany i ograniczany.

Istotnym aspektem środowiskowym dla Grupy ONDE w długoterminowej perspektywie jest kwestia ryzyka związanego z cyklem życia OZE i recyklingiem komponentów, dlatego Grupa na bieżąco analizuje zagadnienia i możliwości optymalnego zarządzania tym procesem.

6|3

RYZYO ZWIĄZANE Z POTENCJALNIE NEGATYWNYM WPŁYWEM NA KLIMAT, A TAKŻE WPŁYWEM ZMIAN KLIMATU NA GRUPĘ

W Grupie ONDE od dłuższego czasu zauważamy występowanie istotnych zmian klimatycznych na ziemi. Dlatego identyfikujemy ryzyko związane z naszym potencjalnie negatywnym wpływem na klimat, a także wpływem zmian klimatu na Grupę.

Mając to na uwadze prowadzimy biznes w sposób odpowiedzialny i zrównoważony, a jednym z naszych priorytetów jest zaangażowanie na rzecz ograniczania negatywnych zmian klimatu. Ograniczanie negatywnego wpływu na klimat rozpatrujemy zarówno na poziomie przedmiotu naszej działalności (OZE), jak i szeroko pojętej działalności operacyjnej, ograniczając:

- negatywny wpływ swoich klientów oraz siebie na klimat (poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych) w ramach swych produktów oraz procesów biznesowych,
- ryzyko związane ze zmianami klimatycznymi poprzez proponowanie rozwiązań adaptacyjnych.

W ramach deklaracji EMAS, w aspekcie jej weryfikacji przez audytora trzeciej strony, stwierdzono, że Grupa ONDE posiada odpowiednie zasoby, wiedzę, kompetencje i postawę, włączając się w dynamiczny i szeroki sposób w procesy zmian źródeł produkcji energii elektrycznej, ciepłej i chłodu w Polsce i

Europie, na źródła nisko i bezemisyjne. Uznano, że również sama, w swych procesach wewnętrznych, prowadzi także działalność minimalizującą jej ślad węglowy oraz ślad środowiskowy.

Poziom istotności kwestii klimatycznych jest dla Grupy ONDE krytycznie ważny, jako że projekty w zakresie odnawialnych źródeł energii stanowią trzon jej biznesu, a w roku 2021 odpowiadały one za niemal 80% jej przychodów. Z tego względu – na podstawie scenariuszy różnej dynamiki zmian temperatury na Ziemi do roku 2050 – dokonaliśmy w 2019 r. szczegółowej analizy swej odporności na zmiany klimatu. Wynika z niej, że obecny model biznesowy Grupy ONDE, prowadzona w jego ramach działalność gospodarcza oraz realizowane w jej zakresie projekty, a także przeznaczone na nie budżety (perspektywa krótkiego okresu czasu) są wystarczająco odporne na zmiany klimatu.

Zaangażowanie w ograniczanie negatywnych zmian klimatu zostało szeroko opisane w punkcie 5.10 Raportu.

6|4

OBSZAR: POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA

6.4.1 Ryzyko związane z potencjalnymi przypadkami dyskryminacji i mobbingu

W Grupie istnieje potencjalne ryzyko zajścia zdarzenia noszącego znamiona dyskryminacji i/lub mobbingu. Aby zapobiegać temu ryzyku, w Grupie ONDE jest przyjęta obowiązująca w całej Grupie ERBUD *Procedura przeciwdziałania nierównemu traktowaniu*, której celem jest realizacja art. 183a oraz art. 943 Kodeksu Pracy, odnosząca się do przypadków dyskryminacji, dyskryminacji pośredniej, dyskryminacji bezpośredniej, mobbingu, molestowania oraz molestowania seksualnego. W ONDE S.A. została także przyjęta wewnętrzna niesformalizowana procedura postępowania w sytuacjach konfliktowych – jest ona stosowana w sytuacjach konfliktowych, w których pracownik zgłasza niezadowolenie ze współpracy z przełożonym lub uwagi dotyczące danego zachowania przełożonego.

6|5

OBSZAR: ZAGADNIENIA SPOŁECZNE

6.5.1 Ryzyko związane z protestami społecznymi

Z początkiem roku 2021 Grupa ONDE rozpoczęła działalność w obszarze budowy własnych farm fotowoltaicznych i wiatrowych w modelu develop, build and sell, tj. od zakupu, poprzez dewelopment i budowę aż po sprzedaż. Rozszerzenie działalności o projekty własne wiąże się z powstaniem nowych czynników ryzyka dla Spółki, które dotychczas spoczywały na inwestorze (gdy ONDE S.A. występowało wyłącznie w charakterze wykonawcy).

Ryzyko w obszarze społecznym związane z rozwijaniem własnych projektów OZE jest związane m.in. z protestami mieszkańców na terenach potencjalnych inwestycji przeciwko wydaniu pozwolenia na budowę. Protesty mogą powodować opóźnienia w przyznaniu decyzji, a w skrajnych przypadkach – odmowę jej wydania.

W celu mitygacji tego ryzyka ODNE prowadzi dialog ze społecznościami lokalnymi, prowadzi działania, które generują wiele namacalnych korzyści dla mieszkańców (np. poprawa jakości dróg dojazdów do pól uprawnych i działek siedliskowych, wykonanie dodatkowych zjazdów, poszerzeń czy naprawa okolicznych dróg czy nasadzenia drzew), a także w możliwie dużym stopniu chroni mieszkańców przed

negatywnym wpływem budów na ich komfort i zdrowie (hałasem, pyleniem itd.).

6.5.2 Ryzyko związane z wystąpieniem kryzysu reputacyjnego

Ze względu na skalę oraz charakter prowadzonych operacji biznesowych (realizacja projektów OZE), Grupa jest do pewnego stopnia narażona na ryzyko wystąpienia różnych zdarzeń, które mogą spowodować wystąpienie sytuacji kryzysowej wpływającej na jej reputację.

W celu mitygowania tego ryzyka Grupa prowadzi dialog ze swoimi interesariuszami, aktywną, przejrzystą komunikację, a także realizuje inicjatywy edukacyjne dotyczące swojej działalności. Jednocześnie Grupa posiada certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania (obejmujący zarządzanie środowiskowe oraz BHP), dzięki czemu ogranicza ryzyko wystąpienia niepożądanych zdarzeń mogących wywołać kryzys reputacyjny.

Grupa rozpoczęła też działania na rzecz wprowadzenia systemowego zarządzania antykryzysowego związanego z reputacją. Celem tego działania jest zapewnienie skutecznego mitygowania potencjalnych ryzyk komunikacyjnych.

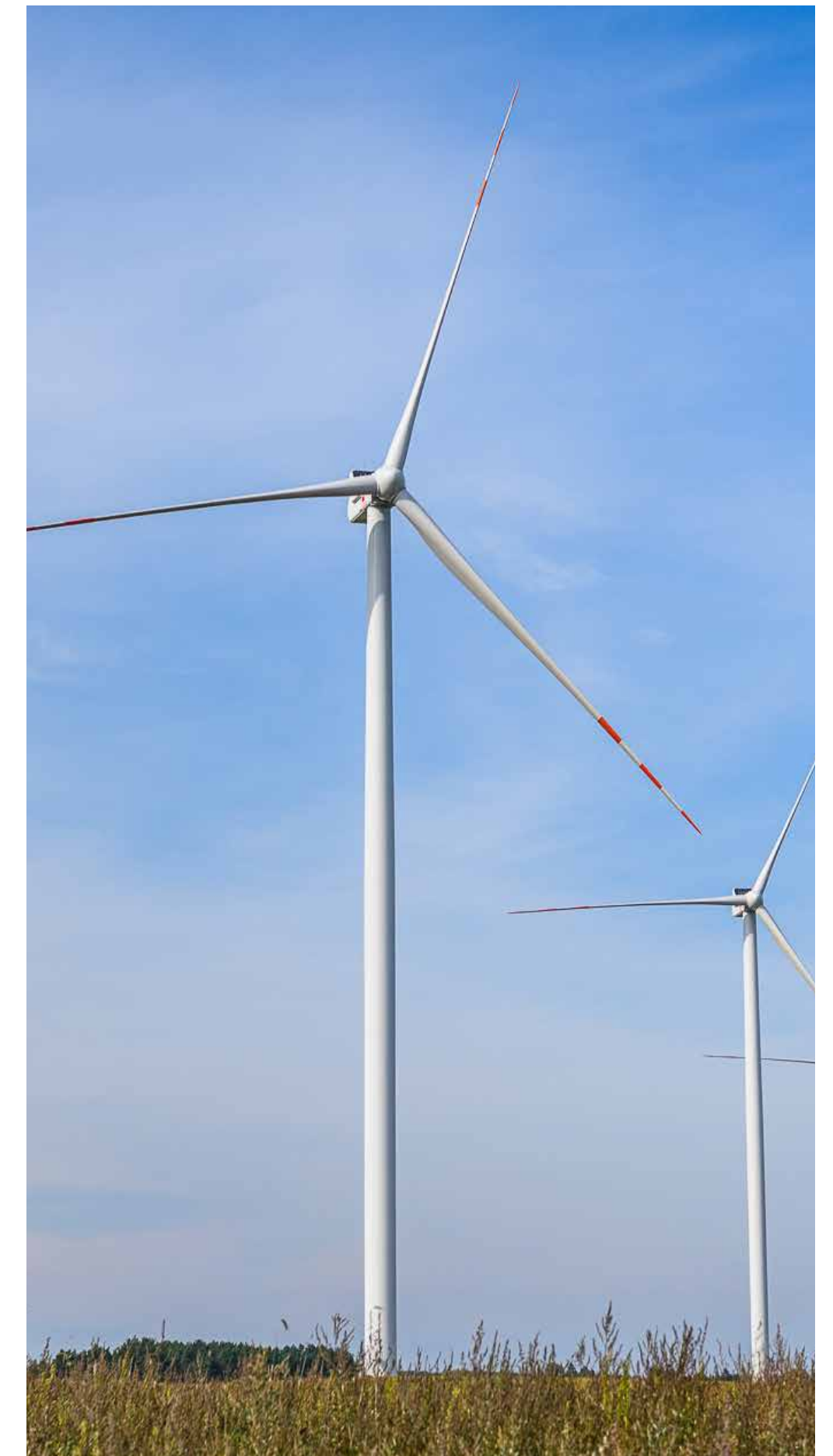

6|6

OBSZAR: ETYKA I PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI

6.6.1 Ryzyko związane z możliwością zaistnienia zdarzeń o charakterze korupcyjnym

W działalności Grupy istnieje ryzyko wystąpienia zdarzeń o charakterze korupcyjnym. Na dzień Raportu w obszarze przeciwdziałania korupcji nie funkcjonowały żadne dokumenty wewnętrzne regulujące ten obszar, natomiast do końca br. planowane jest opracowanie polityki w zakresie przeciwdziałania korupcji. Grupa posiada natomiast kanał umożliwiający anonimowe zgłaszanie naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych. Jest też w trakcie prac nad implementacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (ochrony sygnalistów).

6|7

INNE RYZYKA ZWIĄZANE Z ZAGADNIENIAMI NIEFINANSOWYMI, W TYM Z RELACJAMI GRUPY Z JEJ OTOCZENIEM ZEWNĘTRZNYM

GRI 102-11

6.7.1 Ryzyko związane z potencjalnymi naruszeniami ESG w łańcuchu dostaw

Wszelkie naruszenia w obszarach związanych ze zrównoważonym rozwojem – w tym etycznym, środowiskowym czy społecznym – w łańcuchu dostaw mogą mieć wpływ na działalność operacyjną oraz wizerunek Grupy. Aspekty te w coraz większym stopniu interesują naszych klientów (inwestorów), którzy zadają pytania dotyczące np. pochodzenia surowców czy modułów używanych przy realizacji projektów przez ONDE (np. czy przy ich pozyskiwaniu/ wytworzeniu nie doszło do naruszeń praw człowieka).

Potencjalne niespełnienie przez któregoś z naszych dostawców kryteriów ESG, naruszenia w tym obszarze albo niedostarczenie stosownej dokumentacji w zakresie przestrzegania kryteriów ESG może spowodować odrzucenie tego dostawcy przez naszego klienta (inwestora), a w rezultacie opóźnić proces realizacji inwestycji. Brak należytej weryfikacji dostawców (także w aspektach ESG) w skrajnym przypadku może spowodować także utratę przez nas kontraktu bądź też nie pozyskanie konkretnego nowego kontraktu.

W celu mitygowania tego ryzyka posiadamy wielu różnych dostawców (dywersyfikacja), aby w razie wystąpienia takiego zdarzenia móc zaproponować

inwestorowi alternatywę. Dodatkowo podjęliśmy prace w celu wprowadzenia systemu weryfikacji naszych dostawców także pod kątem kryteriów ESG – obok obowiązujących już kryteriów: systemu jakości, oceny rynkowej, handlowego oraz jakości dostaw lub świadczonych usług).

6.7.2 Ryzyko związane ze strukturą i licznymi zmianami akcjonariatu Spółki

Większościowym akcjonariuszem Spółki jest ERBUD S.A., posiadający 33 400 800 (60,7%) ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. W związku z tym, w takich istotnych sprawach, jak wypłata dywidendy, zmiana Statutu lub podwyższenie kapitału zakładowego Spółki, ERBUD będzie mógł w decydujący sposób wpływać na uchwały podejmowane przez Walne Zgromadzenie, a także wpływać na politykę cenową czy kwestie udzielania poręczeń za zobowiązania ERBUD.

W związku z powyższym, nie można wykluczyć, że obecne lub przyszłe interesy ERBUD, jako akcjonariusza większościowego Spółki, będą rozbieżne lub sprzeczne z interesami pozostałych akcjonariuszy. Wystąpienie takiej sytuacji, w tym, w szczególności, wystąpienie sporu pomiędzy akcjonariuszami oraz ich skutki w zakresie decyzji

korporacyjnych podejmowanych przez Walne Zgromadzenie, mogą prowadzić do podejmowania działań niezgodnych z interesami niektórych akcjonariuszy.

Dodatkowo Spółka wskazuje, że ponosi na rzecz ERBUD S.A. opłatę w wysokości 0,9% przychodów (naliczanej miesięcznie w zależności od wartości miesięcznych faktur sprzedaży wystawianych przez Spółkę) na rzecz ERBUD tytułem zaangażowania przez ERBUD w realizację celów biznesowych na rzecz spółek z Grupy ERBUD (w tym Spółki). W zamian za wskazaną opłatę ERBUD świadczy na rzecz Spółki usługi wsparcia m.in. w następujących obszarach: (i) strategia i rozwój (poprzez m.in. wsparcie w procesach akwizycji oraz wsparcie w nadzorowaniu i wdrażaniu do Grupy ERBUD nowo nabytych przez Spółkę podmiotów); (ii) HR (poprzez m.in. wsparcie w prowadzeniu rekrutacji czy przygotowaniu i implementacji strategii szkoleń); (iii) Zarządzanie (poprzez m.in. wsparcie w zakresie zarządzania biznesowego czy wsparcie w zakresie corporate governance); oraz (iv) marketing i PR (poprzez m.in. koordynację działań marketingowych czy koordynację wywiadów oraz kampanii)).

Spółka wskazuje, że w lipcu 2021 r. opublikowała oświadczenie w sprawie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych 2021”, i podjęła deklarację stosowania szeregu instytucji oraz działań, które mitygują powyżej opisany czynnik ryzyka.

■ NASZĄ AMBICJĄ JEST RZECZYWISTY
UDZIAŁ W UPOWSZECHNIANIU I ROZWOJU
PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM
ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.

INFORMACJE
O RAPORCIE
(GRI 102-46)

07

Raport zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE za 2021 (Raport) jest wypełnieniem obowiązku nałożonego na nas przez Ustawę o rachunkowości (dalej „UoR”), która transponuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego 2014/95/UE z 22 października 2014 r. w sprawie ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy. Raport został sporządzony dla Grupy ONDE (na podstawie art. 55 ust. 2c UoR).

Raport realizuje obowiązki nałożone przez art. 49b ust. 2-8 UoR, w tym w zakresie opisu modelu biznesowego oraz raportowania kwestii społecznych, pracowniczych, środowiskowych, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji. W zakresie ujawnień dotyczących klimatu bazowaliśmy również na opublikowanym przez Komisję Europejską Suplemencie dotyczącym zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C 209/01) wraz z załącznikiem w postaci Zaleceń Grupy Zadaniowej ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD) – w części dotyczącej Materials and Buildings Group.

Na potrzeby opracowania niniejszego Raportu dokonano analizy posiadanych przez Grupę polityk i procedur należytej staranności (jeżeli jednostka je stosuje w ramach polityk), a także realizowanych w spółkach Grupy działań. W przypadku niestosowania polityk w obszarach wymienionych w UoR wskazaliśmy powody ich niestosowania.

Zakres informacji i wskaźników przedstawionych w Raporcie został wyznaczony w oparciu o przeprowadzoną wewnętrznie ocenę ich istotności dla zrozumienia rozwoju, wyników oraz sytuacji Grupy.

Na potrzeby Oświadczenia za 2021 rok przeanalizowaliśmy, czy działalność gospodarcza prowadzona przez Grupę

kwalifikuje się do systematyki określonej przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (tzw. Taksonomii) – w zakresie, jaki jest wymagany przez ww. rozporządzenie w raportach rocznych za rok 2021.

Uwzględniliśmy także inne wytyczne w zakresie raportowania – w tym stanowisko nadzorcze ESMA (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, odpowiednich KNF) dotyczące ujawnień związanych z klimatem w raportach za 2021 rok przedstawione w dokumencie o sygnaturze ESMA32-63-1186.

Pozostałe informacje

Jest to nasz pierwszy raport zrównoważonego rozwoju (GRI 102-51), zawierający jednocześnie ujawnienia w zakresie informacji niefinansowych wymagane przez UoR. Zawiera on informacje za rok obrotowy 2021 (GRI 102-50) (tj. od 1 stycznia do 31 grudnia), przy czym przedstawiliśmy w nim także informacje o istotnych zdarzeniach po dniu bilansowym, aby umożliwić lepsze i pełniejsze zrozumienie naszych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju i niefinansowych wskaźników efektywności przez nas osiągniętych. Kolejne raporty Grupy ONDE zrównoważonego rozwoju będą przygotowywane przez nas w cyklu rocznym (GRI 102-52).

Przygotowanie pierwszego Raportu zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE za 2021 r. poprzedził profesjonalny proces przygotowawczy. Pierwszym etapem były warsztaty z Zarządem i kadrą menedżerską. Następnie przeprowadziliśmy wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych badanie ankietowe, na bazie którego potwierdziliśmy istotność opisywanych w raporcie tematów z zakresu zrównoważonego rozwoju.

W procesie definiowania treści niniejszego Raportu – w tym określania istotnych aspektów z zakresu zrównoważonego rozwoju – wzięliśmy pod uwagę przede wszystkim (GRI 102-47):

- strategię Grupy ONDE,
- dokumenty wewnętrzne (deklarację środowiskową, księgę ZSZ, polityki, procedury),

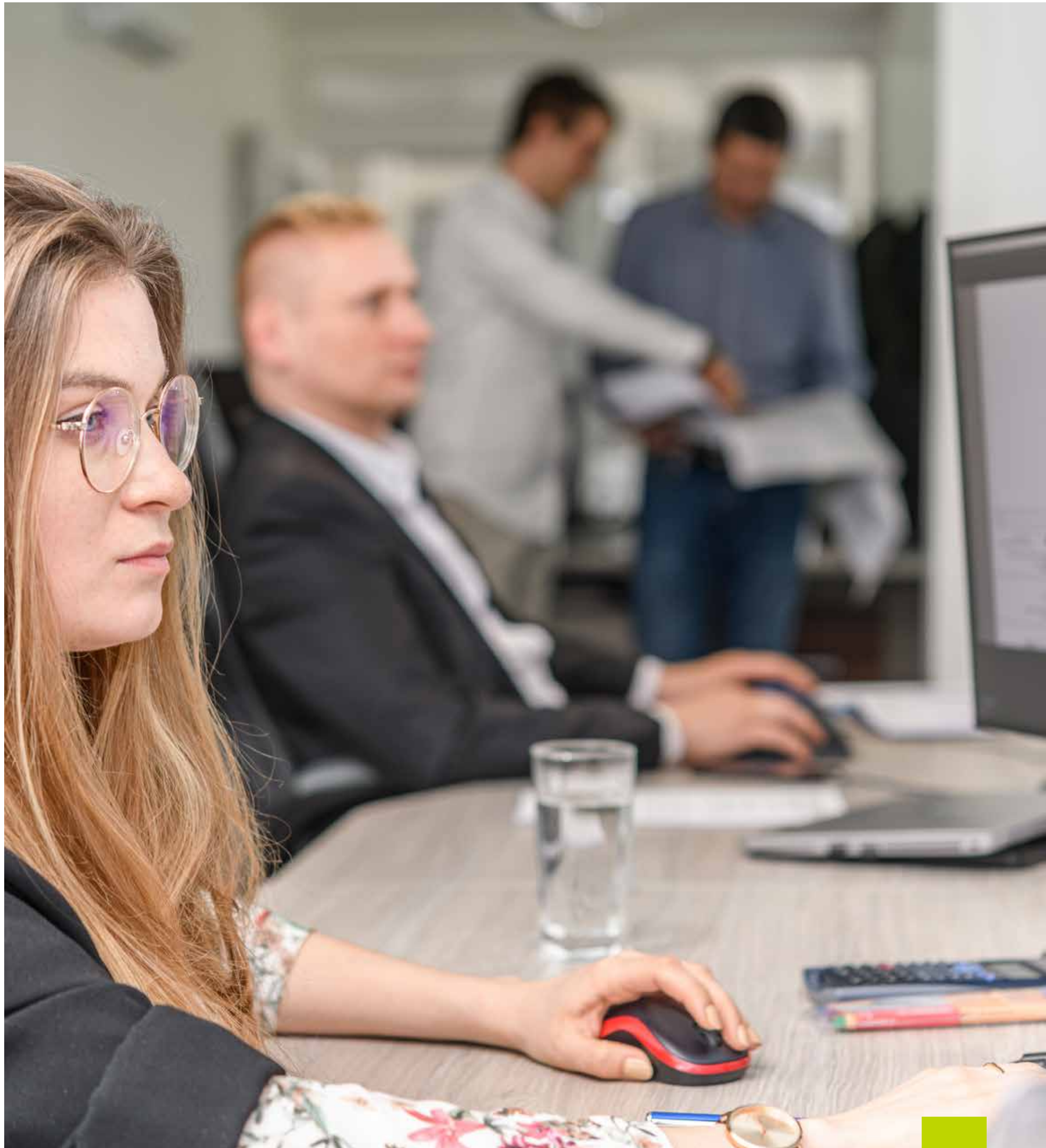
- wnioski z warsztatu strategicznego z udziałem kluczowej kadry menedżerskiej zrealizowanego pod koniec 2021 roku,
- wnioski z badania interesariuszy (na ich podstawie możemy stwierdzić, że treści zawarte w niniejszym Raporcie znacznym stopniu odpowiadają na potrzeby i oczekiwania naszych interesariuszy),
- wnioski z analizy trendów w raportowaniu zagranicznych i krajowych spółek z branży OZE oraz pokrewnych.

W związku z tym, że jest to pierwszy raport zrównoważonego rozwoju Grupy ONDE, nie dokonaliśmy w nim żadnych zmian (GRI 102-48, GRI 102-49) ani korekt względem wcześniejszych okresów

Prezentowany Raport został częściowo poddany zewnętrznej weryfikacji. Atestacji podlegały wybrane wskaźniki GRI opisane w punkcie 7.1 poniżej.

Osobą koordynującą powstawanie raportu po stronie Spółki (GRI 102-53), która może udzielić dodatkowych informacji, jest Marketing & PR Manager w ONDE S.A., Daniel Mackiewicz (+48 539 810 835, daniel.mackiewicz@onde.pl).

711

WYKORZYSTANIE STANDARDÓW GRI

GRI 102-54

Niniejszy Raport przygotowaliśmy w oparciu o wskaźniki określone w międzynarodowych standardach GRI Sustainability Reporting Standards. Ujawnienia dotyczą wybranych wskaźników, które podlegały atestacji firmy audytorskiej PricewaterhouseCoopers Polska Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt S.k.

Pełna lista wskaźników uwzględnionych w Raporcie znajduje się w poniższej tabeli.

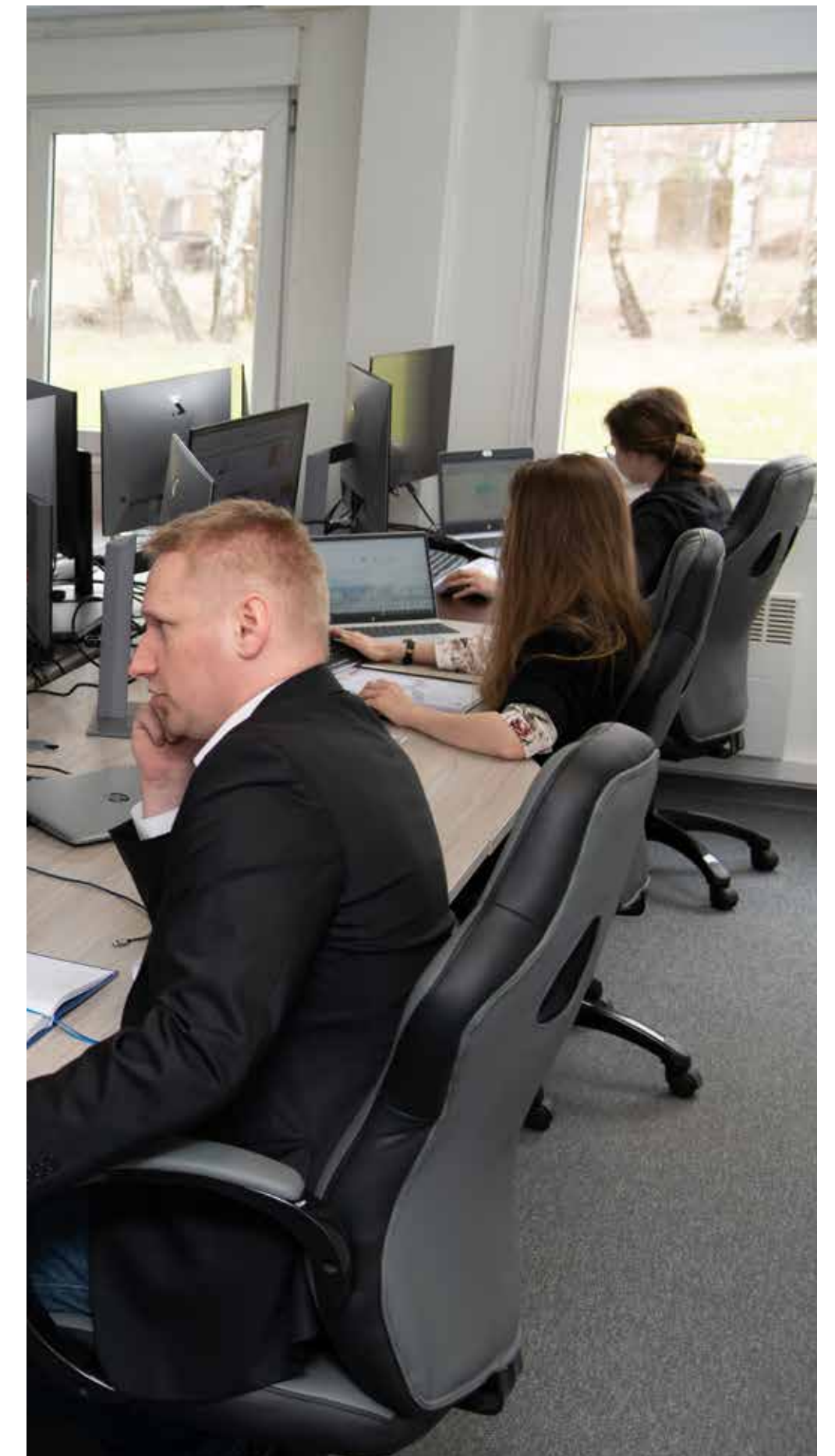

Tabela 27. Zestawienie wskaźników GRI

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Numer strony w Raporcie	Atestacja (niezależna weryfikacja)
102-1	Nazwa organizacji		
102-2	Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi		
102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji		
102-4	Lokalizacja działalności operacyjnej		
102-5	Forma własności i struktura prawna organizacji		
102-6	Obsługiwane rynki		TAK
102-7	Skala działalności		TAK
102-8	Dane dotyczące pracowników oraz innych osób świadczących pracę na rzecz organizacji		TAK
102-9	Opis łańcucha dostaw		TAK
102-10	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności lub łańcucha wartości		TAK
102-11	Wyjaśnienie czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności		TAK
102-12	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy		TAK
102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach		TAK
102-15	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk		
102-18	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy		TAK
102-40	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację raportującą		
102-41	Pracownicy objęci umowami zbiorowymi		TAK
102-42	Podstawy identyfikowania i selekcji interesariuszy		
102-43	Podejście do angażowania interesariuszy		
102-44	Kluczowe aspekty i problemy poruszane przez interesariuszy		
102-45	Jednostki gospodarcze ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym		
102-46	Proces definiowania treści raportu		
102-47	Zidentyfikowane istotne tematy zawarte w raporcie		
102-48	Korekty w stosunku do poprzedniego raportu i przyczyny korekt		
102-49	Istotne zmiany w stosunku do poprzedniego raportu		

102-50	Okres raportowania	
102-51	Data publikacji ostatniego raportu	
102-52	Cykl raportowania	
102-53	Dane kontaktowe	
102-54	Oświadczenie o raportowaniu zgodnie z GRI Standards	
102-55	Indeks treści GRI	
102-56	Zewnętrzna weryfikacja raportu	
302-1	Całkowite zużycie lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych	TAK
302-3	Energochłonność (zużycie energii na jednostkę przychodu)	TAK
302-4	Redukcja zużycia energii dzięki poprawie efektywności energetycznej	
305-1	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	TAK
305-2	Pośrednie emisje gazów cieplarnianych	TAK
403-9	Wypadki związane z pracą	TAK
W. własny	Pośrednie emisje gazów cieplarnianych w łańcuchu wartości	

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELA 1 GŁÓWNE METODY DIALOGU I KOMUNIKACJI Z INTERESARIUSZAMI ORAZ ICH ANGAŻOWANIA.	38
TABELA 2 ZATRUDNIENIE W GRUPIE ONDE	47
TABELA 3 ZATRUDNIENIE W GRUPIE ONDE W PODZIALE NA PŁEĆ I WIEK.	47
TABELA 4 ZATRUDNIENIE KOBIEȚ I MĘŻCZYZN NA UMOWĘ O PRACĘ W PODZIALE NA RODZAJ ZATRUDNIENIA.	48
TABELA 5 PODZIAŁ PRACOWNIKÓW GRUPY ONDE WEDŁUG STANOWISK	48
TABELA 6 OCENA W BADANIU SATYSFAKCJI KANDYDATÓW Z PROCESU REKRUTACJI W 2021 R.	49
TABELA 7 OCENA W BADANIU SATYSFAKCJI KANDYDATÓW Z PROCESU WDROŻENIA W OBOWIĄZKI.	49
TABELA 8 TEMATYKA GŁÓWNYCH SZKOLEŃ W GRUPIE ONDE W 2021 R.	52
TABELA 9 WSKAŹNIKI WYPADKOWOŚCI W ONDE S.A.	57
TABELA 10 WSKAŹNIKI WYPADKOWOŚCI W GRUPIE ONDE W 2021 R.	57
TABELA 11 WYDATKI PONOSZONE NA WSPIERANIE INICJATYW WYKRACZAJĄCYCH POZA PROFIL PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI	58
TABELA 12 STRUKTURA AKCJONARIATU ONDE S.A.	58
TABELA 13 ISTOTNE BEZPOŚREDNIE ASPEKTY ŚRODOWISKOWE	60
TABELA 14 REALIZACJA CEŁÓW ŚRODOWISKOWYCH ONDE S.A. W 2021 ROKU	76
TABELA 15 ZUŻYCIE MATERIAŁÓW DO PRODUKCJI.	78
TABELA 16 ILOŚĆ WYTWORZONYCH ODPADÓW	84
TABELA 17 UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W ODNIESIENIU DO BIORÓŻNORODNOŚCI	85
TABELA 18 ZUŻYCIE MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH.	86
TABELA 19 POZIOM EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH (GHG).	86
TABELA 20 POZIOM EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH (GHG) W ODNIESIENIU DO PRZYCHODÓW	86
TABELA 21 ZUŻYCIE ENERGII W GRUPIE ONDE.	86
TABELA 22 CAŁKOWITE ZUŻYCIE ENERGII W ODNIESIENIU DO PRZYCHODÓW.	92
TABELA 23 ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW GRI	92
WYKRES 1 MAPA INTERESARIUSZY GRUPY ONDE	37
WYKRES 2 MATRYCA ISTOTNOŚCI GRUPY ONDE.	41
WYKRES 3 KURS AKCJI ONDE DO 31 GRUDNIA 2021 R.	79